Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого катышуучу талапкерлер, саясий партиялар үчүн усулдук материалдардын жана ченемдик укуктук актылардын

ЖЫЙНАГЫ

Бишкек ш. 2024-ж.

Мазмуну

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө жалпы жоболор 4
2. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү тартиби 4
3. Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди каттоо 5
4. Талапкерди каттоодон баш тартуунун негиздери 5
5. Талапкерлердин статусу 6
6. Бир мандаттуу округ боюнча талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары жана шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү жана байкоочулары 7
7. Шайлоо боюнча ыйгарым укуктуу өкүл 8
8. Финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл 8
9. Ишенимдүү адамдар 9
10. Шайлоо комиссияларындагы өкүл 10
11. Байкоочу (талапкерден жана саясий партиядан) 10
12.Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлердин шайлоо фонду 11
13. Шайлоочуларды кабарландыруу жана шайлоо алдында үгүт жүргүзүү 14
14. Жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу үгүт жүргүзүү 15
15. Телекөрсөтүү жана радио аркылуу шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү 16
16.Дебаттар 17
17. Жалпыга маалымдоонун басылма каражаттары жана интернет-басылма аркылуу үгүт жүргүзүү 17
18. Көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү аркылуу үгүт жүргүзүү 18
19. Шайлоо алдында үгүт жүргүзүү укугун кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестик 19
20. Административдик ресурсту кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестик 20
21. Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобунун ишин уюштуруу 20
22. Арыздардын жана даттануулардын электрондук реестри 21
23. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын Жумушчу топтору жөнүндө маалымат…....................22
24. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын маалыматтык ресурстары....................23

Ченемдик укуктук актылар

1. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2021-жылдын 29-августундагы №659 токтому менен бекитилген, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби жөнүндө Жобо 33

2. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2015-жылдын 28-июлундагы № 94 токтому менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын жана талапкерлердин өкүлдөрүнүн статусу жөнүндө» Жобо 53

3. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 202-жылдын 26-июнундагы №112 токтому менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке алуу тартиби жөнүндө» Жобо 61

4. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2020-жылдын 26-июнундагы № 118 токтому менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө» Жобо 80

5. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2015-жылдын 28-июлундагы № 92 токтому менен бекитилген, «Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын ортосунда, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча депутаттыкка талапкерлердин ортосунда чүчүкулак өткөрүүнүн тартиби жөнүндө» Нускама 94

6. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2017-жылдын 7-июлундагы № 212 токтому менен бекитилген, «Кыргыз Республикасында шайлоону жана референдумдарды өткөрүүдө шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) шайлоо комиссиялары карап чыгышынын тартиби жөнүндө» Жобо 96

Талапкерлерге жана саясий партияларга Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына мөөнөтүнөн мурда шайлоо жөнүндө кыскача сунуштар

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатын мөөнөтүнөн мурда шайлоо жөнүндө жалпы жоболор

"Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына өзгөртүүлөрдү киргизүү тууралуу" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин 90 депутатын шайлоо үчүн жаңы аралаш пропорционалдык-мажоритардык шайлоо тутуму киргизилген.

Жогорку Кеңештин 54 депутаты бирдиктүү шайлоо округу боюнча пропорционалдык тутум (партиялык тизмелер боюнча) боюнча шайланат.

Жогорку Кеңештин 36 депутаты бир мандаттуу шайлоо округу боюнча мажоритардык тутум боюнча шайланат.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү тартиби

(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 60-1-беренеси)

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча депутаттыкка талапкерлерди көрсөтүү укугу – саясий партияларга жана өзүн өзү көрсөтүү жолу менен жарандарга таандык.

Өзүн өзү көрсөтүү тартибинде бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерди депутаттыкка көрсөтүү талапкердин өзүнүн ушул шайлоо округу боюнча талапкерлигин добушка коюу ниети жөнүндө арызын Борбордук шайлоо комиссиясына берүү жолу менен жүргүзүлөт.

Саясий партиялардан бир мандаттуу шайлоо округу боюнча депутаттыкка талапкерди көрсөтүү, шайлоо округун көрсөтүү менен талапкердин талапкерлиги добушка коюлган съездде жүзөгө ашырылат. Депутаттыкка талапкерди көрсөтүү боюнча саясий партиянын съездине Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсү катышууга укуктуу.

Саясий партиялар бир мандаттуу шайлоо округу боюнча бирден ашык эмес талапкерди көрсөтүүгө укуктуу.

Талапкерди көрсөтүү жөнүндө чечим жашыруун добуш берүү менен кабыл алынат.

Документтер талапкерлер, саясий партиялар тарабынан Борбордук шайлоо комиссиясына кагаз түрүндө, ошондой эле машина менен окуй турган түрдө, анын ичинде "Электрондук талапкер" маалыматтык программасы аркылуу берилет.

Шайлоо күнүнө карата **25** жашка толгон, шайлоо укугуна ээ, жогорку кесиптик билими бар Кыргыз Республикасынын жараны Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты болуп шайлана алат.

Сот тарабынан аракетке жөндөмсүз деп таанылган же мыйзамдуу күчүнө кирген соттун өкүмү боюнча эркиндигинен ажыратуу жайларында кармалып турган жарандар шайлоого, шайланууга укуксуз.

2024-жылдын 28-апрелине дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоодо бир мандаттуу шайлоо округдары

№	Шайлоо округунун аталышы	Шайлоо округунун борбору	Байланыш номерлери
Баткен облусу			
1	№ 2 Баткен бир мандаттуу шайлоо округу	Баткен ш., Т.Садыкова көч., 1	0(3622)50703

Ош облусу			
2	№ 9 Кара-Суу бир мандаттуу шайлоо округу	Кара-Суу ш., Ж. Аматова көч., 2	0(3232)50880

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди каттоо
(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 61-беренеси)

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча депутаттыкка талапкерди каттоо үчүн талапкер же анын ыйгарым укуктуу өкүлү, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү шайлоо күнүнө чейин **27 календардык күндөн** кечиктирбестен **(2024-жылдын 31-марты саат 18:00гө чейин)** Борбордук шайлоо комиссиясына саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын чечимин же болбосо өзүн өзү көрсөтүү тартибинде талапкерди көрсөтүү жөнүндө арызды жана ушул берененин 1-бөлүгүнүн 2 жана 3-пункттарында каралган документтерди берет.

Борбордук шайлоо комиссиясы документтерди кабыл алган күндөн тартып 10 календардык күндүн ичинде бир мандаттуу округ боюнча талапкерди көрсөтүү тартибинин “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайыктуулугун текшерет жана бир мандаттуу округ боюнча талапкерди каттоону жүзөгө ашырат же каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөлүү чечим чыгарат. Көрсөтүлгөн текшерүү ошондой эле мыйзам менен бекитилген, электрондук ведомстволор аралык өз ара аракеттенүү системасын колдонуу аркылуу жүзөгө ашырылат. Мында эгерде шайлоо комиссиясы талапкердин документтеринен ушул талапкерди каттоо үчүн тоскоолдук болуп саналган шайкеш эместиктерди тапса, шайлоо комиссиясы документтерди алгандан кийин 48 сааттын ичинде талапкерге ушул шайкеш эместиктер жөнүндө билдирүүгө милдеттүү. Бир мандаттуу округ боюнча талапкер билдирүү алынган учурдан тартып 48 сааттын ичинде зарыл өзгөртүүлөрдү киргизүүгө жана оңдолгон документтерди тиешелүү шайлоо комиссиясына берүүгө укуктуу.

Депутаттыкка бир мандаттуу округ боюнча талапкерлерди каттоо шайлоо күнүнө **20 календардык күн** калганда **(2024-жылдын 8-апрелине чейин)** аяктайт.

Талапкерди каттоодон баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алынган учурда, Борбордук шайлоо комиссиясы ал кабыл алынган учурдан тартып бир сутканын ичинде бир мандаттуу округ боюнча талапкерге баш тартуунун негиздерин баяндоо менен, шайлоо комиссиясынын чечиминин көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү.

Каттоодон баш тартуунун негиздери төмөнкүлөр болушу мүмкүн:

1) Бир мандаттуу округ боюнча талапкерди каттоо үчүн “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына ылайык зарыл болгон документтерди бербөө;

2) “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында каралган көрсөтүүнүн тартибин сактабоо:

- талапкерде пассивдүү шайлоо укугунун жоктугу;
- талапкердин өзүнүн шайлоо фондун түзбөгөнү;
- талапкердин башка мамлекеттин жарандыгына тиешелүүлүгү.
- талапкердин башка саясий партиянын талапкерлеринин тизмесинде катталуу фактысынын болушу, талапкердин бирден ашык шайлоо округунда катталган фактысынын болушу;
- талапкердин, саясий партиянын өзүнүн шайлоо фондун түзбөгөнү;
- талапкердин башка мамлекеттин жарандыгына тиешелүүлүгү.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерди каттоодон баш тартуу жөнүндө чечим, мындай чечим алынган учурдан тартып 3 календардык күндүн ичинде сотко даттанылышы мүмкүн.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер каалаган убакта, бирок добуш берүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кечиктирбестен, Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө жеке өзү арыз берүү же нотариалдык жактан күбөлөндүрүлгөн арызды ыйгарым укуктуу адам аркылуу берүү менен шайлоого андан ары катышуудан баш тартууга укуктуу.

Көрсөтүлгөн арыздын негизинде талапкерди каттаган Борбордук шайлоо комиссиясы бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерди каттоону жокко чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алууга милдеттүү.

Саясий партия каалаган убакта, бирок добуш берүү күнүнө чейин 10 календардык күндөн кеч эмес Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө тиешелүү арыз берүү менен, талапкерлердин чакыртып алууга жана шайлоого катышуудан баш тартууга укуктуу. Көрсөтүлгөн арыздын негизинде Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерлердин тиешелүү тизмесин каттоо жөнүндө чечимди жокко чыгарууга милдеттүү.

Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерди каттагандан кийин 5 календардык күндөн кечиктирбестен саясий партиялардын аталыштарын, ошондой эле талапкерлердин фамилиясын, атын, атасынын атын, туулган жылын, ээлеген кызмат ордун (ишинин түрүн) көрсөтүү менен бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерди, талапкерлердин тизмесин каттоо жөнүндө билдирүүнү басма сөздө жарыялайт.

Борбордук шайлоо комиссиясы каттоодон кийин 2 календардык күндүн ичинде талапкерлерге катталган күнүн көрсөтүү менен талапкердин тиешелүү күбөлүгүн берет.

Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерлерди каттагандан кийин 5 календардык күндөн кечиктирбестен, ошондой эле талапкерлердин фамилиясын, атын, атасынын атын, туулган жылын, ээлеген кызмат ордун (ишинин түрүн) көрсөтүү менен бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди каттоо жөнүндө билдирүүнү басма сөздө жарыялайт.

Борбордук шайлоо комиссиясы каттоодон кийин 2 календардык күндүн ичинде талапкерлерге катталган күнүн көрсөтүү менен талапкердин тиешелүү күбөлүгүн берет.

Талапкерлердин статусу

(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 21-беренеси)

Ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген учурларды кошпогондо, бардык талапкерлер бирдей укукка ээ жана бирдей милдеттерди аткарат.

1) Талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып кызмат ордундагы же кызматтык ыйгарым укуктарын аткарууну токтотот, эгерде ал төмөнкүлөрдөн болуп саналса:

1.1. Жогорку Кеңештин депутатын же Президентти кошпогондо, мамлекеттик саясий кызматчы;

1.2.жергиликтүү кеңештин депутатын кошпогондо, муниципалдык саясий кызматчы;

1.3.мамлекеттик, муниципалдык ишкананын, мекеменин, мамлекеттин (муниципалдык) катышуу үлүшү 30 пайыздан ашык ишкананын жана алардын бөлүмдөрүнүн жетекчиси.

2) Талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары аныкталганга чейин кызмат ордундагы же кызматтык ыйгарым укуктарын аткарууну токтотуп турат, эгерде ал төмөнкүлөрдөн болуп саналса:

2.1. мамлекеттик кызматтын түрүнө (жарандык, аскердик, укук коргоочулук, дипломаттык) карабастан мамлекеттик кызматчы;

2.2. муниципалдык кызматчы;

2.3. жалпыга маалымдоо каражатынын кызматкери.

Талапкер иштеген, кызмат өтөгөн мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, ишканалардын, мекемелердин, уюмдардын жетекчилери, аскер бөлүктөрүнүн командирлери жана органдардын тиешелүү кызмат адамдары талапкер арыз, рапорт менен кайрылган учурдан тартып 3 календардык күндүн ичинде, менчигинин түрүнө

карабастан эмгек акысынын орточо өлчөмүн мекеменин, ишкананын, уюмдун эсебинен сактоо менен анын кызматтык ыйгарым укуктарын аткаруусун токтотуп турууга милдеттүү.

Саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү талапкерлердин көрсөтүлгөн күндөн тартып 5 календардык күндөн кечиктирбестен тиешелүү буйруктардын (тескемелердин) күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн Борбордук шайлоо комиссиясына берет.

Катталган талапкер Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан шайлоонун натыйжалары жалпыга маалымдоо каражаттарында расмий жарыяланган учурдан тартып, ал эми мөөнөтүнөн мурда чыгып калганда - чыккан учурдан тартып, талапкердин статусу менен байланышкан укуктарынан ажырайт жана милдеттеринен бошотулат.

Талапкер, саясий партия ушул конституциялык Мыйзамда каралган тартипте, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдү, ыйгарым укуктуу өкүлдөрдү, ишенимдүү адамдарды дайындоого укуктуу. Талапкер, саясий партия ушул конституциялык Мыйзамда каралган учурларда, өз өкүлдөрүнүн ушул конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузган аракеттери үчүн жоопкерчилик тартышат.

Катталган талапкер шайлоо өткөрүү убагында администрациянын (иш берүүчүнүн) демилгеси боюнча иштен (кызмат ордунан) бошотулбайт же анын макулдугусуз башка ишке (кызматка) которулбайт, аскер кызматына чакыртылбайт.

Катталган талапкердин шайлоого катышкан убагы ал талапкер болуп катталганга чейин иштеген адистиги боюнча жалпы эмгек стажына эсепке киргизилет.

Кылмыш жасаган жеринде кармалган учурларды кошпогондо, катталган талапкер шайлоо комиссиясы тарабынан шайлоонун натыйжалары жалпыга маалымдоо каражаттарында расмий жарыяланган күнгө чейин, Борбордук шайлоо комиссиясынын макулдугусуз сот тартибинде салынуучу жазык жоопкерчилигине тартылышы, кармалышы, камакка алынышы же жаза чараларына тартылышы мүмкүн эмес.

Бир мандаттуу шалоо округу боюнча талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары жана шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү жана байкоочулары

(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 9, 17, 19, 20-беренелери)

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлер, саясий партиялар дайындоого укуктуу:

- шайлоого катышуу менен байланышкан маселелер боюнча, анын ичинде финансылык маселелер боюнча экиден ашпаган ыйгарым укуктуу өкүлдү;
- округдук жана участкалык шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдү (каттоодон кийин);
- ишенимдүү адамдарды (каттоодон кийин);
- мыйзамдар менен каралган тартипте, шайлоону даярдоого, добуш берүүнү өткөрүүгө, добуштарды саноого, добуш берүүнүн жыйынтыгын белгилөөгө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоого байкоо жүргүзүү үчүн байкоочуну.

Төмөнкүлөр ыйгарым укуктуу өкүлдөр, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөр, ишенимдүү адамдар, байкоочу боло алышпайт:

- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин, жергиликтүү кеңештин депутаттары;
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер;
- саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар;
- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;
- шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;
- судьялар;
- укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери;
- чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар.

Бир мандаттуу округ боюнча талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси, ар бир ыйгарым укуктуу өкүлдүн фамилиясын, атын, атасынын атын,

туулган датасын, паспортунун сериясын жана номурун, анын берилген күнүн, жашаган жеринин дарегин, негизги жумушунун же кызматынын ордун, ээлеген кызматын (негизги жумушу же кызматы болбогон учурда - ишинин түрүн), телефон номурун көрсөтүү менен Борбордук шайлоо комиссиясына берилет. Финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлгө карата кошумча, ошондой эле каржы документтерине кол коюу укугу көрсөтүлөт. Борбордук шайлоо комиссиясына берилген тизмеге, саналган ар бир адамдын ыйгарым укуктуу өкүлдүн ишин жүзөгө ашырууга жазуу жүзүндөгү макулдугу тиркелет. Мында талапкер, саясий партия ыйгарым укуктуу өкүлдүн ушул берененин талаптарына ылайык келерин ырастайт жана берилген маалыматтар үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

Борбордук шайлоо комиссиясы зарыл документтер келип түшкөн күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде ыйгарым укуктуу өкүлдөргө каттоо күбөлүктөрүн берет же болбосо ушул конституциялык Мыйзамга ылайык каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөлүү чечим кабыл алат.

Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан катталгандан жана каттоо күбөлүктөрү берилгенден кийин дайындалган болуп эсептелет, ыйгарым укуктуу өкүлдүн укуктарына жана милдеттерине ээ болот.

Шайлоо боюнча ыйгарым укуктуу өкүл

Шайлоого катышуу менен байланышкан маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл:

1) документтерди Борбордук шайлоо комиссиясына кагаз түрүндө, ошондой эле машинада окуй турган түрдө, анын ичинде "Электрондук талапкер" маалыматтык программасы аркылуу берет;

2) тиешелүү шайлоо комиссиясынан документтер кабыл алынганы жөнүндө жазуу жүзүндө ырастама (маалымкат) алат;

3) шайлоо алдында үгүт жүргүзөт, үгүт материалдарын таратат;

4) шайлоо өнөктүгүн өткөрүү менен түздөн-түз байланышкан аткарылган жумуштар, кызмат көрсөтүүлөр үчүн документтерге (келишимдерге/макулдашууларга) кол коёт;

5) талапкерлерге, саясий партияларга обо убактысын берүүнүн тартибин аныктоодо, шайлоо комиссиялары жүргүзүүчү чүчүкулактарга катышууга укуктуу;

6) ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындаган талапкерге, саясий партияга тиешеси бар маселелер боюнча шайлоо комиссияларынын жыйындарына катышууга укуктуу;

7) ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген башка ыйгарым укуктарды, талапкердин, саясий партиянын тапшыруусу боюнча ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

Финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл

1) талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн шайлоо фондун түзүү менен байланышкан маселелерди, акча каражаттарынын келип түшүүсүн жана чыгымдалышын эсепке алуу жана анын мыйзамдуулугун контролдоо боюнча маселелерди, шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча финансылык отчеттуулукту даярдоо жана тапшыруу боюнча маселелерди чечет;

2) финансылык эсептешүү документтерине жана каржылык отчетторго кол коюуга укуктуу;

3) талапкерге, саясий партияга тиешелүү финансылык маселелер боюнча шайлоо комиссияларынын жыйындарына катышууга укуктуу;

4) ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген финансылык маселелер бөлүгүндөгү башка ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер, саясий партия бул тууралуу Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө билдирүү менен, ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарын каалаган убакта токтотууга укуктуу.

Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердин, саясий партиянын талапкерлеринин курамында көрсөтүлгөн бардык талапкерлердин статусун жоготкон учурдан тартып, бирок шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланган күндөн кечиктирбестен аяктайт. Финансылык

маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү шайлоонун натыйжалары аныкталган күндөн тартып 20 календардык күндөн кийин аяктайт.

Ишенимдүү адамдар

Ишенимдүү адамдарды каттоо, бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлердин, саясий партиянын жазуу жүзүндөгү сунуштамасынын жана жарандын өзүнүн ишенимдүү адам болууга макулдугу жөнүндө арызынын негизинде Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан жүзөгө ашырылат. Борбордук шайлоо комиссиясы ишенимдүү адамга белгиленген үлгүдөгү күбөлүк берет.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар, мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар, шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар ишенимдүү адамдар боло албайт.

Ишенимдүү адамдар аларга бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген ыйгарым укуктардын чегинде аракеттенет.

Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуктуу:

1) талапкерлердин шайланышына өбөлгө болуучу үгүт жана башка иштерди жүзөгө ашырууга, алардын шайлоо алдындагы программаларын тааныштырууга;

2) шайлоо алдындагы чогулуштарда, шайлоочулар менен жолугушууларда чыгып сүйлөөгө, шайлоо алдындагы дебаттарга жана дискуссияларга катышууга;

3) шайлоо комиссияларынын жыйындарына катышууга;

4) добуш берүүнү өткөрүүдө, шайлоочулардын добуштарын саноодо жана добуш берүүнүн жыйынтыгын чыгарууда шайлоо участокторунда болууга;

5) шайлоо комиссияларынын документтери, ошондой эле добуш берүүнүн жыйынтыктары, шайлоонун натыйжалары жөнүндө протоколдор менен таанышууга;

6) шайлоо комиссияларынын чечимдерине жана аракеттерине (аракетсиздиктерине) даттанууга, даттанууларды жана арыздарды кароого катышууга.

Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуксуз:

1) шайлоо комиссияларынын жумушуна кийлигишүүгө;

2) шайлоочунун өтүнүчү боюнча шайлоо бюллетендерин алганына ал үчүн кол коюуга, ошондой эле ал үчүн шайлоо бюллетендерин толтурууга;

3) маалыматтык теле-радиопрограммаларды (берүүлөрдү) жүргүзүүгө, эгерде алар ошол жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакцияларынын журналисттери, чыгармачыл кызматкерлери же кызмат адамдары болуп эсептелсе, жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоону чагылдырууга катышууга.

Талапкерлер, саясий партиялар бул тууралуу Борбордук шайлоо комиссиясына билдирүү менен, ишенимдүү адамдарды каалаган убакта чакырып алууга укуктуу, мындай учурда ишенимдүү адамдарга берилген күбөлүктөр жокко чыгарылат. Ишенимдүү адам каалаган убакта Борбордук шайлоо комиссиясына өзүнө берилген күбөлүктү кайтарып берүү жана бул тууралуу аны дайындаган талапкерди, саясий партияны кабарландыруу менен, өзүнүн демилгеси боюнча өзүнүн ыйгарым укуктарын тапшырууга укуктуу.

Ишенимдүү адамдардын ыйгарым укуктары аларды дайындаган талапкерлер статусун жоготкондо чогуу токтотулат.

Шайлоо комиссияларындагы өкүл

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлер, саясий партиялар, талапкерлерди каттоодон кийин, анын инсандыгын ырастоочу документтерди, анын негизги жумуш орду (ишинин түрү) жөнүндө маалыматтарды, туруктуу жашаган жеринин толук дарегин жана байланыш маалыматтарын берүү менен, тиешелүү шайлоо комиссиясына өзүнүн өкүлүн дайындоого укуктуу.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары, аны тиешелүү шайлоо комиссиясы каттаган учурдан тартып башталат.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлгө белгиленген үлгүдөгү күбөлүк берилет.

Шайлоо комиссияларындагы өкүл төмөнкүлөргө укуктуу:

- шайлоо комиссиясынын жыйынында каралуучу документтер жана материалдар менен таанышууга;
- шайлоо комиссиясынын жыйынынын күн тартибине анын компетенциясына кирген маселелер боюнча сунуштарды киргизүүгө жана алар боюнча добуш берүүнү өткөрүүнү талап кылууга;
- шайлоо комиссиясынын бардык жыйындарына катышууга жана жарыш сөзгө чыгууга;
- шайлоо комиссиясынын жыйынынын башка катышуучуларына күн тартибине ылайык суроолорду берүүгө жана аларга маңызы боюнча жооп алууга;
- шайлоо комиссияларынын түздөн-түз шайлоого байланыштуу материалдары жана документтери менен таанышууга жана алардын көчүрмөлөрүн алууга (мыйзамда белгиленген тартипте ошондойлорго киргизилген, купуя маалыматты камтыган документтерди жана материалдарды кошпогондо);
- ушул конституциялык Мыйзамда көрсөтүлгөн тартипте шайлоо комиссияларынын аракеттерине (аракетсиздигине) даттанууга;
- көрсөтүлгөн документке ылайык шайлоочунун инсандыгын жана бюллетендин алынышынын тууралыгын текшерүүгө.

Шайлоо комиссияларындагы өкүл укуксуз:

- шайлоо комиссиялары жүргүзгөн текшерүүлөргө катышууга;
- шайлоо комиссиясынын атынан түшүндүрмө жана көрсөтмө берүүгө, билдирүү жасоого;
- добуш берүүнүн жыйынтыктары жана шайлоонун натыйжалары жөнүндө протоколдорду түзүүгө;
- шайлоо комиссиясынын ыйгарым укуктарына кирген чечимдерди кабыл алууда добуш берүүгө катышууга;
- шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана протоколдоруна кол коюуга.

Саясий партиянын шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү шайлоого катышуу менен, жогоруда саналган ыйгарым укуктардан тышкары, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка функцияларды да жүзөгө ашыруусу мүмкүн.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары каалаган убакта саясий партиянын чечими боюнча токтотулушу жана башка адамга берилиши мүмкүн.

Шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары ошондой эле аны дайындаган саясий партиянын каттоосу жокко чыгарылган учурда токтотулат.

Каттоодон өткөн саясий партия добуш берүүнүн жыйынтыктарын, шайлоонун натыйжаларын даттанган учурда, шайлоо комиссияларындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары даттануунун маңызы боюнча акыркы чечим чыккандан кийин токтотулат.

Байкоочу (талапкерден жана саясий партиядан)

Бир мандаттуу округ боюнча талапкер, саясий партия мыйзамдар менен белгиленген тартипте, шайлоого даярдык көрүүгө, добуш берүүнү өткөрүүгө, добуштарды саноого, добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөөгө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоого байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашыруучу байкоочуну дайындоого укуктуу.

Талапкер, саясий партия ар бир участкалык шайлоо комиссиясына экиден ашык эмес байкоочуну дайындай алат, алар добуш берүүнү өткөрүүгө жана добуш берүүчү жайдагы башка шайлоо аракеттерине кезектешип байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашыруу укугуна ээ болушат. Шайлоо комиссиясынын жайында, добуш берүүчү жайда бир саясий партиянын кызыкчылыктарын көрсөткөн эки же андан көп байкоочулардын бир убакта байкоочунун ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууларына жол берилбейт.

Байкоочу байкоочунун укуктарына жана милдеттерине, тиешелүү шайлоо комиссиясына, аны жиберген партиядан жолдомо келип түшкөндөн кийин ээ болот.

Жолдомо талапкердин колтамгасы же саясий партиянын мөөрү болгондо жана паспортту же аны алмаштыруучу документти көрсөткөндө жарактуу деп эсептелет. Байкоочуну жиберүү жөнүндө алдын ала билдирүү талап кылынбайт.

Байкоочу төмөнкүлөргө укуктуу:

- кандай гана болбосун деңгээлдеги шайлоо комиссиясынын курамын түзүүгө байкоо жүргүзүүгө;
- шайлоочулардын тизмесин түзүүнүн жүрүшүнө байкоо жүргүзүүгө;
- шайлоочуларды эсепке алуунун жүрүшүнө байкоо жүргүзүүгө;
- шайлоону маалыматтык камсыз кылууга байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;
- шайлоо комиссиясында турган шайлоочулардын тизмеси менен, добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү жөнүндө арыздардын (кайрылуулардын) реестри менен таанышууга;
- добуш берүү күнү сутканын каалаган убагында добуш берүүчү жайда болууга;
- шайлоочулардын добуш берүүчү жайдан тышкары жерде добуш берүүлөрүнө катышууга;
- көпчүлүк алдында, анын ичинде жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу өз пикирин баяндоого, шайлоону даярдоо жана өткөрүү жөнүндө билдирүү жасоого;
- ары-бери эркин жүрүүгө жана кайсы гана болбосун шайлоо участкаларында жана шайлоо комиссияларында болууга;
- добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузбастан, ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген уюштуруу жана добуш берүү тартибине, анын ичинде шайлоо бюллетендеринин берилишине; шайлоочулардын тизмесине киргизилген шайлоочулардын, шайлоочуларга берилген шайлоо бюллетендеринин, жокко чыгарылган шайлоо бюллетендеринин санын эсептөөгө байкоо жүргүзүүгө; шайлоо бюллетендеринин мазмунун көрүүнү камсыз кылган аралыкта жана шарттарда шайлоочулардын добуштарын эсептөөгө байкоо жүргүзүүгө; шайлоочулардын добуштарын саноодо толтурулган же толтурулбаган кандай болбосун шайлоо бюллетени менен таанышууга; шайлоо комиссиясынын добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколдорду жана башка шайлоо документтерди түзүүлөрүнө байкоо жүргүзүүгө;
- өзү жиберилген участкалык шайлоо комиссиясынын төрагасына, ал эми ал жокто - аны алмаштырган адамга добуш берүүнү уюштуруу маселелери боюнча сунуштар жана сын пикирлер менен кайрылууга;
- өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын протоколу менен таанышууга;
- шайлоо комиссиясынан протоколдордун жана ага тиркелген документтердин көчүрмөлөрүн алууга;
- өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана (же) аракеттерине (аракетсиздигине) ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген тартипте даттанууга;
- тиешелүү шайлоо комиссияларында шайлоочулардын добуштарын кайра саноого катышууга;
- өзүнүн статусу, фамилиясы, аты, атасынын аты, аны шайлоо комиссиясына жиберген уюмдун аталышы белгиленген, шайлоо алдындагы үгүт белгилерин камтыбаган төш белги тагынып жүрүүгө;
- шайлоочулардын добуш берүүсүнүн жашыруундуулугун бузбастан, добуш берүүнүн жүрүшүнө, добуш берүүнүн жыйынтыктарын чыгарууга тоскоол болбостон, жеке өзү фото-, видео тартууга, укма жазууну жүргүзүүгө.

Байкоочу төмөнкүлөргө укуксуз:

- шайлоочуларга шайлоо бюллетендерин берүүгө;
- шайлоочунун өтүнүчү боюнча, шайлоочу үчүн шайлоо бюллетендерин алганына кол коюуга;
- шайлоочунун өтүнүчү боюнча, ал үчүн шайлоо бюллетенин толтурууга;
- добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузуучу аракеттерди жасоого;
- шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү жүргүзүп жаткан шайлоо бюллетендерин саноого түздөн-түз катышууга;
- шайлоо комиссиясынын ишине тоскоолдук кылуучу аракеттерди жасоого;
- шайлоочулардын арасында үгүт жүргүзүүгө;
- тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан чечимдерди кабыл алууга катышууга.

Эгерде байкоочу шайлоо комиссиясынын ишине же Кыргыз Республикасынын жараны өз шайлоо укуктарын жүзөгө ашыруусуна тоскоолдук кылууга, ошондой эле добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузууга аракет кылса, ал добуш берүүчү жайдан сыртка чыгарылат.

Бул жөнүндө чечим участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан жазуу жүзүндө кабыл алынат. Мында комиссия бул адамдарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке тартуу жөнүндө сунуштама менен тиешелүү органдарга кайрылууга укуктуу.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин шайлоо фонду

(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 41, 62, 62-1-беренелери)

Жарандар талапкерликке көрсөтүлгөн учурдан тартып жана каттоо үчүн документтерди бергенге чейин шайлоо алдындагы өнөктүктү каржылоо үчүн өздөрүнүн шайлоо фонддорун түзөт.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин шайлоо фонду Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан эсепке алынуучу төмөнкү акча каражаттарынын эсебинен түзүлүшү мүмкүн:

1) талапкердин эсептик көрсөткүчтөн 1500 эседен ашпаган өздүк каражаттарынан (150000 сом);

2) аны көрсөткөн саясий партия тарабынан талапкерге бөлүнгөн эсептик көрсөткүчтөн 10000 эседен ашпаган каражаттарынан (1000000 сом);

3) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 2000 эседен ашпаган жеке адамдардын ыктыярдуу берүүлөрүнөн (200000 сом);

4) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 5000 эседен ашпаган юридикалык жактардын ыктыярдуу берүүлөрүнөн (500000 сом).

Талапкердин шайлоо фондунун келип түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектелген суммасы эсептик көрсөткүчтөн 100000 эседен ашпашы керек (10000000 сом).

Шайлоо фондун түзүү тартибин бузуу жана шайлоо фондунун чыгымдарынын чектелген суммасынан ашыруу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.

Шайлоо фонддоруна төмөнкүлөрдүн ыктыярдуу кайрымдуулук кылышына тыюу салынат:

- чет өлкөлөрдүн, чет өлкөлүк мамлекеттик органдардын, мекемелердин жана ишканалардын, башка чет өлкөлүк юридикалык жактардын, алардын филиалдарынын жана өкүлчүлүктөрүнүн, чет өлкөлүк жарандардын, эл аралык уюмдардын, чет өлкөлүк жарандар жана юридикалык жактар катышуучу болуп саналган, Кыргыз Республикасында катталган юридикалык жактардын;
- жарандыгы жок адамдардын;
- мамлекеттик бийлик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын;
- мамлекеттик жана муниципалдык мекемелердин жана ишканалардын;
- уставдык капиталында мамлекеттик же муниципалдык үлүшү болгон, ошондой эле салыктарды, жыйымдарды жана башка милдеттүү төлөмдөрдү төлөө боюнча жеңилдиктерден пайдаланган юридикалык жактардын;
- аскер бөлүктөрүнүн, аскердик мекемелердин жана уюмдардын;
- укук коргоо органдарынын, соттордун;
- кайрымдуулук иши менен алектенген уюмдардын;
- диний уюмдардын;
- жашыруун кайрымдуулуктар (жашыруун кайрымдуулук кылуучу деп өзүнүн төмөнкү маалыматтарынын бирин: фамилиясын, атын, атасынын атын, жашаган жеринин дарегин, паспорттук маалыматтарын көрсөтпөгөн, ошондой эле өзү жөнүндө анык эмес маалыматтарды көрсөткөн жаран түшүнүлөт).

Шайлоо фондун түзгөн бардык акча каражаттар банк мекемесиндеги атайын эсепке которулат. Бул эсеп Борбордук шайлоо комиссиясынын уруксаты менен талапкер, саясий партия тарабынан ачылат. Шайлоо фонддоруна түшүүчү акча каражаттары улуттук валютада гана кабыл алынат. Көрсөтүлгөн эсептер боюнча кирешелер эсептелбейт жана төлөнбөйт.

Талапкер, саясий партия өзүнүн шайлоо фондунун бир гана атайын эсебин ачууга укуктуу.

Банк мекемелердин тизмеги, көрсөтүлгөн эсептерди ачуу, жүргүзүү, шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча эсепке алуу жана отчет берүү тартиби банк же башка мекемелер менен макулдашуу боюнча Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленет.

Шайлоо фонддорунун каражаттары максаттуу болот.

Алар шайлоо өнөктүгүн өткөрүүгө байланышкан чыгымдарды жабуу үчүн гана пайдаланылышы мүмкүн:

1) шайлоо алдындагы үгүткө, талапкерди колдоого кол топтоого багытталган уюштуруу-техникалык чараларды каржылык камсыздоого;

2) ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген өлчөмдө шайлоо күрөөсүн төлөөгө;

3) шайлоо өнөктүгүн өткөрүү менен түздөн-түз байланышкан жумуштарды аткарууга, кызматтарды көрсөтүүгө төлөөгө, атап айтканда, төмөнкүлөр үчүн:

- маалыматтык жана кеңеш берүү мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөр;
- үгүт материалдарын чыгаруу жана таратуу;
- жайларды, жабдыктарды ижарага алуу;
- транспорттук жана иш сапар чыгымдарын жабуу;
- байланыш кызмат көрсөтүүлөрү;
- канцеляриялык товарларды, жабдыктарды сатып алуу;
- жарыяларды жана талапкердин сүйлөгөн сөздөрүн жалпыга маалымдоо каражаттарына жарыялоо;
- шайлоо алдындагы чогулуштарды, шайлоочулар менен жолугушууларды өткөрүү.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын эсебине мыйзамдарда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн миң эселенген өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төгөт.

Жарандар жана юридикалык жактар талапкерди, талапкерлердин тизмесин шайлоого көмөктөшүүчү ишке каржылык (материалдык) колдоону шайлоо фонддору аркылуу гана көрсөтүүгө укуктуу. Юридикалык жактардын, алардын филиалдарынын, өкүлчүлүктөрүнүн, ошондой эле жеке жактардын шайлоого түздөн-түз же кыйыр түрдө байланышкан иштерди, кызмат көрсөтүүлөрдү акысыз аткаруусуна же негизсиз төмөндөтүлгөн баада аткаруусуна, товарларды жеңилдетилген шартта сатуусуна тыюу салынат. Талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, ишенимдүү адамдары, байкоочулары, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү өздөрүнүн ыйгарым укуктарын, шайлоого түздөн-түз же кыйыр түрдө байланыштуу жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү бекер аткарууга укуктуу.

Талапкерлерге, саясий партияларга шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө, шайлоо алдындагы башка иш-чараларды жүзөгө ашырууга өздөрүнүн шайлоо фонддоруна келип түшкөн каражаттардан тышкары каражаттарды пайдаланууга тыюу салынат.

Талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгү менен байланышкан белгилүү жумуштарды аткаруу жөнүндө (кызмат көрсөтүү жөнүндө) жарандар жана юридикалык жактар менен келишимдер (макулдашуулар) талапкердин жеке өзү же болбосо анын ыйгарым укуктуу өкүлү, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү менен гана түзүлөт. Талапкерлердин, саясий партиялардын атайын эсептеринен төлөөлөр боюнча келишимдер жана макулдашуулар добуш берүү күнүнүн алдыңкы күнүнөн кеч түзүлүшү мүмкүн эмес.

Жеке жана юридикалык жактар менен эсептер боюнча, ошондой эле атайын эсепте турган чыгымдалбаган акча каражаттарды кайтарып берүү боюнча бардык каржылык аткарымдар добуш берүү күнүнөн кийин 5 календардык күндөн кечиктирилбестен токтотулат.

Талапкер, саясий партия менен жеке, юридикалык жактардын ортосунда шайлоо өнөктүгүн жүргүзүү менен байланышкан жумуштарды (кызматтарды көрсөтүүнү) аткарганы үчүн эсептешүүлөр накталай эмес тартипте гана жүзөгө ашырылат.

Талапкер, саясий партия Кыргыз Республикасынын жарандары менен үгүт боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү аткаруу жөнүндө келишимдерди төмөнкүдөй чектерде түзүүгө укуктуу:

- саясий партия, Кыргыз Республикасынын Президентинин кызмат ордуна талапкер 10000 үгүттөөчүдөн ашпайт;
- бир мандаттуу округдан талапкер 500 үгүттөөчүдөн ашпайт.

Шайлоо күрөөсү Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлерге, талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партияларга төмөнкүдөй учурларда кайтарып берилет:

1) бирдиктүү шайлоо округу боюнча добуш берүүгө катышкан шайлоочулардын добуштарынын 1 пайыздан кем эмесин алгандарга, ошондой эле бир мандаттуу шайлоо округу боюнча добуш берүүгө катышкан шайлоочулардын 5 пайыздан кем эмес добушун алгандарга, алар шайлоодон кийин 10 календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясына өз фондунун өлчөмү жана аны түзгөн бардык булактар, ошондой эле бардык жүргүзүлгөн чыгымдар жөнүндө отчет бергенден кийин;

2) эгерде Борбордук шайлоо комисиясы тарабынан Президенттин кызмат ордуна талапкерди, Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерлердин тизмесин каттоодон баш тартуу жөнүндө чечим кабыл алынса;

3) шайлоо бюлеттенинин тексти жана формасы бекитилгенге чейин шайлоого андан ары катышуудан баш тарткандарга;

4) эгерде ушул бөлүктүн 1-пунктунда көрсөтүлгөн отчет Борбордук шайлоо комиссиясына берилгенден кийин шайлоо өткөн жок же жараксыз деп таанылса.

Күрөөнүн калган суммасы бюджетке чегерилет.

Мыйзамдарды бузуунун натыйжасында добуш берүү күнүнө чейин талапкерди, саясий партиянын талапкерлеринин тизмесин каттоону жокко чыгарган учурда, ошондой эле ушул конституциялык Мыйзамдын 37-беренесинин 4-1-бөлүгүндө каралган учурда талапкер, саясий партия тарабынан төгүлгөн шайлоо күрөөсү кайтарылып берилбейт жана бюджетке чегерилет.

Атайын эсептеги чыгымдалбаган акча каражаттарынын калдыгы талапкерге, саясий партияга добуш берүү күнүнөн кийин кайтарып берилет.

Талапкерлер, саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фонддоруна келип түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын эсебин жүргүзүүгө жана Борбордук шайлоо комиссиясына тиешелүү каржылык отчетторду берүүгө милдеттүү. Каржылык отчетторду берүүнүн тартиби, мөөнөттөрү жана формасы Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аныкталат.

Шайлоо фонддорунун каражаттарынын келип түшүшү жана чыгымдалышы жөнүндө маалымат, шайлоо өнөктүгүн каржылоо жөнүндө талапкерлердин, саясий партиялардын каржылык отчеттору, шайлоо күрөөлөрүнүн келип түшкөн жана кайра кайтарылган каражаттарынын суммасы жана мамлекеттик бюджетке чегерилген сумма жөнүндө маалымат жеке маалыматтар жана банктык сыр жөнүндө мыйзамдарды эске алуу менен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына милдеттүү түрдө жайгаштырылууга тийиш.

Жыйынтыктоочу финансылык отчетту тапшырганга чейин калган бардык акча каражаттар кайрымдуулук кылуучуларга кайтарылууга тийиш.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун каражаттарын түзүүнүн жана чыгымдоонун тартибин көзөмөлдөө Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан жүзөгө ашырылат.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун акча каражаттарынын келип түшүү булактарын, каражаттардын туура эсептелишин жана пайдаланылышын көзөмөлдөө, талапкерлердин, саясий партиялардын каржылык отчетторун текшерүү үчүн Борбордук шайлоо комиссиясынын алдында Көзөмөлдөө-текшерүү тобу түзүлөт. Көзөмөлдөө-текшерүү тобун уюштуруу жана иштөө тартиби Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аныкталат.

Талапкер, саясий партия тарабынан шайлоо фондун түзүү жана акча каражаттарын чыгымдоо тартибин бузуу, шайлоо фондунун чыгымдарынын чектүү суммасын ашыруу, каржылык отчетторун бербөө жана жарыялабоо, талапкерлердин, саясий партиялардын отчетторунда анык эмес маалыматтарды берүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке кириптер кылат.

Талапкерлер, саясий партиялар өздөрүнүн өкүлдөрүнүн алар тарабынан конституциялык мыйзамдын талаптарынын бузулушу менен байланышкан иш-аракеттери үчүн жоопкерчиликти тартышат.

Шайлоочуларды кабарландыруу жана шайлоо алдында үгүт жүргүзүү

(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 22,23,24,25,26, 27-беренелери)

Шайлоону маалыматтык камсыз кылуу шайлоочуларды кабарландырууну, шайлоо алдында үгүт жүргүзүүнү өзүнө камтыйт жана жарандардын эркин аң-сезимдүү жана эркин билдирүүлөрүнө жана шайлоонун айкын өтүшүнө өбөлгө түзөт.

Шайлоочуларды кабарландырууну ушул конституциялык Мыйзамга жана колдонуудагы мыйзамдарга ылайык, мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, шайлоо комиссиялары, жалпыга маалымдоо каражаттары, юридикалык жана жеке жактар жүзөгө ашырат. Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары, шайлоо комиссиялары жарандарды өз убагында жана так кабарландыруу үчүн жоопкерчилик тартат.

Шайлоо комиссиялары бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей укуктук шарттардын сакталышын камсыздайт.

Талапкерлер жана саясий партиялар жөнүндө маалымат Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жайгаштырылат, андан тышкары БШК тарабынан плакаттар, буклеттер ж.б. даярдалат. Округдук, участкалык шайлоо комиссиялары жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары менен биргеликте шайлоочуларды кабарландыруу үчүн ушул жана башка маалыматтык материалдарды жайгаштырууга орунду аныкташат.

Шайлоо комиссиялары ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү шайлоочуларды кабарландыруу боюнча атайын зарыл чараларды көрөт. Бул үчүн маалыматтык материалдар сурдокотормону же субтитрди колдонуу менен аудио- жана видеоформатта (санариптик алып жүрүүчүдө) даярдалууга, окуу үчүн ыңгайлуу болгон чоңойтулган арип менен, ошондой эле Брайль арибин колдонуу менен басылып чыгууга, же ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү шайлоочулар үчүн башка атайын каражаттарды пайдалануу менен даярдалууга тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясы **добуш берүү күнүнө чейин 53 календардык күн калганда** шайлоочулардын тизмеси менен таанышып чыгуу, өздөрүнүн маалыматтарын шайлоочулардын тизмесинен тактоо зарылдыгы жөнүндө шайлоочуларга жалпыга маалымдоо каражаттары жана башка жеткиликтүү жолдор аркылуу кабарлоого милдеттүү. Мамлекеттик телерадио уюмдары, республикалык бюджеттен каржылануучу башка телерадио уюмдар жана санариптик берүүнүн социалдык пакетине кирген телерадио уюмдары шайлоочуларды өздөрүн шайлоочулардын тизмесинен текшерүүнүн зарылдыгы, добуш берүүгө катышуунун тартиби, добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө, шайлоо өнөктүгүнүн этаптары жана шайлоо процессинин башка маселелери тууралуу маалымдоо үчүн Борбордук шайлоо комиссиясына жетиштүү көлөмдө акысыз эфир убактысын берүүгө милдеттүү.

Көрсөтүлгөн, катталган талапкерлер жөнүндө, талапкердин жана саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынын келип түшүүсү жана чыгымдалышы, талапкерлердин жана саясий партиялардын шайлоо фонддорундагы финансылык отчеттору жөнүндө шайлоочуларды кабарландырууну Борбордук шайлоо комиссиясы жүзөгө ашырат.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлер, саясий партия талапкерлерин катталган күндөн тартып 5 күндөн кечиктирбестен өзүнүн шайлоо алдындагы программасын кеминде бир республикалык мезгилдүү басылмага жарыялайт, ошондой эле аны өзүнүн расмий сайтына жайгаштырат. Талапкердин шайлоо алдындагы программасы жарыяланган басылманын көчүрмөсү Борбордук шайлоо комиссиясына берилет.

Жалпыга маалымдоо каражаттарында жайгаштырылган же башка ыкма менен таратылган маалыматтык материалдардын мазмуну калыс, так болушу керек, талапкерлердин, саясий партиялардын теңдигин бузбоого тийиш, аларда кандайдыр бир талапкерге, саясий партияга артыкчылык берилбеши керек.

Маалыматтык теле- жана радио программаларда, мезгилдүү басылмалардагы (менчигинин түрүнө карабастан) жарыялоолордо катталган талапкерлер, саясий партиялар жөнүндө маалыматтар, талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы иш-чараларды өткөрүүсү жөнүндө билдирүүлөр өзүнчө маалыматтык блок менен, комментарийсиз берилүүгө тийиш. Мындай маалыматтык блокторго талапкерлер, финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөр, саясий партиялар акы төлөбөйт. Аларда кайсы бир талапкерге же саясий партияга артыкчылык берилбөөгө тийиш, кайсы бир талапкерди же саясий партияны, анын ичинде, алардын шайлоо алдындагы ишин чагылдыруу убактысы, мындай билдирүүлөр үчүн берилген эфир убактысынын же басылма аянтынын көлөмү боюнча кодулоого жол берилбеши керек.

Шайлоо алдындагы үгүт бардык талапкерлерди каттоо мөөнөтү аяктаган күндөн тартып башталат жана добуш берүүнүн башталышына 24 саат калганда токтойт (2024-жылдын 8-апрелинен тартып 2024-жылдын 27-апрелинде саат 08:00дө токтойт).

Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар шайлоого катышууга үгүт жүргүзүүгө, каалаган талапкерди, талапкерлерди жактоого же каршы болууга, талапкерлердин же саясий партиялардын шайлоо алдындагы программаларын эркин жана ар тараптуу талкуулоого укуктуу.

Үгүттөө чогулуштарда, митингдерде жана жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле интернет-басылма аркылуу жүргүзүлүшү мүмкүн. Үгүт жүргүзүүнүн формалары жана методдору Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келүүгө тийиш.

Үгүт жүргүзүү үчүн жолугушууларды өткөрүүнүн бардык талаптарына жооп берген жайларды, үгүт материалдарын илүүгө орундарды жана аянттарды мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары республикалык бюджеттин каражаттарынын эсебинен бериши керек.

Шайлоо алдындагы үгүт деп төмөнкүлөр таанылат:

1) тигил же бул талапкер үчүн добуш берүүгө же болбосо ага каршы добуш берүүгө үндөөлөр;
2) талапкерди шайлоонун же шайлабай коюунун мүмкүн болуучу кесепеттерин баяндап жазуу;
3) талапкерлердин, алардын кесиптик иштерине же алардын өздөрүнүн кызматтык (кызмат орундук) милдеттерин аткарууларына байланышпаган ишмердиги жөнүндө маалыматтарды таратуу.
4) айрым саясий партияларга карата артыкчылык берүүнү билдирүү;

Шайлоону өткөрүүдө үгүттөө төмөнкүдөй жүзөгө ашырылышы мүмкүн:

1) жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу;
2) стадиондордо жана калктуу конуштардын көчөлөрүндө, ошондой эле спорттук иш-чараларда концерттерди жана театралдаштырылган оюндарды өткөрүүнү кошпогондо, үгүттүк ачык иш-чараларды (митингдерди, чогулуштарды, теледебаттарды) өткөрүү аркылуу;
3) басылма, көрмө-укма жана башка үгүт материалдарын чыгаруу жана таратуу жолу менен;
4) конституциялык Мыйзамда тыюу салынбаган башка тариздерде.

Талапкер жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу өзүнүн үгүт иштеринин таризин жана мүнөзүн өз алдынча аныктоого укуктуу.

Үгүт жүргүзүүгө, кандай болбосун үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга укуксуз:

- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;
- Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын кошпогондо, мамлекеттик саясий кызмат орундарын ээлеген адамдар;
- жергиликтүү кеңештердин депутаттарын кошпогондо, атайын мамлекеттик жана саясий муниципалдык кызмат орундарын ээлеген адамдар;
- шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;
- байкоочулар;
- эл аралык байкоочулар;
- диний ишмерлер;
- кайрымдуулук иштери менен алектенишкен уюмдардын уюштуруучулары жана мүчөлөрү;

- 18 жашка толо элек адамдар;
- чет өлкөлүк жарандар жана уюмдар;
- жарандыгы жок адамдар.
- аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун жумушчулары.

- Кыргыз Республикасынын аймагында таратылуучу чет өлкөлүк жалпыга маалымдоо каражаттарында шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө тыюу салынат. Шайлоону өткөрүү мезгилинде чет өлкөлүк теле- жана радио программалар жазылып алынган түрдө берилет.
- Талапкерлердин жана саясий партиялардын ар-намысына, кадыр-баркына жана ишкердик беделине шек келтирген теле- жана радио программаларды ретрансляциялоого тыюу салынат. Бул учурларда мындай маалыматтарды таратканы үчүн жоопкерчиликти жергиликтүү жалпыга маалымдоо каражаттары тартышат.
- Үгүт материалдарын Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары даярдоого тыюу салынат. Басылма жана башка үгүт материалдарынын нускалары же алардын көчүрмөлөрү Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

Талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленген тартипте басылма, көрмө-укма жана башка үгүт материалдарын чыгарууга жана таратууга укуктуу.

Талапкерлерге, саясий партияларга жалпыга маалымдоо каражаттарына жетүүнүн бирдей шартын түзүү кепилдиги берилет.

Ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү шайлоочуларга үгүт жүргүзүү өзгөчөлүктөрү

Талапкерлер, саясий партиялар жалпы нускасынын бир пайызынан аз эмес саны ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү шайлоочулар үчүн окуганга ыңгайлуу чоңойтулган арипте, сурдокотормону же субтитрди колдонуу, ошондой эле Брайль арибин же атайын каражаттарды колдонуу менен басылып чыккан үгүт материалдарын жарыялоого жана таркатууга милдеттүү.

Жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу үгүт жүргүзүү

Талапкер, саясий партия үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн берилген телеберүүнү ишке ашыруучу уюмдардын каналдарында үгүт жүргүзүү үчүн акысыз берилген эфир убактысын, басылма продукцияны, аянтчаны төмөнкү максаттарга колдонууга укугу жок:

1) талапкерге (талапкерлерге), саясий партияга каршы добуш берүүгө чакырыктарды таратууга;
2) тигил же бул талапкер шайланган учурда мүмкүн болуучу терс натыйжаларды сыпаттоого;
3) кайсы бир талапкер (саясий партиянын катталган тизмесинен кайсы бир талапкерлер), саясий партия тууралуу маалыматтар көз көрүнөө басымдуулук кылган, терс пикирлер менен коштолгон маалыматтарды таратууга;
4) талапкерге, катталган талапкерди көрсөткөн саясий партияга карата шайлоочуларда терс мамилени жаратууга өбөлгө түзүүчү маалыматтарды таратууга.

Телекөрсөтүү жана радио аркылуу шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү

Уюштуруучулары (тең уюштуруучулары, ээлери) мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары же аларга ведомстволук баш ийүүдөгү мекемелер жана ишканалар болуп саналган, толугу менен же жарым-жартылай республикалык же жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржыланган жалпыга маалымдоо каражаттары же интернет-басылмалары, ошондой эле салык жана милдеттүү төлөмдөрдү төлөөдө башка жалпыга маалымдоо каражаттарына салыштырганда жеңилдиктери бар жана шайлоо өткөрүлүп жаткан аймактарда телерадио берүүлөрдү жүзөгө ашырган жалпыга маалымдоо каражаттары талапкерлерге, талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партияларга шайлоо алдында үгүт иштерин жүргүзүүдө бирдей мүмкүнчүлүк түзүп берүүгө милдеттүү. Талапкерлер, талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар, аларга акысыз берилүүчү обо убактысына укуктуу. Көрсөтүлгөн обо убактысы теле- жана радио программалар аудиториянын көпчүлүгүн чогултуучу мезгилге - саат 20:00дөн саат 24:00гө чейин - туура келиши керек.

Бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлер үчүн акысыз эфир убактысынын көлөмү жумуш күндөрү региондук телерадиоуюмдардын каналдарында отуз мүнөттөн кем эмес болушу керек.

Саясий партияга акы төлөнүүчү обо убактысынын наркы шайлоо дайындалган күнгө чейин 6 ай мурда алынып жүргөн нарктан ашпайт.

Менчигинин түрүнө карабастан талапкерлерге, саясий партияларга обо убактысын берген телерадио уюмдары, башка талапкерлерге, саясий партияларга ошондой эле шартта (баанын, обого чыгуу убактысынын, убакыт көлөмүнүн бирдейлиги жана башка шарттар) обо убактысын берүүгө милдеттүү. Шайлоо алдындагы үгүткө арналган теле жана радио берүүлөрдүн тартиби, көлөмү жана убактысы телерадио уюмдарынын жетекчилиги менен макулдашуу боюнча, шайлоо комиссиялары тарабынан белгиленет жана талапкерлердин, саясий партиялардын ортосунда теңчилик принциби сакталып, чүчүкулак жолу менен бөлүштүрүлөт.

Дебаттар

Акысыз бөлүнгөн обо убактысынын жалпы көлөмүнүн жарымынан кем эмеси талапкерлерге, талапкерлерди көрсөткөн саясий партияларга дебаттарды жана башка ушул сыяктуу иш-чараларды өткөрүүлөрү үчүн гана берилет. Акысыз оболук убакыттын ушул үлүшүн пайдаланууга бардык талапкерлер, саясий партиялар бирдей негиздерде коё берилиши керек.

Дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү жалпы улуттук деңгээлде жүргүзүлөт.

Ошондой эле дебаттарды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү региондук телерадио уюмдарында жүргүзүлүшү мүмкүн.

Саясий партиялардын катталган талапкерлер, Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагына берилген телерадио уюмдарынын каналдарында жүргүзүлүүчү дебаттарга жана башка ушуга окшогон иш-чараларга жеке өздөрү гана катышуусу керек.

Катталган саясий партиянын өкүлдөрү жана колдоочу топтору мындай иш-чараларга катышуусуна жол берилбейт.

Биргелешкен үгүт иш-чараларына катышуудан баш тартканда же келбей калганда акысыз обо убактысы башка убакыта берилбейт.

Жалпыга маалымдоонун басылма каражаттары жана интернет-басылма аркылуу үгүт жүргүзүү

Талапкерлерге, саясий партияларга басма же интернет аянттарын берген мезгилдүү басылмалар менчигинин түрүнө карабастан, ошондой эле шарттарда (баанын, көлөмдүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга басма же электрондук аянттарын берүүгө милдеттүү. Мында басма же электрондук аянтынын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес.

Шайлоо комиссияларынын имараттарынан жана имарат ичинен тышкары жерлерде мурда жайгаштырылган үгүт басылма материалдары (баракчалар, плакаттар, билборддор жана башка материалдар) добуш берүү күнү мурдагы орундарында тура берет.

Бардык басылма жана башка үгүт материалдары үгүт материалдарын даярдаган уюмдун, жеке ишкердин (фамилиясын, атын, атасынын атын) аталышын жана дарегин, үгүт материалдарын даярдоону буйрутма кылган талапкердин фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиянын аталышын, алардын нускасы жана чыгаруу датасы жөнүндө маалыматты, алардын даярдалышына тиешелүү шайлоо фондунан төлөө жөнүндө маалыматтар, ошондой эле буйрутмага акы төлөгөн талапкердин же талапкердин, саясий партиянын финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн фамилиясын, атын, атасынын атын камтууга тийиш. Көрсөтүлгөн маалыматтарды камтыбаган үгүт материалдарын таркатууга тыюу салынат.

Тиешелүү шайлоо фондунан алдын ала төлөбөстөн жана ушул беренеде белгиленген талаптарды бузуу менен шайлоо алдындагы үгүт материалдарын даярдоого тыюу салынат.

Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоо дайындалган күндөн тартып **7 календардык күндүн** ичинде ар бир шайлоо участкасында үгүт материалдарын илүү үчүн атайын орундарды бөлүүгө жана жабдууга милдеттүү.

Үгүт материалдарын эстеликтерге, обелисктерге жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттарга, шайлоо комиссияларынын жайларына, аларга кире берген жерлерге жана добуш берүүчү жайларга жайгаштырууга тыюу салынат.

Эстеликтер, обелисктер жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттар тарыхый-маданий мурас болуп саналат жана элдин жашоосундагы тарыхый окуялар, коомдун жана мамлекеттик өнүгүшү, материалдык жана руханий чыгармачылык менен байланышкан. Кыргыз Республикасынын менчигинде турган тарыхый жана маданий эстеликтер жана субъекттер мамлекет тарабынан кайтарылат.

Көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү аркылуу үгүт жүргүзүү

Талапкерлер, саясий партиялар чогулуштарды жана жарандар менен жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды өткөрүүгө жайдын берилишине укуктуу.

Мамлекеттик же муниципалдык менчикте, мамлекеттик ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын балансында турган жайлар талапкерлер, саясий партиялардын өкүлдөрү, алардын ишенимдүү адамдары, ыйгарым укуктуу өкүлдөрү шайлоочулар менен жолугушуусу үчүн бирдей шарттарда берилет.

Талапкерлер, саясий партиялар көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү үчүн менчиктин кандай болбосун түрүндөгү жайларды келишимдик негизде акыга ижарага алууга да укуктуу. Жайдын менчик ээси тарабынан белгиленүүчү ижара акысынын өлчөмү бардык саясий партиялар үчүн бирдей болууга жана алар үчүн акы төлөө шайлоо фонддорунан гана жүргүзүлүүгө тийиш.

Шайлоо алдында үгүт жүргүзүү укугун кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестик

Шайлоо комиссиялары шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибинин сакталышына контролдук кылат жана кетирилген бузууларды четтетүү боюнча чараларды көрөт.

Шайлоо алдында үгүт жүргүзүүдө жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигин кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбейт, тыюу салынат:

- басмырлоого, кастыкка чакырган улуттук, расалык, диний, аймактар аралык жек көрүүчүлүктү, гендердик жана башка социалдык үстөмдүктү пропагандалоого;
- бийликти басып алуу, конституциялык түзүлүштү күч менен өзгөртүү жана мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу чакырыктарына;
- согушту пропагандалоого;
- жалпыга маалымдоо каражаттарында чагылдыруу менен башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлери менен эл алдында иш-чараларды өткөрүүгө;
- башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлеринин сүрөтүн пайдалануу менен фото жана видеоматериалдарды пайдаланууга;
- Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тыюу салынган, жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигин кыянаттык менен пайдалануунун башка түрлөрүнө.

Ибадат кылуу имараттарга, курулмаларга жана аларга тиешелүү аймактарга, кооптуу жана зыяндуу өндүрүштөрү бар объекттерге, электр станцияларга, темир жолдорго, мунай куурларга жана жогорку чыңалуудагы электр берүү линияларына, пенитенциардык тутумдун объекттерине, саламаттык сактоонун мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүүчү жана жалпы билим берүүчү уюмдардын ичинде жана уюмдарга жакын жерлерде (аралыгы 100 метрден аз) үгүт иш-чараларын жүргүзүүгө, үгүт материалдарын таратууга жол берилбейт.

Шайлоо алдында үгүт жүргүзүүдө, үгүттүк материалдарда диний тематиканы тикелей жана кыйыр өздөштүрүп алууну же шилтемени камтыган маалыматтын (сүрөттөрдүн) бөлүктөрүн жана элементтерин чагылдырууга же башкача пайдаланууга жол берилбейт.

Шайлоо дайындалган учурдан тартып шайлоочуларды сатып алууга тыюу салынат:

- акча каражаттарын төлөөгө;
- белектерди жана башка материалдык баалуулуктарды тапшырууга;
- товарларды жеңилдетилген шартта сатууга;

- Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан бекитилген тизмекке ылайык, талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиянын символикасын, талапкердин сүрөтүн камтыган басылма үгүт материалдарын, төш белгилерди, футболкаларды, баш кийимдерди, моюн орогучтарды кошпогондо, кандай болбосун товарларды акысыз таркатууга;
- акысыз же жеңилдетилген шарттарда кызмат көрсөтүүлөргө.

Саясий партиянын жана аткаруучунун ортосунда жазуу жүзүндө жол-жоболоштурулган эмгек мамилелеринин алкагында аткарылган жумушка саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынан акы төлөө сатып алуу болуп эсептелбейт.

Талапкерлер, алардын жакын туугандары, жубайы, саясий партиялардын өкүлдөрү шайлоо дайындалган учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары жарыяланганга чейин кайрымдуулук иштерин жүргүзүүгө укуксуз.

Талапкерлердин тизмесин көрсөткөн же шайлоого катышуучу катары катталган саясий партиялар, же анын өкүлдөрү тарабынан аларды идентификациялоого (алардын таандыгын аныктоого) жол берүүчү саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, төш белгилерин, логотиптерин же алардын мүнөздүү курамдык бөлүктөрүн, желегин, девиздерин, жазууларын (слоган) жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) пайдалануу менен маалыматтарды же башка материалдарды таратуу үгүт болуп саналат жана шайлоо дайындалган күндөн тартып, талапкерлердин тизмелерин каттоо мөөнөтү аяктаганга чейинки мезгилде жана добуш берүү башталганга чейин 24 саат калганда жол берилбейт.

Саясий партиялардын штабдары жайгашкан имараттарда жана имарат ичтеринде саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, логотиптерин, төш белгилерин, желегин, жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) жайгаштыруу шайлоо алдындагы үгүт болуп саналбайт.

Административдик ресурсту кыянаттык менен пайдаланууга жол берилбестик

(«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 21-1-беренеси)

Административдик ресурсту кыянаттык менен пайдалануу - бул талапкерлер, кызмат адамдары, мамлекеттик жана муниципалдык уюмдардын жетекчилери, жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмаларынын мүчөлөрү жана уюштуруучулары шайлоодо, алардын мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчыларды же мамлекеттик, муниципалдык ишканалардын, мекемелердин, мамлекеттик (муниципалдык) катышуунун үлүшү 30 пайыздан ашкан ишканалардын жумушчуларын контролдоосунун, бардык талапкерлердин теңдигин бузган тигил же бул талапкерлерди, саясий партияларды колдоонун саясий же башка формаларына өзгөрүп кетиши мүмкүн болгон финансыны жана аны бөлүштүрүүнү контролдоонун натыйжасында алынган адамдык, финансылык, материалдык, медиалык, институционалдык ресурстарды мыйзамсыз пайдаланышы.

Административдик ресурстарды кыянаттык менен пайдалануунун түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:

1) талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн карамагындагы же башка кызматтык көз карандылыкта турган адамдарды, башка мамлекеттик же муниципалдык кызматчыларды, мамлекеттик же муниципалдык билим берүү уюмдарынын жана саламаттык сактоо мекемелеринин кызматчыларын тартуу;

2) эгерде башка талапкерлер ушул эле жайларды ушундай эле шарттарда пайдалана албаган учурда, талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик органдар же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары ээлеген жайларды пайдалануу;

3) талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик мекемелердин же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын иштөөсүн камсыз кылуучу телефондук, факсимиле жана башка байланыш түрлөрүн, маалыматтык кызмат көрсөтүүлөрдү, уюштуруу техникасын пайдалануу;

4) талапкерди көрсөтүүгө жана (же) шайлоого өбөлгө болгон ишти жүзөгө ашыруу үчүн мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган транспорттук каражаттарды акысыз же жеңилдетилген шарттарда пайдалануу;

5) мамлекеттик же муниципалдык кызматчылар, республикалык жана жергиликтүү бюджеттерден каржыланган мекемелердин жана уюмдардын жумушчулары, аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун жумушчулары тарабынан кол чогултуусу, шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүүсү;

6) кол чогултуу же шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүү максатында жалпыга маалымдоо каражаттарын артыкчылыктуу пайдалануу (башка талапкерлерге салыштырмалуу);

7) мамлекеттик органдар жана (же) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары уюштурган, же болбосо мамлекеттик органдардын жана (же) жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын өкүлдөрүнүн катышуусунда уюштурулган массалык (коом алдындагы) иш-чараларды өткөрүүдө үгүттөөчү сөз сүйлөө;

8) шайлоо өнөктүгүнүн мезгилинде жалпыга маалымдоо каражаттарында, үгүттөөчү басылма материалдарда аткарылган иштер жөнүндө отчетторду жарыялоо, талапкердин атынан тиешелүү шайлоо фондунун каражаттарынан төлөнбөгөн куттуктоолорду жана башка материалдарды таркатуу.

Мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарын, ошондой эле мамлекеттик, муниципалдык ишканалардын, мекемелердин, мамлекеттик (муниципалдык) катышуунун үлүшү 30 пайыздан ашкан ишканалардын жана алардын түзүмдөрүнүн жетекчилеринин кызмат орундарын ээлеген талапкерлер кызматтык же кызмат ордунун абалынын артыкчылыктарын жана административдик ресурстун башка түрлөрүн пайдаланууга укуксуз.

Талапкер болуп эсептелбеген жана мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарын, ошондой эле мамлекеттик, муниципалдык ишканалардын, мекемелердин, мамлекеттик (муниципалдык) катышуунун үлүшү 30 пайыздан ашкан ишканалардын жана алардын түзүмдөрүнүн жетекчилеринин кызмат орундарын ээлеген адамдар талапкерди көрсөтүү же шайлоо максатында кызматтык же кызмат ордунун абалынын артыкчылыгын жана административдик ресурстун башка түрлөрүн пайдаланууга укуксуз.

Жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмаларынын жетекчилерине, башкармалыгынын мүчөлөрүнө жана уюштуруучуларына, журналисттерге, жалпыга маалымдоо каражаттарын чыгарган уюмдардын башка чыгармачыл кызматкерлерине, эгерде көрсөтүлгөн адамдар талапкердин, саясий партиянын ишенимдүү адамы же ыйгарым укуктуу өкүлү болуп саналса, жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоо өнөктүгүн чагылдырууга катышууга тыюу салынат.

*** Ушул белгиленген талаптарды бузган адамдар жазык же болбосо мыйзамдарда каралган башка жоопкерчиликти тартат.**

Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобунун ишин уюштуруу

Ыкчам чара көрүүнүн координациялык топтору (мындан ары - ЫЧКТ) шайлоо мыйзамдарынын бузулушуна ыкчам чара көрүү жана көрүлүп жаткан чаралар жөнүндө жарандарды кабарландыруу максатында түзүлөт. ЫЧКТ өз ишин ***мыйзамдуулук, ачык жана айкындуулук*** принциптеринде жүзөгө ашырат.

ЫЧКТ шайлоо дайындалган күндөн тартып шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланганга чейин иштейт. ЫЧКТ Борбордук шайлоо комиссиясынын, округдук деңгээлинде түзүлөт, алардын курамына тиешелүүлүгүнө жараша Борбордук шайлоо комиссиясынын, округдук шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратынын кызматкерлери, прокуратура органдарынын, ички иштер органдарынын, Кыргыз Республикасынын улуттук коопсуздук органдарынын тиешелүү деңгээлдеги органдарынын (укук коргоо органдарынын) өкүлдөрү кирет. Мында жумушчу өз ара аракеттер үчүн топтордун курамына тиешелүү (борбордук, облустук, райондук, шаардык) деңгээлдеги органдардын жетекчилери, ошондой эле кызматкерлер кирүүгө тийиш.

ЫЧКТ жетекчиси болуп тиешелүү деңгээлдеги шайлоо комиссиясынын мүчөсү саналат. ЫЧКТ жетекчиси жок болгон учурда, анын милдеттерин жетекчинин тапшырмасы боюнча ЫЧКТнун мүчөлөрүнүн бири аткарат.

Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобунун милдеттерди:

- Кыргыз Республикасынын шайлоо мыйзамдарын бузуу фактылары боюнча шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин кайрылууларын, арыздарын жана даттанууларын, ЖМКдагы жана интернет басылмалардагы билдирүүлөрдү кабыл алуу жана иштеп чыгуу, ыкчам талдоо
- келип түшкөн билдирүүлөрдү жана маалыматтарды кароо жана ыкчам чара көрүү үчүн шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъектилеринин арыздарында, даттанууларында жана кайрылууларында баяндалган, Кыргыз Республикасынын шайлоо мыйзамдарын бузуу фактылары боюнча маалыматтардын (белгинин) жана фактылардын аныктыгын токтоосуз текшерүү үчүн тиешелүү органдарга жөнөтүү;
- укук коргоо органдарынын жана шайлоо комиссияларынын каналдары боюнча мыйзам бюузуулар жөнүндө маалыматтарды туруктуу негизде чогултуу, добуш берүү күнү бузуулар менен иштөөнүн абалы жана ар кандай формада көрүлгөн чаралар тууралуу жарандарды мезгилдүү кабарландыруу;
- коопсуздукту жана коомдук тартипти камсыздоо, ошондой эле жарандардын шайлоо укуктарын бузган же шайлоо комиссиясынын ишине жолтоо болгон аракеттерди, шайлоочуларды сатып алуу аракеттерин болтурбоо боюнча чараларды көрүү боюнча сунуштоо.

Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобунун иштөө алгоритми

ЫЧКТнын катчылыгы шайлоо процессинин субъекттеринен (талапкерлер, саясий партиялар, коммерциялык эмес уюмдар, ЖМК, жарандар ж.б.) келип түшкөн шайлоо мыйзамдарынын бузулушу жөнүндө белгилерди, билдирүүлөрдү, мыйзамдарда каралган ыйгарым укуктарга ылайык кароо жана чечим кабыл алуу үчүн тиешелүү укук коргоо органдарына жөнөтөт. Укук коргоо органдары шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде ЫЧКТ менен тыгыз аракеттенет жана шайлоо мыйзамдарынын бузулушу боюнча укуктук/юридикалык баа берүүгө көмөктөшөт. Шайлоо мыйзамдарынын бузулушун ыкчам аныктоодо, ачыктоодо жана иликтөөдө көмөктөшөт.

Шайлоону даярдоонун жүрүшүндө шайлоочулардан, талапкерлерден, саясий партиялардан, шайлоо процессинин башка катышуучуларынан келип түшкөн арыздар, белгилер, билдирүүлөр укук коргоо органдары тарабынан, түшкөн учурдан тартып 2 күндүк мөөнөттө, ал эми добуш берүү күнү жана добуш берүү күнүнөн мурунку күнү түшкөн билдирүүлөр – токтоосуз каралууга жатат. Кошумча текшерүүнү талап кылган учурларда – 3 күндүк мөөнөттөн кечиктирилбестен. Укук коргоо органдары материалдар боюнча кабыл алынган чечимди ЫЧКТ катчылыгына токтоосуз жиберет.

Арыздардын жана даттануулардын электрондук Реестри

Шайлоо комиссияларына келип түшкөн арыздар (даттануулар) жана алар боюнча кабыл алынган чечимдер жөнүндө маалыматтар милдеттүү тартипте Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына Арыздардын жана даттануулардын реестри (мындан ары – электрондук Реестр) бөлүмүнө жайгаштырылат.

Электрондук Реестр шайлоо комиссияларынын ишинин ачыктыгын, маалымдуулугун камсыз кылуу, шайлоо процессинин субъекттерине (катышуучуларына), ошондой эле бардык таламдаш жактарга шайлоо комиссиялары караган арыздар (даттануулар) жөнүндө маалымдоо максатында Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн.

Округдук шайлоо комиссиясында/Борбордук шайлоо комиссиясында катталган бардык арыздар (даттануулар) катталган учурдан тартып беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында Арыздар (даттануулар) реестринде чагылдырылат. Участкалык шайлоо комиссияларынын Арыздар (даттануулар) реестри жыйынтыктар чыгарылгандан кийин беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында чагылдырылат.

Электрондук Реестрде төмөнкүдөй маалыматтар камтылат:
- арызды (даттанууну) караган шайлоо комиссиясынын аталышы;
- арыз (даттануу) берген адамдын жана (же) анын өкүлүнүн инициалдары;

- арыз (даттануу) келип түшкөн дата;
- арыздын (даттануунун) кыскача мазмуну;
- арызды (даттанууну) карап чыгуунун натыйжалары боюнча шайлоо комиссиясынын чечими, мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле шайлоо комиссиясынын көрсөтүлгөн чечиминин тексти тиркелет;
- эгерде Борбордук шайлоо комиссиясынын чечими сотко даттанылган болсо, биринчи инстанциядагы соттун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун чечими. Мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле соттун көрсөтүлгөн чечиминин тексти тиркелет.

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын байланыш маалыматтары:

Дареги: 720040, Кыргызстан, Бишкек ш., Пушкин көч. № 50
Телефондор: 1255 (кыска номер), коомдук кабылдама +996 (312) 66-02-40
Маалыматтык бөлүм: +996 (312) 66-54-52, pressa@shailoo.gov.kg, pr.shailoo@gmail.com
Шайлоону уюштуруу бөлүмү: +996 (312) 66-01-18, 62-08-29
Укуктук камсыздоо бөлүмү: +996 (312) 66-01-43, 62-01-84
Иш кагаздарды жүргүзүү сектору: +996 (312) 62-08-23, 62-62-85, document2@shailoo.gov.kg
БШКнын Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобу: +996 (312) 62-62-46
e-mail: kgor@shailoo.gov.kg.

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын жумушчу топтору

№	Жумушчу топтун аталышы	Жумушчу топтун курамы
1	Талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби боюнча жумушчу топ	**Жумушчу топтун жетекчиси:** Койчукеев Нурлан Чокоевич – төраганын орун басары, тел: (0312) 66-01-91 **Жумушчу топтун катчысы:** Берикбаева Керемет Кубанычбековна – БШК аппаратынын шайлоолорду уштуруу бөлүмүнүн эксперти, тел: (0312) 66-01-18
2	Шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка катышуучуларынын арыздарын жана даттанууларын кароо, маалымдоо жана үгүт жүргүзүү маселелери боюнча жумушчу топ	**Жумушчу топтун жетекчиси:** Жылкыбаев Узарбек Казиевич – БШКнын мүчөсү, тел: (0312) 62-63-38, **Жумушчу топтун катчысы:** Табрисов Надырбек Табрисович – БШК аппаратынын укуктук камсыздоо бөлүмүнүн эксперти, тел: (0312) 62-01-84
3	Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын алдындагы көзөмөлдөө-текшерүү тобу	**Жумушчу топтун жетекчиси:** Гайпкулов Искендер Төрөбаевич – БШКнын мүчөсү, тел: (0312) 660109 **Жумушчу топтун катчысы:** Айсаракунова Гульзат Рыскулбековна – БШК аппаратынын пландоо, бухгалтердик эсеп жана отчеттуулук бөлүмүнүн жетектөөчү адиси, тел: (0312) 62-63-73
4	Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын Ыкчам чара көрүүнүн координациялык тобу (ЫЧКТ)	**Жумушчу топтун жетекчиси:** Шайназаров Тынчтык Ураимович – БШК төрагасынын орун басары, тел: (0312) 66-03-19. **Жумушчу топтун катчысы:** Исмаилова Чынара Советовна – БШК аппаратынын коррупциянын алдын алуу боюнча өкүлү, тел: (0312) 62-63-24, 62-62-46.

БШКнын маалыматтык ресурстары

БШКнын расмий сайты (https://shailoo.gov.kg):

Портал КР БШКнын ишмердүүлүгү, отурумдары, токтомдору, жоболору жана курамы жөнүндө толук жана так маалыматты берүүгө арналган. Сайттын негизги максаты – шайлоочулардын, шайлоо комиссияларынын, саясий партиялардын, мамлекеттик органдардын, ошондой эле жалпыга маалымдоо каражаттарынын КР БШКнын ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматтык колдоо үчүн маалыматтык-технологиялык чөйрөнү түзүү болуп эсептелет.

Маалыматтык шайлоо системасы (http://ess.shailoo.gov.kg):

Шайлоонун бардык түрүнүн жана референдумдардын натыйжалары жөнүндө маалыматты камтыган интернет-ресурс.

Кол менен саноо жана акыркы идентификациялык отчет үчүн протоколдорду графикалык түрдө чагылдырган веб-сайт (http://protocol.shailoo.gov.kg/):

УШКнын кол менен эсептелген сканерленген протоколдорун, ОШК протоколдорун жана идентификациялык отчётторду көрсөтүү.

«Тизме» порталы (http://tizme.gov.kg):

БШКнын шайлоо участоктору, райондор, шаарлар жана бүтүндөй республика боюнча шайлоочулардын тизмеси жөнүндө электрондук форматтагы маалымат камтыган интернет – ресурс. Бул веб-ресурс мыйзамда белгиленген тартипте түзүлөт жана жаңыртылат, шайлоо дарегиндеги өзгөрүүлөр (шайлоо участогунун номери), жарандардын шайлоого жана референдумга катышуусу жөнүндө маалыматтарды камтыйт, ошондой эле идентификациялоонун жана тастыктоонун талаптарын эске алуу менен шайлоочуларга маалыматтарын тактоого жана өзгөртүүгө мыйзамда белгиленгендей мүмкүнчүлүк берет.

Шайлоо участокторунун картасы (https://shailoo.gov.kg/kg/map/):

Шайлоо участокторунун географиялык жайгашкан жерлерин көрсөткөн жана шайлоо комиссияларынын курамы, байланыш маалыматтары тууралуу маалыматтарды камтыган БШКнын веб-ресурсу.

Даттануулардын жана кайрылуулардын реестри (https://shailoo.gov.kg/kg/registry/)

БШКнын шайлоо комиссияларына (КР БШК, ОШК, УШК) келип түшкөн даттануулар жана арыздар, алар боюнча кабыл алынган чечимдер жана сот актылары менен таанышуу үчүн атайын электрондук ресурс.

«Талапкер» маалыматтык ресурсу (http://talapker.shailoo.gov.kg/)

Саясий партиялар жана талапкерлер жөнүндө 4 маалыматты камтыган маалыматтык ресурс:

- саясий партиялар жана талапкерлер жөнүндө жалпы маалыматтар
- талапкерлердин тизмеси
- саясий партиялардын жана талапкерлердин программасы (саясий партиялардын сунуш кылынган программаларынын формасы тиркелет);
- талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддоруна акча каражаттардын келип түшүү булактары жана финансылык отчёттору жөнүндө маалыматтар.

БШКнын расмий сайты. Портал КР БШКнын ишмердүүлүгү, отурумдары, токтомдору, жоболору жана курамы жөнүндө толук жана так маалыматты берүүгө арналган. Сайттын негизги максаты – шайлоочулардын, шайлоо комиссияларынын, саясий партиялардын, мамлекеттик органдардын, ошондой эле жалпыга маалымдоо каражаттарынын КР БШКнын ишмердүүлүгү жөнүндө маалыматтык колдоо үчүн маалыматтык-технологиялык чөйрөнү түзүү болуп эсептелет. https://shailoo.gov.kg/

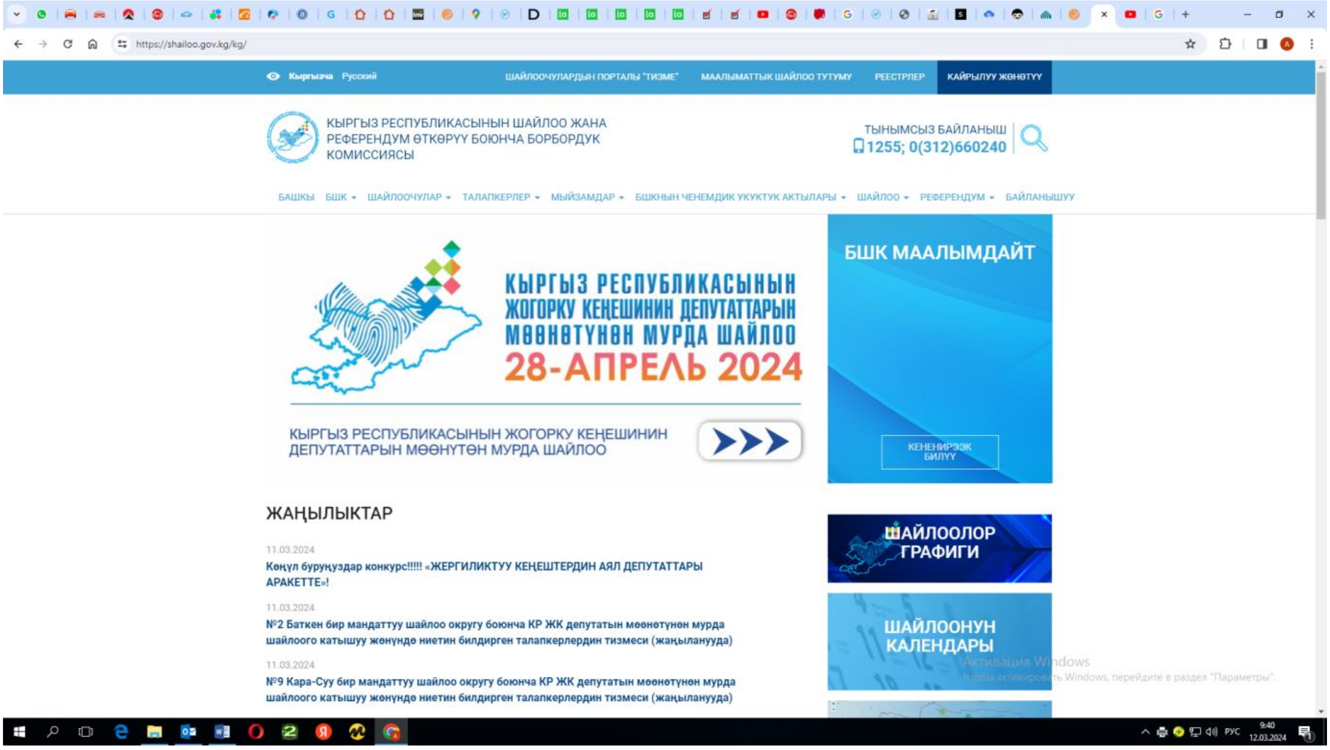

ШАЙЛОО КАЛЕНДАРЫ – Кыргыз Республикасында шайлоолордун бардык түрүн даярдоо, өткөрүү жана жыйынтыктоо процессин уюштуруунун мөөнөттөрү жана даталары жөнүндө шайлоочуларга жана шайлоо процессинин башка катышуучуларына маалымат берүүгө арналган БШКнын расмий сайтындагы маалыматтык ресурс.

(https://shailoo.gov.kg/kg/dosr-vyb-dep-zh-ken-kr-po-batkenskomu-odnomandatnomu-izbiratelnomu-okrugu-2-i-kara-sujskomu-odnomand-izbi-okrugu-9-2024/)

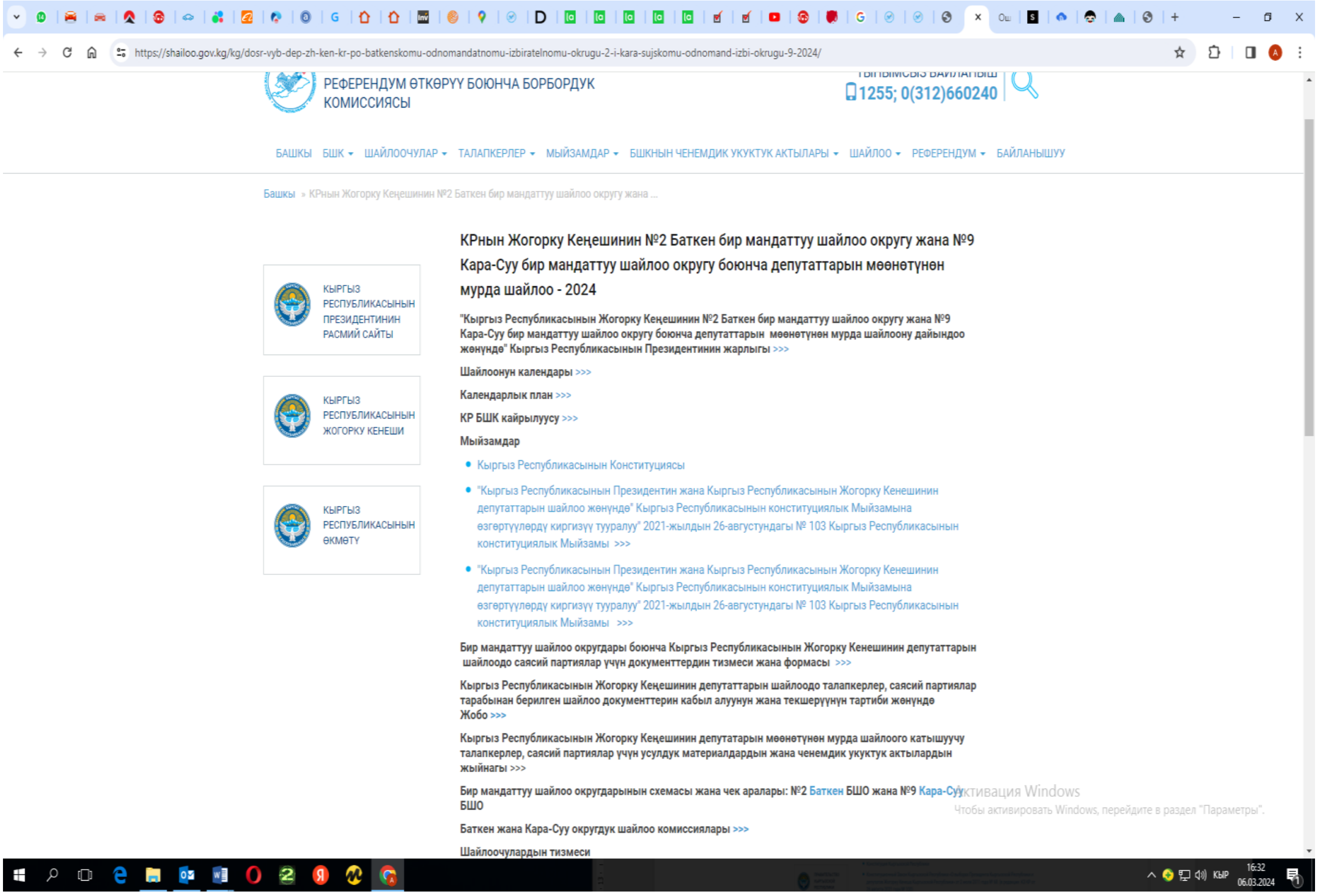

ТИЗМЕ маалыматтык порталы – шайлоочуларга, референдумга катышуучуларга шайлоочулардын тизмеси жөнүндө, шайлоо дарегин (участоктун номери) жана жеке маалыматтарын жаңыртуу жана өзгөртүү жөнүндө, ошондой эле шайлоо участкаларындагы шайлоочулардын тизмеси жана референдумдун катышуучулары жөнүндө райондор, шаарлар жана бүтүндөй республика боюнча түзүлгөн жана жаңыланган маалыматтарды камтыган веб – ресурс. https://tizme.gov.kg/

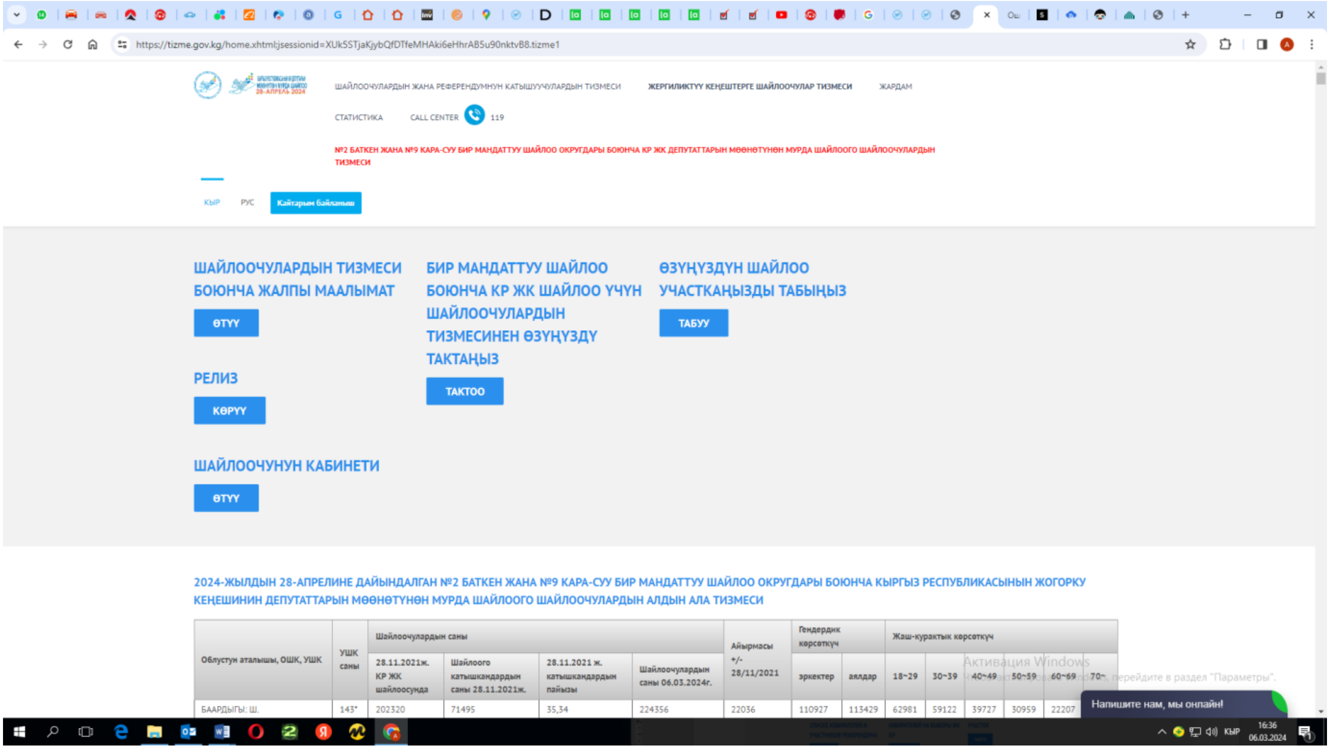

МААЛЫМАТТЫК ШАЙЛОО СИСТЕМАСЫ (МШС) – шайлоолорду жана референдумдарды даярдоодо жана өткөрүүдө маалыматтык процесстерди жүзөгө ашырууга арналган, шайлоочулардын катышуусу жөнүндө чогулткан, жыйнаган жана чагылдырган маалыматын көрсөтүү, ошондой эле АЭУ аркылуу алынган **добуш берүүнүн алдын ала жыйынтыктары** жана добуштарды кол менен саноонун негизинде **добуш берүүнүн акыркы жыйынтыктары** жөнүндө маалыматтарды чагылдырган мамлекеттик шайлоо системасы. https://newess.shailoo.gov.kg/ky/home

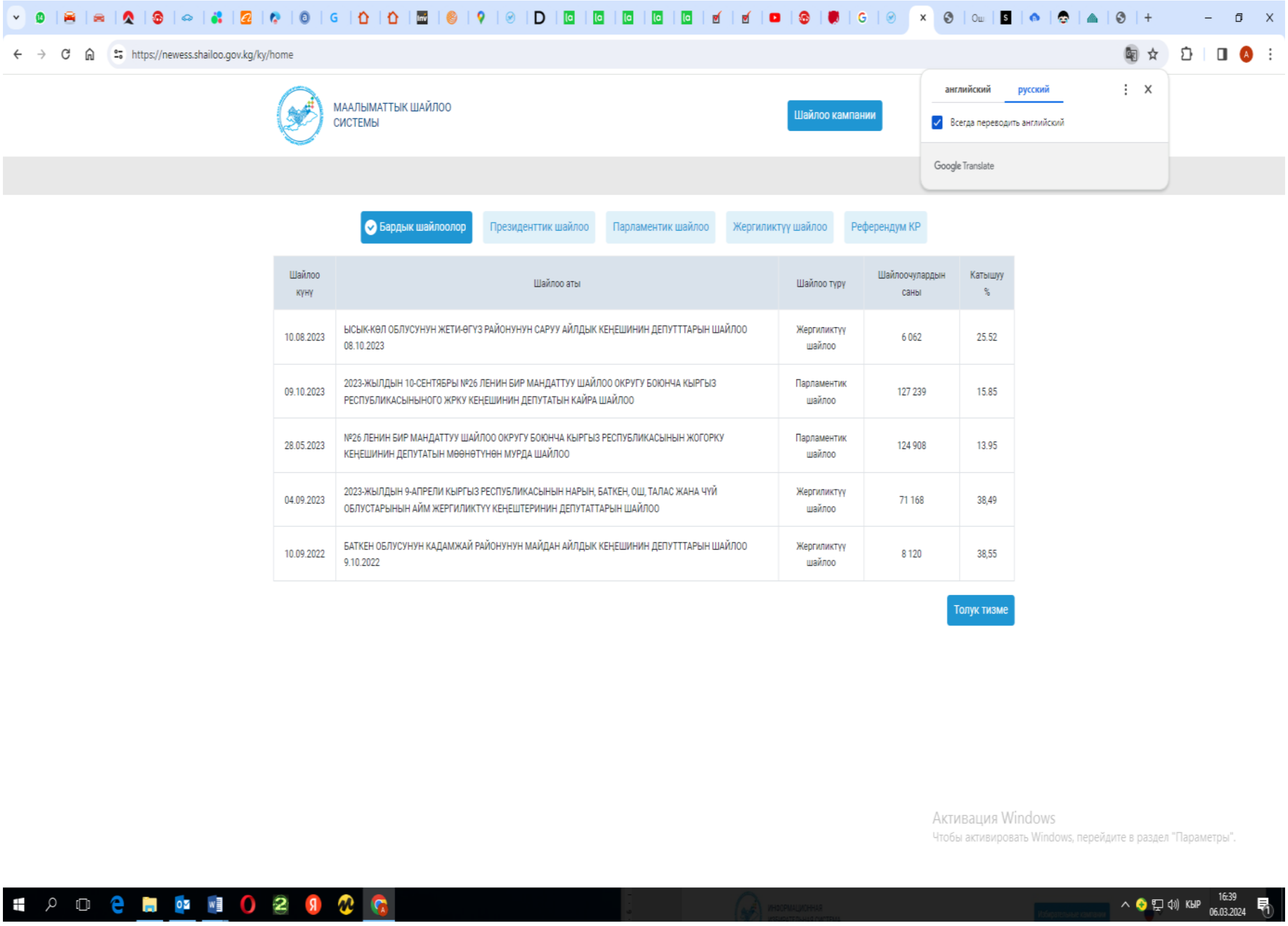

ШАЙЛОО УЧАСТКАЛАРЫНЫН КАРТАСЫ – шайлоо участокторунун географиялык жайгашкан жерлерин көрсөткөн жана шайлоо комиссияларынын курамы, байланыш маалыматтары тууралуу маалыматтарды камтыган БШКнын веб-ресурсу. https://shailoo.gov.kg/kg/map/

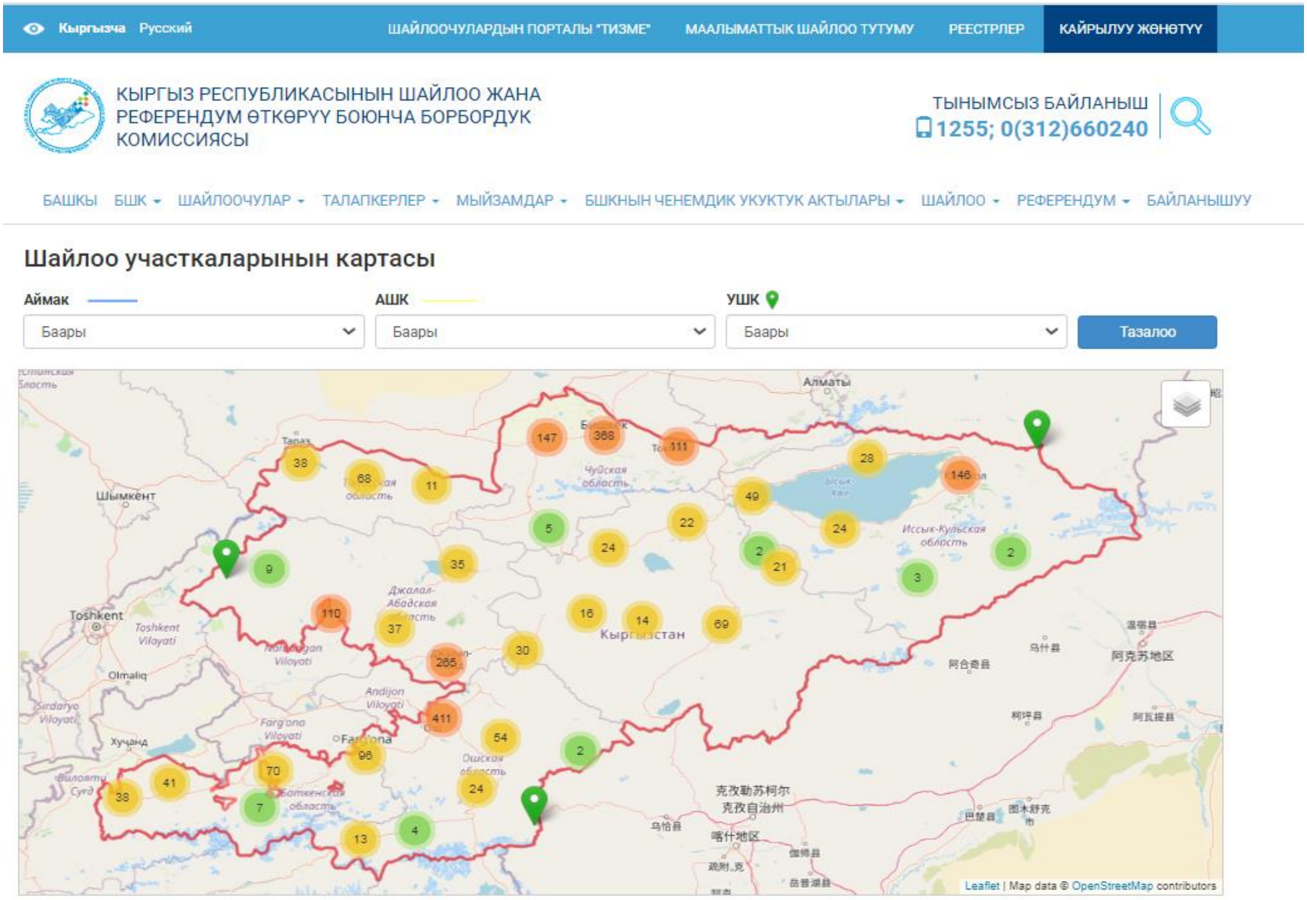

ДАТТАНУУЛАРДЫН ЖАНА КАЙРЫЛУУЛАРДЫН РЕЕСТРИ – шайлоо процессинин катышуучуларынан шайлоо комиссияларына берген даттануулары жана арыздары, алар боюнча кабыл алынган чечимдер жана сот актылары менен таанышуу үчүн атайын веб-ресурс.
(https://shailoo.gov.kg/ru/registry/)

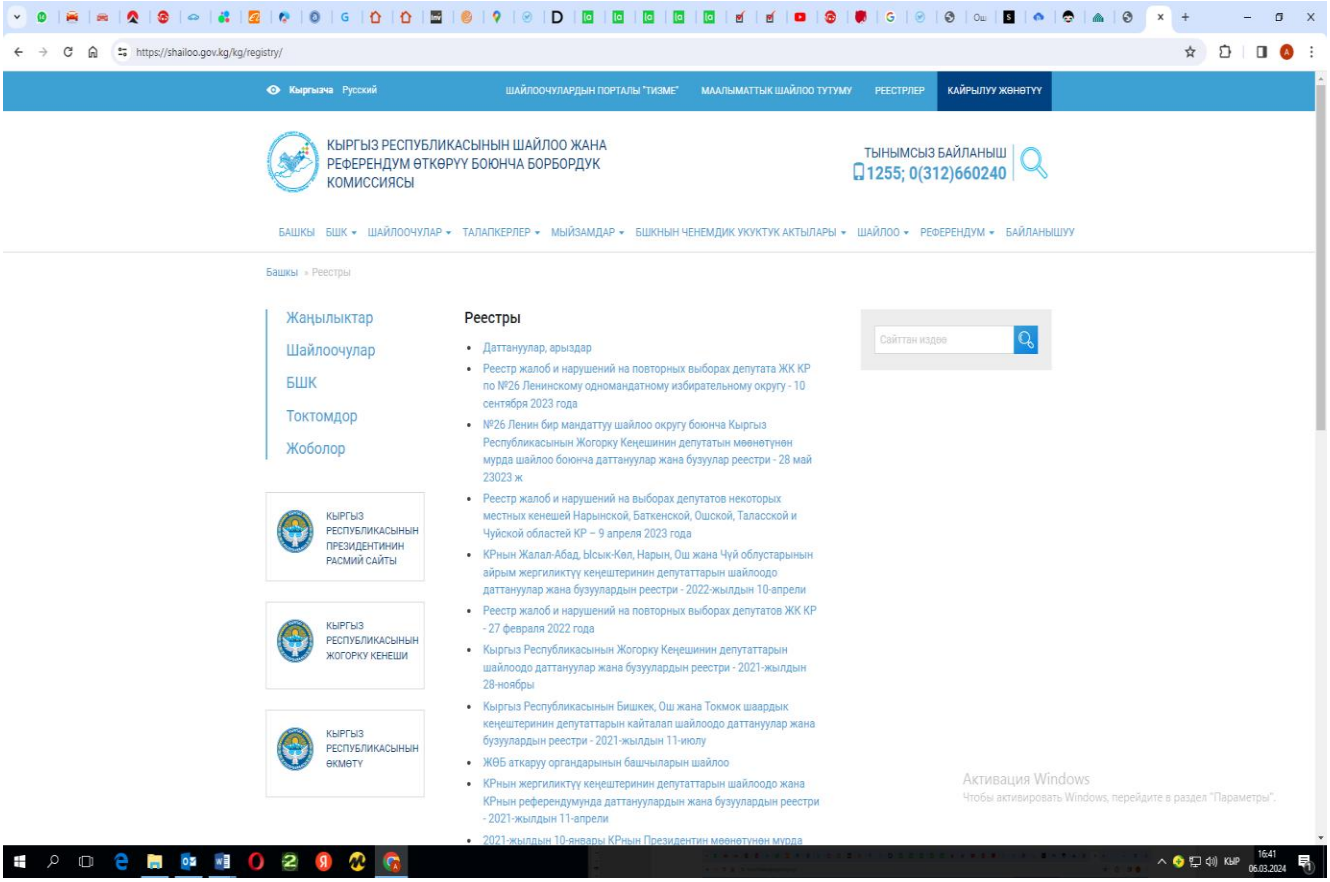

БШКнын АЧЫК МААЛЫМАТТАРЫ – шайлоолордо жана референдумдарда добуш берүүнүн жыйынтыктары, шайлоочулар тууралуу статистиканы, жергиликтүү өз алдынча башкаруу жана шайлоо комиссиялары тууралуу маалыматтарды камтыган веб-ресурс.
https://shailoo.gov.kg/kg/otkrytye-dannye-cik/

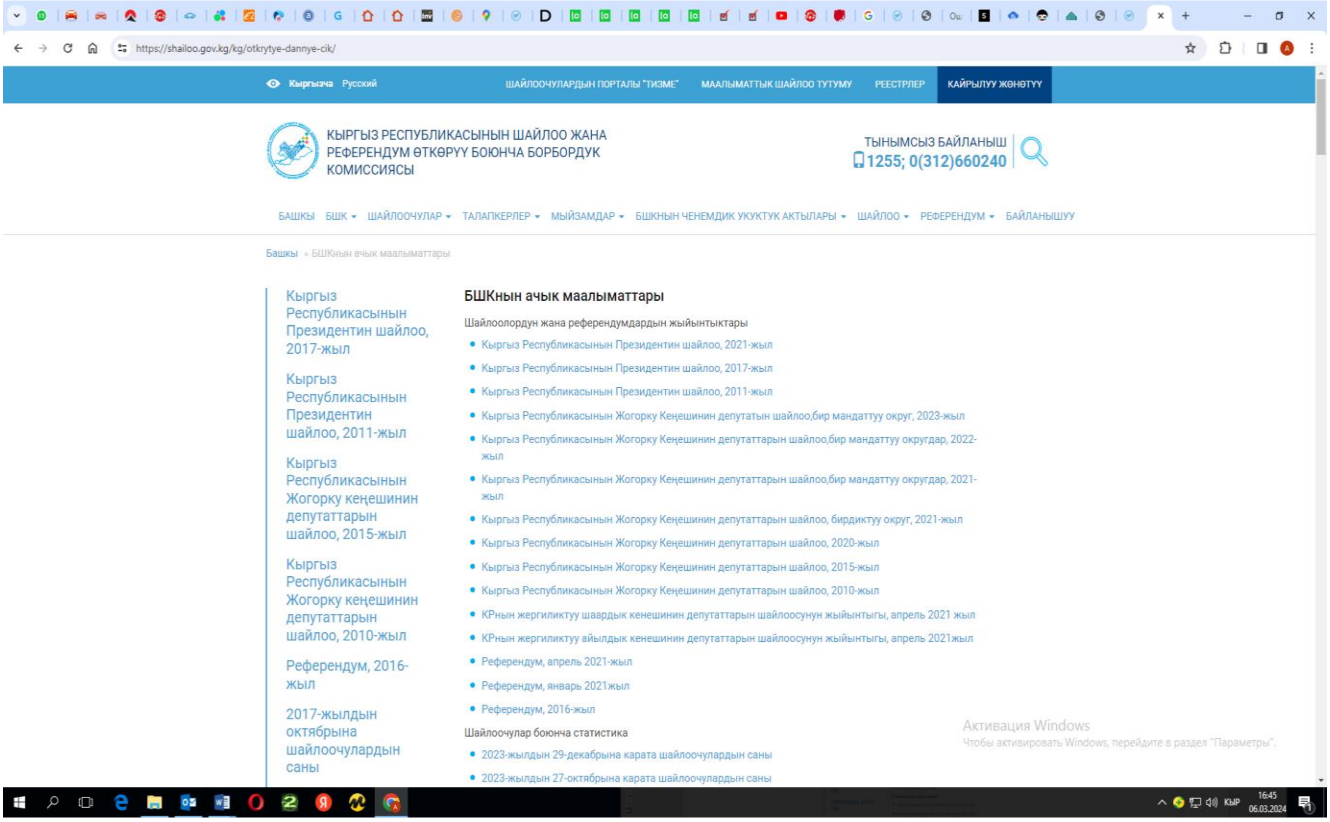

ТАЛАПКЕР МААЛЫМАТТЫК РЕСУРСУ – шайлоочулардын талапкерлер жана саясий партиялар жөнүндө (4 түрлүү маалыматты камтыган: саясий партиялар жана талапкерлер жөнүндө жалпы маалыматтар; талапкерлердин тизмеси; саясий партиялардын жана талапкерлердин программалары, финансылык отчеттору тууралуу) ачыктыгын, жеткиликтүүлүгүн жана маалымдуулугун жогорулатууга арналган жана шайлоо процессин маалымдоонун компоненттеринин бири болгон веб-ресурс.
https://talapker.shailoo.gov.kg/ky/parliamentary

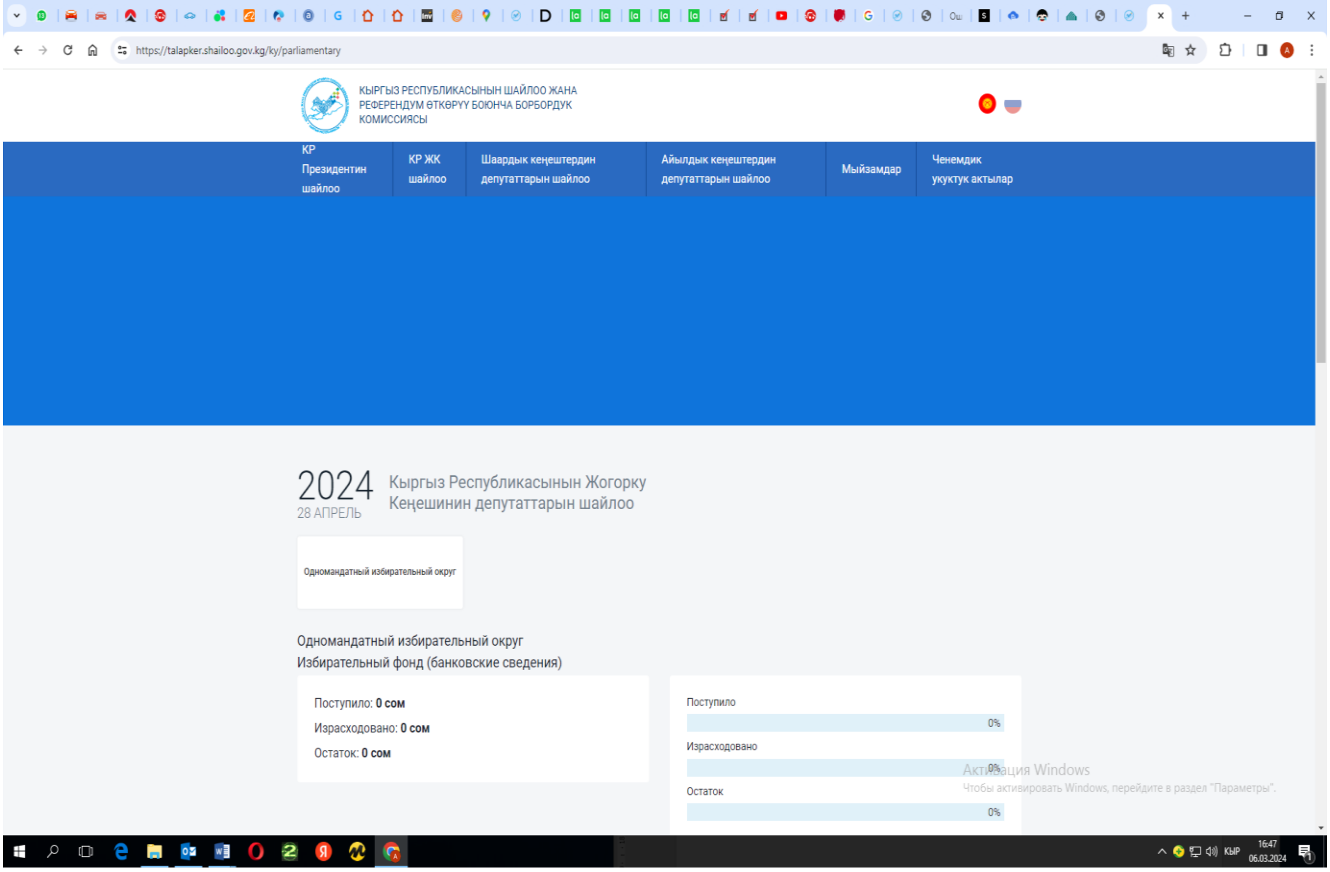

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө документтердин тизмеги жана формалары жөнүндө жобону бекитүү тууралуу

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 60, 60^1 жана 61-беренелерин, «Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 3, 4 жана 8-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын ченемдик укуктук актыларын Кыргыз Республикасынын шайлоо жөнүндө мыйзамдарына киргизилген өзгөртүүлөргө ылайык келтирүү максатында,

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы

ТОКТОМ КЫЛАТ:

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби жөнүндө Жобо 1-тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Бирдиктүү шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлердин тизмесин каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына саясий партиялар тарабынан берилүүчү документтердин тизмеги жана формалары 2-тиркемеге ылайык бекитилсин.

3. Бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү документтердин тизмеги жана формалары 3-тиркемеге ылайык бекитилсин.

4. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө шайлоо комиссиялары берүүчү документтердин формалары 4-тиркемеге ылайык бекитилсин.

5. Талапкерлер жана саясий партиялар тарабынан Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына документтер кагаз түрүндө, ошондой эле «Электрондук талапкер» маалыматтык системасында машина окуучу түрдө, ушул токтомдун 2, 3-тиркемелерине ылайык берилет.

6. «Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө саясий партиялар үчүн документтердин тизмеги, формалары жана усулдук материалдары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2020-жылдын 26-июнундагы № 110 токтому күчүн жоготту деп таанылсын.

7. Ушул токтом «Эркин Тоо» газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

8. Ушул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары Т.У. Шайназаровго жүктөлсүн.

ТӨРАГА **Н. ШАЙЛДАБЕКОВА**

Бишкек ш., 2021-жылдын 29-августу
№659

Кыргыз Республикасынын Шайлоо
жана референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясынын
2021-жылдын 29-августундагы № 659
токтомуна 1-тиркеме

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби жөнүндө
ЖОБО

1. Жалпы жоболор

1. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуунун жана текшерүүнүн тартиби жөнүндө ушул жобо Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында (мындан ары – конституциялык Мыйзам) белгиленген тартипте, бирдиктүү шайлоо округу боюнча саясий партиялардан жана бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерден, саясий партиялардан келип түшкөн документтер менен иштөөнүн тартибин белгилейт.

2. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына (мындан ары - Борбордук шайлоо комиссиясы) келип түшкөн шайлоо документтерин кабыл алууну жана текшерүүнү Шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу топ (мындан ары – Жумушчу топ) ишке ашырат. Шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча Жумушчу топтун милдеттери, ыйгарым укуктары, курамы жана ишин уюштуруу Борбордук шайлоо комиссиясынын 2015-жылдын 28-июлундагы № 93 токтому менен бекитилген, “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө саясий партиялар тарабынан берилүүчү шайлоо документтерин кабыл алуу жана маалыматтарда камтылган маалыматтардын аныктыгын текшерүү боюнча Жумушчу топту түзүү жөнүндө Жободо” белгиленет.

3. Кабыл алынган документтерди сапаттуу иштеп чыгууну жана текшерүүнү камсыз кылуу максатында аларды кабыл алуу Жумушчу топтун мүчөлөрү тарабынан жүргүзүлөт.

4. Конституциялык Мыйзамда белгиленген мөөнөттүн алкагында шайлоо комиссияларына келишкен талапкер, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү документтерди берүүнүн мөөнөтү жөнүндө конституциялык Мыйзамдын талаптарын аткарган болуп эсептелинет. Шайлоо комиссияларына талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнүн келген убактысы документтерди берүү убактысы катары эсепке алынууга жатат, ал эми документтерди кабыл алуу шайлоо комиссияларына келген убакыт боюнча белгиленген кезектүүлүк тартибинде Жумушчу топтун мүчөлөрү тарабынан ишке ашырылат.

5. Шайлоо документтерин кабыл алуу Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан жүргүзүлөт, мында бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлердин документтери Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсүнүн катышуусунда же онлайн режиминде округдук шайлоо комиссиясы аркылуу кабыл алынышы мүмкүн.

6. Жумушчу топ документтерди кабыл алууну Борбордук шайлоо комиссиясынын токтому менен бекитилген тизмек жана формага ылайык жүзөгө ашырат.

7. Шайлоо документтеринин берилиши, аларда камтылган маалыматтардын толуктугу жана аныктыгы үчүн, ошондой эле берилген документтерди жол-жоболоштуруунун шайлоо мыйзамдарынын талаптарына ылайык келиши үчүн жоопкерчиликти талапкер, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү тартат.

8. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоого катышкан талапкер жана талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү документтерди кагаз

түрүндө сыяктуу эле, «Электрондук талапкер» маалымат системасында машина окуучу түрдө Борбордук шайлоо комиссиясына берет.

9. Биридиктүү шайлоо округу боюнча саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү катталгандан кийин аларга саясий партиялар жана талапкерлердин тизмеси боюнча маалыматтарды толук көлөмдө киргизүү үчүн «Электрондук талапкер» маалымат системасында эсептик жазуу берилет.

Округдук шайлоо комиссиялары аркылуу бир мандатту шайлоо округдары боюнча талапкерлерден документтерди кабыл алууда «Электрондук талапкер» маалымат системасына талапкерлер жөнүндө баштапкы маалыматтарды киргизүү Жумушчу топ тарабынан кабыл алынган документтердин тууралыгы текшерилгенден кийин округдук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү тарабынан жүзөгө ашырылат.

2. Талапкерлерди, талапкерлердин тизмесин көрсөтүү жана каттоо үчүн документтерди берүү тартиби

10. Шайлоо күнүнө карата 25 жашка толгон жана шайлануу укугуна ээ болгон, жогорку кесиптик билими бар Кыргыз Республикасынын жараны Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаты болуп шайлана алат.

11. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши 90 депутаттан турат жана 5 жылдык мөөнөткө шайланат:

- Жогорку Кеңештин 54 депутаты пропорционалдык система боюнча бирдиктүү шайлоо округу боюнча шайланат, талапкерлердин тизмесин көрсөтүү укугу саясий партияларга таандык.
- Жогорку Кеңештин 36 депутаты мажоритардык система боюнча бир мандаттуу шайлоо округу боюнча шайланат, талапкерлерди көрсөтүү укугу саясий партияларга жана өзүнөзү көрсөтүү аркылуу жарандарга таандык.

12. Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоо дайындалгандан кийин 5 календардык күндүн ичинде шайлоого катышууга ниеттенген саясий партиялар Борбордук шайлоо комиссиясына бирдиктүү шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин дептутаттарын шайлоого катышуу тууралуу сасий партиянын билдирмесин (№1 форма) жөнөтүүгө тийиш, мында төмөндөгүлөр тиркелет:

1) саясий партияны каттоо күбөлүгүнүн көчүрмөсү;
2) саясий партиянын уставнынын нотариуста күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү;
3) саясий партиянын жетекчисинин паспортунун көчүрмөсүн;
4) каттоо үчүн саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси (№6 форма);
5) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арыздары (№7 форма);
6) саясий партиянын жетекчиси жана ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан толтурулган субъекттин жеке маалыматтарын топтоо жана иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө типтүү форма;
7) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортторунун көчүрмөсү.

13. Бирдиктүү шайлоо округу боюнча талапкерлердин тизмесин көрсөтүү мөөнөтү шайлоо дайындалган күндөн башталып, шайлоо күнүнө чейин 45 календардык күн калганда аяктайт.

14. Бирдиктүү шайлоо округу боюнча талапкерлердин тизмесин көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын чечими саясий партиянын съездинде жашыруун добуш берүү менен кабыл алынат (№2 форма).

Саясий партиянын съездинде көрсөтүү учурунда жашыруун добуш берүүнү камсыз кылуу жана анын жол-жобосун сактоо үчүн жоопкерчилик саясий партияга жүктөлөт.

Талапкерлердин тизмесин көрсөтүү боюнча саясий партиянын съездине Борбордук шайлоо комиссиясынын, Жумушчу топтун мүчөлөрү катышууга укуктуу.

15. Бирдиктүү шайлоо округу боюнча саясий партия 54 талапкерден ашпаган сандагы саясий партиядан талапкердин тизмесин көрсөтөт (№3 форма), мында төмөндөгү өкүлчүлүктү эске алууга милдеттүү:

- бир жыныстагы талапкерлердин 70 пайыздан ашпоосун, мында саясий партиялардан көрсөтүлгөн аял жана эркек талапкерлердин тизмесиндеги кезектешүү айырмасы үч позициядан ашпоосун;

- 35 жаштан ашпаган талапкерлердин 15 пайыздан кем болбоосун, мында алардын ичинен кеминде 3 талапкер алгачкы 25 талапкердин тизмесине киргизилиши керек;

- ар кандай этносторго таандык талапкерлердин 15 пайыздан кем болбоосун, мында алардын ичинен кеминде 3 талапкер алгачкы 25 талапкердин тизмесине киргизилиши керек;

- кеминде 2 талапкердин - ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген адамдардан болуусун, мында булардын бири биринчи 25 талапкердин тизмесине киргизилиши керек.

16. Бирдиктүү шайлоо округу боюнча талапкерлердин тизмесин каттоо үчүн саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү добуш берүү күнүнө чейин 40 календардык күндөн кечиктирбестен жергиликтүү убакыт боюнча 18:00гө чейин Борбордук шайлоо комиссиясына саясий партиянын жетекчисинин кол тамгасы жана мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн төмөндөгү документтерди берет:

1) Бирдиктүү шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкердердин тизмесин көрсөтүү тууралуу саясий партиянын съездинин чечими (№2 форма);

2) Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкердин тизмеси (№3 форма);

3) Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына саясий партия көрсөткөн талапкерлер тууралуу маалымат (№4 форма);

4) Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу маалымат (№5 форма);

5) Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкерлердин паспортунун көчүрмөлөрү;

6) Саясий партиядан талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкерлерде жогорку кесиптик билимдин бар экендигин тастыктаган, нотариуста күбөлөндүрүлгөн документтер;

7) Иштеген же окуган жеринен маалымкат;

8) Ар бир талапкер тарабынан толтурулган жеке маалыматтарын иштетүүгө макулдугунун типтүү формасы:

9) 1 000 000 сом өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөндүгүн тастыктаган документ (саясий партиянын шайлоо фондунан төлөнгөн);

10) Саясий партия жөнүндө маалымат жана саясий партиянын программасы (№ 15, 16 формалар).

17. Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген талапкер көрсөтүлгөн учурда жана ушуга байланыштуу өзүн өзү көрсөтүү жөнүндө өз алдынча арыз жазууга, ушул конституциялык Мыйзамда каралаган башка документтерди толтурууга мүмкүнчүлүгү жок болсо, ошол адам бул үчүн башка адамдын жардамын пайдалануу укугуна ээ. Мында катттоо документтерин толтурууга жардам берген адамдын ыйгарым укуктары нотариуста күбөлөндүрүлүүгө тийиш.

18. Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү талапкерлердин тизмесин каттоо үчүн документтер менен бирге Борбордук шайлоо комиссиясына талапкерлер жөнүндө берилген маалыматтарда өзгөрүүлөрдүн бар экендиги тууралуу маалыматтарды берүүгө милдеттүү (ФАА өзгөргөндүгү, негизги иштеген жери жана кызматы, ээлеген кызмат орду, паспортун алмаштыргандыгы ж.б. жөнүндө). Көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктоо үчүн тийиштүү документтердин нотариуста күбөлөндүрүлгөн көчүрмөлөрү берилет.

19. Талапкерлердин тизмеси Борбордук шайлоо комиссиясына берилгенден кийин анын курамы жана аларда талапкерлердин жайгашкан ирети өзгөртүлүшү мүмкүн эмес. Талапкерлердин тизмесинен талапкер чыккан учурда чыгып кеткен талапкердин катар номери тизмедеги башка талапкер менен толтурулууга жатпайт.

20. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди көрсөтүү мөөнөтү Борбордук шайлоо комиссиясы шайлоо округдарынын тизмесин расмий жарыялаган күндөн башталып, шайлоо күнүнө чейин 30 календардык күн калганда аяктайт.

21.Талапкер бир гана шайлоо округу боюнча көрсөтүлүшү мүмкүн.

22. Бир мандаттуу округ боюнча талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын чечими саясий партиянын съездинде жашыруун добуш берүү менен кабыл алынат (№ 2-1 форма).

Саясий партиянын съездинде көрсөтүү учурунда жашыруун добуш берүүнү камсыз кылуу жана анын жол-жобосун сактоо үчүн жоопкерчилик саясий партияга жүктөлөт.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди көрсөтүү боюнча саясий партиянын съездине Борбордук шайлоо комиссиясынын, Жумушчу топтун мүчөлөрү катышууга укуктуу.

23. Бир мандаттуу округ боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүүнү ниеттенген саясий партиялар Борбордук шайлоо комиссиясына форма (№1-1 форма) боюнча саясий партиянын билдирмесин жөнөтүүгө тийиш, мында төмөндөгүлөр тиркелет:

1) саясий партияны каттоо күбөлүгүнүн көчүрмөсү;

2) саясий партиянын уставнынын нотариуста күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү;

3) саясий партиянын жетекчисинин паспортунун көчүрмөсү;

4) катоо үчүн саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси (№6 форма);

5) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арыздары (№7 форма);

6) саясий партиянын жетекчиси жана ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан толтурулган субъекттин жеке маалыматтарын топтоо жана иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө типтүү форма;

7) саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортунун көчүрмөлөрү.

24. Өзүн өзү көрсөтүү тартибинде бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди көрсөтүү ошол шайлоо округу боюнча талапкер катары катталуу ниети жөнүндө жеке арызын Борбордук шайлоо комиссиясына берүү жолу менен жүргүзүлөт (№1-2 форма), мында төмөндөгүлөр тиркелет:

1) талапкердин паспортунун көчүрмөсү;

2) катоо үчүн талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси (№6-1форма);

3) ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн арыздары (№7-1 форма);

4) талапкер жана ыйгарым укуктуу өкүлдөр тарабынан толтурулган субъекттин жеке маалыматтарын топтоо жана иштеп чыгууга макулдугу жөнүндө типтүү форма;

5) талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортунун көчүрмөлөрү

25. Жумушчу топ талапкерден, саясий партиядан билдирме алганда (№ 1, 1-1, 1-2 формасы) ошол билдирмени, арызды алгандыгы жөнүндө талапкерге, саясий партияга жазуу жүзүндөгү тастыктаманы жана талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү үчүн атайын шайлоо эсебин ачуу үчүн маалымкатты берүүгө милдеттүү.

26. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерди каттоо үчүн талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү добуш берүү күнүнө чейин 27 календардык күндөн кечиктирбестен жергиликтүү убакыт боюнча 18:00гө чейин Борбордук шайлоо комиссиясына төмөндөгү документтерди берет:

1) Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын съездинде кабыл алынган, саясий партиянын жетекчисинин кол тамгасы жана партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн чечимин (№ 2-1 форма);

2) Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча саясий партия көрсөткөн талапкерлердин (№3-1 форма);

3) Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн талапкерлер жөнүндө маалыматтарды (№4-1форма);

4) Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу маалыматты (№5-1 форма);

5) Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн талапкерлердин паспортунун көчүрмөсүн;

6) Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн талапкерлерде жогорку кесиптик билимдин бар экендигин тастыктаган, нотариуста күбөлөндүрүлгөн документти;

7) Иштеген же окуган жеринен маалымкатты;

8) Талапкер тарабынан толтурулган жеке маалыматтарын иштетүүгө макулдугунун типтүү формасын;

9) 100 000 сом өлчөмүндө шайлоо күрөөсүн төккөндүгүн тастыктаган документти (шайлоо фондунан төлөнгөн);

10) Талапкер жөнүндө маалыматты жана талапкердин шайлоо алдындагы программасын (№15, 16 формалар).

27. Талапкер, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү талапкерлердин тизмесин каттоо үчүн документтер менен бирге Борбордук шайлоо комиссиясына талапкерлер жөнүндө берилген маалыматтарда өзгөрүүлөрдүн бар экендиги тууралуу маалыматтарды берүүгө милдеттүү (ФАА өзгөргөндүгү, негизги иштеген жери жана кызматы, ээлеген кызмат орду, паспортун алмаштыргандыгы ж.б. жөнүндө). Көрсөтүлгөн маалыматтарды тастыктоо үчүн тийиштүү документтердин нотариуста күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү берилет.

28. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн талапкерлердин документи Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан округдук шайлоо комиссиялары аркылуу кабыл алынышы мүмкүн.

29. Жумушчу топ талапкерден, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнөн документтерди алуу фактысын каттайт, андан кийин тийиштүү шайлоо документтерин кабыл алгандыгы тууралуу жазуу жүзүндөгү тастыктаманы берет.

Тастыктамада алардын ар биринин барактарын жана нускаларын көрсөтүү менен кабыл алынган бардык документтер тизмектелет.

Тастыктамага БШКнын мүчөсү, Жумушчу топтун жетекчиси тарабынан кол коюлат. Тастыктаманы түзүү датасы документтерди кабыл алуу датасы болуп саналат. Тастыктама эки нускада түзүлөт, алардын бир саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнө берилет, экинчиси Борбордук шайлоо комиссиясында сакталат.

3. Шайлоо документтерин текшерүүнүн тартиби

30. Шайлоо документтерин кабыл алгандан кийин 10 календардык күндүн ичинде Жумушчу топ келип түшкөн шайлоо документтеринин «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарына ылайык келерин, анын ичинде «Түндүк» электрондук ведомстволор аралык өз ара аркеттенүү системасын колдонуу менен текшерүүгө киришет.

31. Талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген документтерде талапкерди, саясий партиянын талапкерлерин каттоо үчүн тоскоол болгон шайкеш эместиктер белгилүү болгон учурда Жумушчу топ документтерди алгандан кийин 48 сааттын ичинде саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнө ушул шайкеш эместиктер тууралуу кабарлоого милдеттүү. Талапкер, саясий партия кабарламаны алган учурдан тартып 48 сааттын ичинде зарыл өзгөртүүлөрдү киргизүүгө жана оңдолгон документтерди берүүгө укуктуу.

32. Берилген документтердеги белгилүү болгон мүчүлүштөр жөнүндө талапкерге, саясий партияга маалымдама тууралуу маселе каралган Жумушчу топтун жыйынына талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү чакырылат.

33. Билдирмеде белгилүү болгон мүчүлүштөрдү четтетүү мөөнөтү көрсөтүлүү менен жетишсиз документтердин тизмеси, берилген документтердеги толук эмес маалыматтар, конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузуу менен жол-жоболоштурулган документтер көрсөтүлөт.

34. Документтердеги мүчүлүштөрдү талапкерлер, саясий партиялар бир нече ирет, бирок Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан талапкерге, саясий партияга билдирилгенден кийин 48 саатган кеч эмес четтетиши мүмкүн,

35. Эгерде берилген документтердеги мүчүлүштөр жөнүндө тийиштүү түрдө маалымдалган талапкер, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү белгилүү болгон мүчүлүштөрдү четтетпесе же болбосо толук эмес көлөмдө четтетсе, анда Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоодон баш тартууга укуктуу.

36. Талапкерди, саясий партияны каттоо үчүн берилген документтердин мыйзамдардын талаптарына ылайык келүүсүн текшерүүнүн натыйжасы боюнча Жумушчу топ талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоо же болбосо каттоодон баш тартуу жөнүндө корутунду чыгарт.

37. Жумушчу топ чыгарылган корутундунун негизинде талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоо же болбосо каттоодон баш тартуу жөнүндө Борбордук шайлоо комиссиясынын тийиштүү чечиминин долбоорун Борбордук шайлоо комиссиясынын жыйынына киргизет.

38. Бир эле адамды бирдиктүү шайлоо округу боюнча талапкерлердин тизмесине бир жолудан ашык, бир мандаттуу шайлоо округудары боюнча бир жолудан ашык же болбосо талапкерлердин тизмеси жана бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча экөөсүнө тең каттоого жол берилбейт.

39. Талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоодон баш тартуу тууралуу чечим кабыл алынган учурда Борбордук шайлоо комиссиясы бир сутканын ичинде (24 саатта) талапкерге, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнө баш тартуунун негиздерин баяндоо менен чечимдин көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү.

40. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоодон баш тартуу тууралуу чечим, чечим кабыл алынган учурдан, бирок чечим жарыяланган учурдан тартып үч календардык күндөн кеч эмес, чечимди алгандан 3 календардык күндүн ичинде сотко даттанылышы мүмкүн.

4. Машина окуй турган түрдө берилген документтерди текшерүүнүн тартиби

41. «Электрондук талапкер» маалыматтык системасында машина окуучу түрдө берилген документтер кагаз түрүндө берилген документтердин окшоштугу жана ылайык келиши текшерилүүгө жатат.

42. Документтердин машина окуучу жана кагаз түрлөрүндө шайкеш келбестик табылганда документтердин түп нускасына тийиштүү түзөтүүлөрдү киргизүү жолу менен талапкер, талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнүн кол тамгалары менен күбөлөндүрүү аркылуу четтетилүүгө жатат.

5. Жумушчу топтун ишине байланыштуу маселелер боюнча Борбордук шайлоо комиссиясынын чечимдеринин долбоорлорун даярдоо

43. Борбордук шайлоо комиссиясында кароо үчүн Жумушчу топтун ишине байланыштуу материалдарды даярдоо жоопкерчилиги анын жетекчисине жүктөлөт.

44. Борбордук шайлоо комиссиясынын жыйынына: чечимдин долбоору, Жумушчу топтун корутундусу, документтерге жүргүзүлгөн текшерүүлөр жөнүндө маалыматтар, жыйынга чакырылган кызыкдар жактардын тизмеси даярдалат.

45. Жумушчу топ тарабынан даярдалган Борбордук шайлоо комиссиясынын чечиминин долбооруна Жумушчу топтун жетекчиси жана мүчөлөрү кол коюшат.

46. Жумушчу топ талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоо жөнүндө Борбордук шайлоо комиссиясы чечим кабыл алган күндөн тартып 2 календардык күндүн ичинде катталган талапкерлерге тийиштүү чечимдин көчүрмөсүн тиркөө менен, бекитилген үлгүдөгү күбөлүктөрдү тапшырат.

Кыргыз Республикасынын Шайлоо
жана референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясынын
2021-жылдын 29-августундагы № 659
токтомуна 3-тиркеме

Бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерди каттоо үчүн Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына берилүүчү документтердин формалары жана
ТИЗМЕГИ

1. Саясий партиянын бир мандаттуу округ боюнча талапкерди көрсөтүү жөнүндө билдирмеси (№ 1-1 форма);

2. Талапкердин бир мандаттуу округ боюнча талапкер катары катышуу ниети тууралуу арызы (№ 1-2 форма);

3. Бир мандаттуу округ боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын съездинин чечими (№ 2-1 форма);

4. Саясий партия тарабынан Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына бир мандаттуу округ боюнча көрсөтүлгөн талапкер боюнча маалымат (№ 3-1 форма);

5. Саясий партия тарабынан Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына бир мандаттуу округ боюнча көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалымат (№ 4-1 форма);

6. Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу маалымат (№ 5-1 форма);

7. Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси (№ 6-1 форма);

8. Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө арыз (№7 форма);

9. Ыйгарым укуктуу өкүлдү, ишенимдүү адамды, шайлоо комиссиясындагы өкүлдү кайра чакыртып алуу жөнүндө билдирме (№ 8-1 форма);

10. Жеке маалыматтарын берүүгө жана иштетүүгө жеке маалыматтар субъектисинин макулдугунун типтүү формасы;

11. Талапкердин жогорку кесиптик билими тууралуу нотариалдык күбөлөндүрүлгөн документтин көчүрмөсү;

12. Талапкер жөнүндө малымат (№ 14-1 форма);

13. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин шайлоо алдындагы программасы.

№ 1-1 форма

2024-жылдын 28-апрелине дайындалган бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын билдирмесинин формасы

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясына

БИЛДИРМЕ

____саясий партиясы
(саясий партиянын аталышы)

____
(саясий партиянын каттоо номери жана датасы)

____бир мандаттуу шайлоо округу
(шайлоо округдун атталышы)
боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого талапкерди көрсөтүү ниетин билдирет.

____ саясий партиясы:
(саясий партиянын аталышы)
шайлоо боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү катары ________________________________
(Ф.А.А)
каржы маселелери боюнча кол коюуга укугу бар өкүлү катары ____________________
(Ф.А.А.)
____ дайындайт.

Тиркелет:

1) Саясий партиянын каттоо күбөлүгүнүн көчүрмөсү
2) Партиянын уставынын нотариалдык күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсү
3) Саясий партиянын жетекчисинин паспортунун көчүрмөсү
4) Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси (№ 6-1 форма)
5) Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арыздары (№7 форма)
6) Саясий партиянын жетекчиси жана ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан толтурулган жеке маалыматтарын чогултууга жана иштетүүгө жеке маалыматтар субъектисинин макулдугунун типтүү формасы

Саясий партиянын жетекчиси __________________________ __________________
(Ф.А.А.) *(колу)*

20___-ж. _______________

Эскертүү: Билдирме кагаз түрүндө берилет.

№1-2 форма

Кыргыз Республикасынын Шайлоо
жана референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясына
Кыргыз Республикасынын жараны

____
(Ф.А.А)

____
(туулган датасы, ишинин же

____
кызматынын (ишинин түрү) негизги жери)

____

____
(жашаган жеринин дареги, телефону)

____

АРЫЗ

Мен, "Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 60^1-беренесинин 3-бөлүгүнө ылайык, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешинин депутаттыгына талапкер катары катышуу ниетимди билдирип, өзүн өзү көрсөтүү тартибинде,

____ бир мандаттуу шайлоо округу боюнча
(шайлоо округунун аталышы)
өз талапкерлигимди көрсөтөм.

Талапкерлигим көрсөтүлгөн учурдан тартып, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешинин депутаттыгына талапкердин статусуна айкалышпаган ишимди токтотууга/убактылуу токтотууга милдеттенем.

____________________ ______________________________
(колу) *(талапкердин Ф.А.А)*

____
(дата)

Төмөнкү документтер тиркелет:

1. Талапкердин паспортунун көчүрмөсү
2. Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси
3. Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн арызы
4. Талапкер жана талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү тарабынан толтурулган анын жеке маалыматтарын чогултууга жана иштетүүгө макулдугунун типтүү формасы
5. Талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн паспортторунун көчүрмөсү.

Эскертүү: Арыз кагаз түрүндө жана машинада окуучу түрдө берилет.

№2-1 форма

____

(саясий партиянын аталышы)

____

(кезектеги (кезексиз) съезд (чогулуш, конференция) көрсөтүлөт)

ЧЕЧИМ №__________

________________________ ________________________

(өткөрүү орду) *(өткөрүү датасы)*

____ саясий партиясынан

(саясий партиянын аталышы)

2024-жылдын 28-апрелине дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого катышуу үчүн

____

(бир мандаттуу шайлоо округдун/округдардын аталышы)

____

бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерди көрсөтүү жөнүндө.

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 60-1-беренесинин 2-б. ылайык жана жашыруун добуш берүүдө добуштарды эсептөөнүн натыйжасы жөнүндө эсептөө комиссиясынын протоколдорунун жана ____ жоболорунун

(саясий партиянын Уставынын пункту көрсөтүлөт)

____негизинде,

(саясий партиянын кезектеги (кезексиз) курултайы (чогулушу, конференциясы)

____саясий партиясы

(саясий партиянын аталышы)

ЧЕЧТИ:

1. ____ саясий партиясынан

(саясий партиянын аталышы)

____

(*шайлоо округунун номери жана аталышы)*

бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер

____

көрсөтүлсүн *(талапкердин Ф.А.А)*

2. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына 2024-жылдын 28-апрелине дайындалган бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого катышууга____

____саясий партиясынан

(саясий партиянын аталышы)

талапкерди каттоо үчүн «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамында белгиленген мөөнөттө бардык керектүү документтер берилсин.

Жашыруун добуш берүүнүн натыйжалары:

«МАКУЛ» - ; «КАРШЫ»- ; «АРСАР»-

Саясий партиянын жетекчиси______________ ___________________________

(*колу)* *(ФАА)*

М.О.

Съезддин (чогулуштун)/конференциянын катчысы ______________ _____________________

(колу) *(ФАА)*

Тиркелет:

1. Талапкер (талапкерлер) тарабынан толтурулган: саясий партия көрсөткөн талапкер/талапкерлер жөнүндө маалыматтар (№ 4-1 форма)
2. Саясий партиядан бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына көрсөтүлгөн талапкер боюнча маалымат тизмеси (№ 3-1 форма)
3. Талапкердин башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу маалымат (№5 форма)
4. Талапкердин паспортторунун көчүрмөлөрү
5. Иштеген же окуган жерден маалымкат
6. Саясий партиядан бир мандаттуу шайлоо округ боюнча көрсөтүлгөн талапкердин жогорку кесиптик билими бар экендигин нотариалдык күбөлөндүрүлгөн документ
7. Шайлоо күрөөсүн төккөндүгүн күбөлөндүргөн документ
8. Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан бекитилген формадагы талапкер толтурган жеке маалыматтарын чогултууга жана иштетүүгө макулдугунун типтүү формасы
9. Сунушталган формага ылайык талапкер жөнүндө маалымат (шайлоочуларды кабарландыруу үчүн)
10. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин шайлоо алдындагы программасы

Эскертүү: Чечим кагаз түрүндө берилет.

№ 3-1 форма

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына саясий партия тарабынан көрсөтүлгөн талапкер боюнча маалымат

____
(саясий партиянын аталышы)

№	ЖИН	Ф.А.А	Туулган датасы	Улуту	Жынысы	Билими	Иштеген жери	Кызмат орду	Паспорту боюнча катталган дареги	Чыныгы жашаган жери	Бир мандаттуу шайлоо округунун аталышы	Саясий партияг таандыг Эскертүү

Саясий партиянын жетекчиси __________________________ ______________
(Ф.А.А.) *(колу)*

“______”_________________ 20___ - ж.

Саясий партиянын М.О.

Эскертүү: талапкерлердин тизмеси кагаз түрүндө жана машинада окуучу түрдө берилет.

№ 4-1 форма

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешинин депутаттыгына саясий партия тарабынан, өзүн өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалымат

Ушул менен, мен ____

(Ф.А.А.)

____ бир мандаттуу шайлоо округу

(бир мандатту округдун атталышы)

боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешинин депутаттыгына талапкерлигимди____

(өзүн өзү көрсөтүү тартибинде, саясий партиядан)

көрсөтүүгө макулмун.

Өзүм жөнүндө төмөнкү маалыматты билдирем:

Туулган жылы, айы, күнү____

Туулган жери____

Улуту____

Жарандыгы____

Паспорт: сериясы, номери, ким тарабынан берилген, датасы______________________

ЖИН (жеке идентификациялык номуру)____________________________________

Башка мамлекеттин жарандыгы жөнүндө (бар/жок)_____________________________

____

(мурда башка мамлекеттин жарандыгы бар болгон учурда: кайсы мамлекет, жарандыкты алган жана чыккан дата көрсөтүлөт)

Соттуулугу (бар/жок)____

(мурда соттолгон болсо: КР Жазык кодексинин беренеси, аткарылган жана жоюлган датасы)

Саясий партияга таандыгы ____

Билими____

Жылы жана айы		**Окуу жайдын аталышы жана жайгашкан жери**	**Адистиги жана багыты**	**Дипломдун номуру жана сериясы**	**Диплом берилген жылы**
Кирүү датасы	**Аяктаган датасы**				

Эмгек ишмердиги:

Жылы, айы		**Мекеменин, уюмдун, ишкананын аталышы**	**Ээлеген кызматы**
кирүү	**кетүү**		

Жашаган жеринин дареги____

Байланыш телефону____

Толтурулган дата____

Маалыматтын аныктыгын ырастайм_____________________________________

(жеке колу)

Маалыматтын аныктыгы күбөлөндүрүлдү________________________________

(саясий партиянын жетекчиси)

МО

20___-ж. "____" _______________

Эскертүү: Талапкер жөнүндө маалымат кагаз түрүндө жана машинада окуучу түрдө берилет.

№ 5-1 форма

БИР МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГУ БОЮНЧА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛОО

Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу маалымат

Мен, ____

(талапкердин Ф.А.А.)

____ бир мандаттуу шайлоо округу боюнча

(бир мандаттуу округдун аталышы)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер,

____

(бир мандаттуу округдун аталышы)

____. саясий партиядан

(саясий партиянын аталышы)

бир мандаттуу шайлоо округу боюнча өзүн өзү көрсөтүү жолу менен/саясий партиясынан көрсөтүлгөн мен (*керектүүсүн белгилөө керек*), Кыргыз Республикасынын жараны экендигимди, башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу тууралуу жооптуу түрдө билдирем.

Жалган маалымат бергендигим үчүн жоопкерчилик жөнүндө маалымдалдым.

_____________________________ _____________________________

(Ф.А.А.) *(кол тамгасы)*

20___-ж. "____" _______________

Эскертүү: Башка мамлекеттин жарандыгы жоктугу жөнүндө маалымат кагаз түрүндө берилет..

№ 6-1 форма

___________________________________шайлоо комиссиясына
________________________бир мандаттуу шайлоо округ боюнча
талапкер____(*ден)*
(талапкердин Ф.А.А)

Талапкердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочуларынын тизмеси

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешини депутаттарын шайлоо жөнүндө” конституциялык Мыйзамынын ыйгарым укуктуу өкүлдөр жөнүндө 19-беренесине, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөр жөнүндө 17-беренесинин 1-бөлүгүнө, ишенимдүү адамдар жөнүндө 20-беренесинин 1, 2, 3- бөлүктөрүнө, байкоочулар жөнүндө 9-беренесине ылайык, ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын тизмесин (*керектүүсүн белгилөө керек*) каттоо үчүн сунуштайт.

№	Ыйгарым укуктары	ЖИН (жеке идентификациялык номери)	Ф.А.А	Туулган жылы	Паспортунун номуру жана сериясы, берилген күнү	Жашаган жеринин дареги	Жумуш орду жана ээлеген кызматы	Байланыш телефону

Ушул сунуштамага көрсөтүлгөн жарандардын талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлү (шайлоо боюнча/финансылык маселелери боюнча), шайлоо комиссияларындагы өкүлү, ишенимдүү адамы, байкоочу (*керектүүсүн белгилөө керек*) болууга макулдугу жөнүндө арыздары жана толтурулган Жеке маалыматтарын берүүгө жана иштетүүгө жеке маалыматтар субъектисинин макулдугунун типтүү формалары тиркелет.

Талапкер____
(талапкердин ФАА)

Көрсөтүлгөн ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрдүн, ишенимдүү адамдардын, байкоочулардын “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Жогорку Кенешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын талаптарына шайкештигин ырастайм жана көрсөтүлгөн маалыматтар үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчиликти тартам.

____ бир мандаттуу округдунан талапкер
(шайлоо округдун аталышы)

______________________________ _____________
(Ф.А.А.) *(колу)*

20___-ж. "____" __________

Эскертүү: Тизме кагаз түрүндө жана машинада окуучу түрдө берилет.

№ 7 форма

Талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү, ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө арыздын формасы

_______________________ шайлоо комиссиясына

_________________________________*(ден)*
(Ф.А.А)

____
(туулган датасы, паспортунун сериясы, номуру,

____
ким тарабынан берилген, берүү датасы,

____
жашаган жеринин дареги,

____
ишинин же кызматынын негизги жери

____
(ишинин же кызматынын негизги

____
жери жок болсо – ишинин түрү)

____
(телефон номуру)

АРЫЗ

Мен, ____
(Ф.А.А.)
____бир мандаттуу шайлоо округу боюнча
(*шайлоо округдун аталышы жана номуру)*
көрсөтүлгөн
____ талапкердин/саясий
(талапкердин Ф.А.А./саясий партиянын аталышы)
партиянын ыйгарым укуктуу өкүлү (шайлоо боюнча/финансылык маселелери боюнча*),* ишенимдүү адамы (*керектүүсүн белгилөө керек*) болууга макулмун жана “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Жогорку Кенешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын ченемдерин жана талаптарын сактоого милдеттенем.

_______________________________ ____________________
(Ф.А.А.) *(колу)*

20____-ж. "____" _______________

Эскертүү: Арыздын формасы кагаз түрүндө берилет.

№ 8-1 форма

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына

____

(шайлоо округдун аталышы)

бир мандаттуу шайлоо
округу боюнча талапкер

_____________________________________*(ден)*

(талапкердин Ф.А.А)

БИЛДИРМЕ

Мен____

(*талапкердин Ф.А.А.*)

____бир мандаттуу шайлоо округу боюнча

(шайлоо округдун аталышы жана номуру)

көрсөтүлгөм, менин ыйгарым укуктуу өкүлүм, шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүм, ишенимдүү адамдарым (*керектүүсүн белгилөө керек*) болуп дайындалган

____

(дайындалган адамдын Ф.А.А.)

кайра чакыртып алам жана ага берилген 20___-ж. “_____” ________________
№______күбөлүктү жокко чыгарууну суранам.

____ бир мандаттуу округунан талапкер

(шайлоо округдун аталышы)

______________ ________________________

(колу) *(Ф.А.А.)*

20___-ж. "____" ___________

Эскертүү: Билдирме формасы кагаз түрүндө берилет.

Жеке маалыматтар субъектисинин жеке маалыматтарын чогултууга жана иштетүүгө анын макулдугун алуу тартиби, алардын жеке маалыматтарын үчүнчү тарапка берүү жөнүндө жеке маалыматтар субъектилерине билдирүү тартиби (Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2017-жылдын 21-ноябрындагы № 759 токтому менен бекитилген)

Жеке маалыматтарын берүүгө жана иштетүүгө жеке маалыматтар субъектисинин макулдугунун

ТИПТҮҮ ФОРМАСЫ

Калктуу конуш дата

Мен, ____

(фамилиясы, аты, атасынын аты)

жашаган дареги ____

Ким экендигин ырастаган документ: ____________________________________

(документтин түрү)

серия ___________ № ____

берилген ____

(берилген күнү) *(ким тарабынан берилген)*

(ишенимдүү жактар үчүн)

____ атынан иш жүргүзгөн

(фамилиясы, аты, атасынын аты)

жашаган дареги ____

Ким экендигин ырастаган документ: ____________________________________

(документтин түрү)

серия__________№_______________берилген______________________________

(берилген күнү) *(ким тарабынан берилген)*

____ негизинде

(ишеним кат, мыйзам, башка укуктук акт)

эркин, аң-сезимдүү түрдө, өз эрким менен макулдук берем ________________________

____

(маалыматтык системанын менчик ээси же ээлик кылуучунун аталышы, дареги, иштетүүчүнүн ФАА)

- иштетүүгө (аткаруу ыкмасына карабастан, жеке маалыматтарды топтоо, жазуу, сактоо, актуалдаштыруу, топтоштуруу, бөгөт коюу, өчүрүү жана бузуу максатында автоматтык каражаттар менен же аларсыз жеке маалымат массивин кармоочу (ээси) аткарган, же болбосо анын тапшырмасы менен аткарылган кандай болбосун операция же операциялардын топтому), ошондой эле:
- жеке маалыматтарды берүүгө (жеке маалымат массивин кармоочунун (ээси) "Жеке мүнөздөгү маалымат жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана эл аралык келишимдерге ылайык жеке маалыматтарды үчүнчү жактарга берүүсү;
- жеке маалыматтарды трансчекаралык берүүгө (жеке маалыматтарды кармоочунун (ээси) башка мамлекеттердин юрисдикциясында турган жеке маалыматтарды берүүсү) төмөнкүдөй жеке маалыматтарды:

1. ____
2. ____
3. ____
4. ____

талап кылынган маалыматтардын тизмеги көрсөтүлөт, мисалы: фамилиясы, аты, атасынын аты (мурдагы фамилиясы, аты, атасынын аты, өзгөртүлгөн күнү, орду жана себептери (өзгөртүлгөн учурда); төрөлгөн күнү жана орду; жарандыгы жөнүндө маалымат (анын ичинде мурдагы жарандыгы, башка жарандыктары); билими жөнүндө маалымат (билим алган мекеменин аталышы жана аяктаган жылы, билими жөнүндө документтин аталышы жана реквизиттери, квалификациясы, даярдыктан өткөн багыты же билими жөнүндө документ боюнча адистиги); илимий даражасы жөнүндө маалымат; чет тилдерди билүүсү жөнүндө маалымат, билүү деңгээли; спорттук наамы, спорттук разряды; жашаган дареги (турган жери); байланыш телефон номери жана башка байланыштыруу ыкмалары жөнүндө маалымат; ким экендигин ырастаган документтин түрү, сериясы, номери, берген органдын аталышы, берилген күнү; салык төлөөчүнүн идентификациялык номери; милдеттүү пенсиялык камсыздандыруу күбөлүгүнүн номери; милдеттүү медициналык камсыздандыруу полисинин реквизиттери; аскерге милдеттүүлүгү, аскердик каттоосу боюнча маалымат (запастагы жана аскер кызматына чакырыла турган жарандар үчүн); үй-бүлөлүк абалы, үй-бүлөсүнүн курамы; эмгек ишмердүүлүгү жөнүндө маалымат (аскер кызматы, айкалыштырып иштөө, ишкерлик ж.б. кошо); мамлекеттик сыйлыктары, башка сыйлыктары жана артыкчылык белгилери (ким жана качан сыйлаган); соттуулугу бар же жоктугу жөнүндө маалымат; киреше, чыгаша, мүлкү жана мүлктүк мүнөздөгү милдеттенмелери жөнүндө маалымат; өз сүрөтү).

Жогорудагы жеке маалыматтарымды ____

____

байланыштуу иштеп чыгуу үчүн берем.

Мен төмөнкүлөр менен таанышып чыктым:

1) жеке маалыматтарды иштетүүгө макулдук, ушул макулдукка кол коюлган күндөн тартып мага мамлекеттик (муниципалдык) кызмат көрсөтүүлөр берилген жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык көрсөтүлгөн кызматтар жөнүндө маалыматтарды сактоо мөөнөтүнүн ичинде жарактуу;

2) жеке маалыматтарды иштетүүгө макулдукту эркин формада жазылган кат жүзүндөгү арыздын негизинде кайта сурап алууга болот;

3) жеке маалыматтарды иштетүүгө макулдук кайта сурап алынган учурда "Жеке мүнөздөгү маалымат жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 5 жана 15-беренелерине ылайык менин жеке маалыматтарымды иштетүүнү толук же жарым-жартылай улантууга болот.

Жеке маалыматтар иштетилип башталган күн: ________________________________
(жыл, күн, ай)

20___-ж. "____" _______________

__________________ ____________________________
(колу) *(Ф.А.А.)*

Эскертүү: Жеке маалыматтар субъектисинин жеке маалыматтарын чогултууга жана иштетүүгө макулдугунун формасы кагаз түрүндө.

№14-1 форма

Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жайгаштыруу үчүн бир мандаттуу шайлоо округу боюнча саясий партия көрсөткөн, өзүн өзү көрсөтүү тартибинде көрсөтүлгөн талапкер жөнүндө маалыматтын сунушталган формасы

Сүрөттүн орду

Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин депутаттыгына
талапкер

____

(талапкердин Ф.А.А)

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТЫГЫНА ТАЛАПКЕР

____

(талапкердин Ф.А.А)

____

(шайлоо округдун аталышы)

бир мандаттуу шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн.

Байланыш маалыматтары: ____________________________________

Дареги:
Телефондору:
Интернет түйүндөгү байланыштары:
Талапкердин кыскача өмүр баяны:
Талапкердин шайлоо алдындагы программасы:
Талапкердин шайлоолорго катышкандыгы:

Эскертүү: Форма кагаз түрүндө жана машинада окуучу түрдө берилет

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын 2015-жылдын
28-июлундагы № 94
токтому менен бекитилген

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын жана талапкерлердин өкүлдөрүнүн статусу жөнүндө
Жобо
(КР БШКнын 2020-жылдын 26-июнундагы № 111- токтомунун, 2021-жылдын 29-августундагы №661 токтомунун редакциясына ылайык)

1. Жалпы жоболор

1.1. «Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын жана талапкерлердин өкүлдөрүнүн статусу жөнүндө» ушул Жобо (мындан ары – Жобо) саясий партиянын, бир мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкердин (мындан ары – талапкер, бир мандаттуу округ боюнча талапкер) өкүлдөрүнүн (шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрүнүн, ишенимдүү адамдарынын, байкоочулардын) укуктук статусун жөнгө салат.

1.2. Ушул Жобонун максаты Кыргыз Республикасында чыныгы эркин, адилеттүү жана таза шайлоолорду өткөрүүнү, жарандардын, саясий партиялардын шайлоо укуктарынын ишке ашуусун камсыз кылуу болуп саналат.

1.3. Бул Жобо Конституциянын, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын жана башка ченемдик укуктук актыларынын, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) актыларынын талаптарынын негизинде даярдалды.

1.4. Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык саясий партиянын өкүлүнө төмөнкүлөр кирет: шайлоо комиссиясындагы өкүл, финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл, саясий партиянын атынан чыккан ишенимдүү адам, байкоочу.

2. Шайлоо комиссияларында саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин өкүлүнүн статусу

2.1. Талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялар, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлер катталгандан кийин анын инсандыгын ырастаган документтерди, анын негизги иштеген жери (ишинин түрү), туруктуу жашаган жеринин толук дареги жана контакттык байланыштары тууралуу маалыматтарды берүү менен тиешелүү шайлоо комиссиясына өзүнүн өкүлүн (мындан ары – шайлоо комиссиясындагы өкүл) дайындоого укуктуу.

2.2. Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары ал тиешелүү шайлоо комиссиясында катталган учурдан тартып башталат.

2.3. 21 жаш куракка чыккан, активдүү шайлоо укугуна ээ болгон жана Кыргыз Республикасынын аймагында туруктуу жашаган Кыргыз Республикасынын жараны шайлоо комиссиясындагы өкүл болууга укуктуу.

2.4. Шайлоо комиссиясында өкүл болууга укуксуз:

- Жогорку Кенештин, жергиликтүү кенештин депутаттары;
- Жогорку Кенештин, жергиликтүү кенештин депутаттыгына талапкерлер;
- саясий,атайын мамлекеттик кызматты жана саясий муниципалдык кызматты ээлеген адамдар;
- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;

- шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;

- судьялар, аскер кызматчылары, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери;

- чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар;

- соттуулугу белгиленген тартипте алып салынбаган же жоюлбаган адамдар.

2.5. Бир шайлоо комиссиясына дайындалган шайлоо комиссияларындагы өкүл бир эле мезгилде башка шайлоо комиссиясынын өкүлү боло албайт.

2.6. Шайлоо комиссиясындагы өкүл, эгерде ал жалпыга маалымдоо каражаттардын жана интернет-басылмалардын мүчөсү жана/же уюштуруучуларынан болсо, мамлекеттик кызматкер же муниципалдык ишкананын, өнөр-жайдын, мамлекеттик үлүшү 30 пайыздуу катышуусу менен мамлекеттик (муниципалдык) мекеме кызматкери болсо, өзүнүн ээлеген кызмат ордунун же кызматтык абалынын артыкчылыктарын пайдаланууга укугу жок.

2.7. Шайлоо комиссиясындагы өкүлгө Борбордук шайлоо комиссия сытарабынан белгиленген үлгүдөгү күбөлүк берилет.

2.8. Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары:

2.8.1. Шайлоо комиссиясындагы өкүл төмөнкүлөргө укуктуу:

1) шайлоо комиссиясынын жыйналышында каралуучу документтер жана материалдар менен таанышууга;

2) шайлоо комиссиясынын жыйналыштарынын күн тартибине анын компетенциясына кирген маселелер боюнча сунуштарды киргизүүгө жана алар боюнча добуш берүү өткөрүүнү талап кылууга;

3) шайлоо комиссияларынын бардык жыйналыштарына катышууга жана жарыш сөздөргө чыгууга;

4) шайлоо комиссиясынын жыйналыштарынын башка катышуучуларына күн тартибине ылайык суроолорду берүүгө жана аларга маңызы боюнча жооп алууга;

5) шайлоо комиссиясынын шайлоого түздөн-түз байланыштуу документтери жана материалдары менен таанышууга жана алардын (мыйзам менен белгиленген тартипте андайга таандык кылынган купуя маалыматты камтыган документтер менен материалдарды кошпогондо) көчүрмөлөрүн алууга;

6) шайлоо комиссиясынын аракеттерине (аракетсиздигине) мыйзамда белгиленген тартипте даттанууга.

7) шайлоочунун инсандыгын көрсөткөн документтин дал келишин жана бюллетенди алуунун тууралыгын текшерүүгө.

2.8.2. Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн төмөнкүлөргө укугу жок:

1) шайлоо комиссиясы тарабынан жүргүзүлүүчү текшерүүлөргө катышууга;

2) түшүндүрмөлөрдү жана көрсөтмөлөрдү берүүгө, шайлоо комиссиясынын атынан билдирүү жасоого;

3) добуш берүүнүн жыйынтыктары жана шайлоонун натыйжалары жөнүндө протоколдорду түзүүгө;

4) шайлоо комиссиясынын ыйгарым укуктарына таандык кылынган чечимдерди кабыл алууда добуш берүүгө катышууга;

5) шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана протоколдоруна кол коюуга.

2.8.3. Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин чечими боюнча ар кандай убакта токтолушу жана башка адамга өткөрүп берилиши мүмкүн.

Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары талапкерлердин тизмесин, бир мандаттуу округ боюнча талапкерди каттоо жокко чыгарылган учурда токтотулат.

Шайлоо комиссиясындагы өкүлдүн ыйгарым укуктары шайлоонун жыйынтыктары расмий жарыялангандан кийин токтотулат.

Саясий партия, бир мандаттуу округ боюнча талапкер тарабынан добуш берүүнүн жыйынтыктарына, шайлоонун жыйынтыктарына даттанылган учурда шайлоо комиссиясындагы

өкүлдүн ыйгарым укуктары даттануунун маңызы боюнча сот тарабынан биротоло чечим чыгарылгандан кийин токтотулат.

2.8.4. Шайлоо комиссиясындагы өкүл Кыргыз Республикасынын шайлоо жөнүндө мыйзамына ылайык башка ыйгарым укуктарды ишке ашырат.

3. Саясий партиялардын, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү

3.1. Саясий партиялар, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлер экиден ашык эмес ыйгарым укуктуу өкүлдөрүн: шайлоого катышууга байланышкан маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн, финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындоого укуктуу, алар тийиштүү талапкерлердин, саясий партиялардын атынан чыгышат.

3.2. Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты ээлеген адамдар, мамдекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар ыйгарым укуктуу өкүл боло албайт.

3.3. Саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн тизмеси ар бир ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарын, аты-жөнүн, туулган датасын, паспортунун же анын ордун басуучу документинин сериясы менен номерин жана ал берилген датаны, жашаган жеринин дарегин, негизги ишинин же кызматынын ордун, ээлеген кызматын (негизги иштеген же кызмат кылган жери жок болгон учурда - ишинин түрүн), телефон номерин көрсөтүү менен Борбордук шайлоо комиссиясына берилет. Каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл үчүн - каржы документтерине кол коюу укугу да кошумча көрсөтүлөт.

Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүчү тизмеге аталып кеткен ар бир адамдын ыйгарым укуктуу өкүлдүн ишин жүзөгө ашырууга жазуу жүзүндөгү макулдугу тиркелет. Мында саясий партия, бир мандаттуу округ боюнча талапкер ыйгарым укуктуу өкүлдүн «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 19-беренесинин талаптарына ылайык келерин ырастайт жана берген маалыматтары үчүн мыйзамдарга ылайык жоопкерчилик тартат.

3.4. Борбордук шайлоо комиссиясы зарыл документтер келип түшкөн күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде мыйзамга ылайык ыйгарым укуктуу өкүлдөргө каттоо күбөлүктөрүн берет же болбосо каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөөлүү чечимди кабыл алат.

3.5. Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан каттоо күбөлүктөрү берилгенден жана катталгандан кийин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдүн укуктарына жана милдеттерине ээ болот.

3.6. КРнын 2019-жылдын 8-августундагы №116 конституциялык Мыйзамына ылайык күчүн жоготту.

3.7. Шайлоого катышууга байланышкан маселе боюнча ыйгарым укуктуу өкүл

1) саясий партияны, бир мандаттуу округ боюнча талапкерди каттоо үчүн документтерди тиешелүү шайлоо комиссиясына берет;

2) шайлоо алдындагы үгүттү жүргүзөт, үгүт материалдарын таратат;

3) саясий партияларга эфир убактысын берүүнүн тартибин аныктоодо Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан жүргүзүлүүчү чүчү кулактарга катышууга укуктуу;

4) ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындаган саясий партияга, бир мандаттуу округ боюнча талапкерге тиешеси бар маселелер боюнча шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга укуктуу;

4^1) шайлоо өнөктүгүн өткөрүүгө түздөн-түз байланышкан жумуштарды аткаргандыгы, кызмат көрсөткөндүгү үчүн документтерге (келишимдерге/макулдашууларга) кол коет;

5) мыйзамда белгиленген башка ыйгарым укуктарды, саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин тапшыруусу боюнча ыйгарым укуктарды жүзөгө ашырат.

3.7.1. Финансы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл:

1) саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн шайлоо фондун түзүүгө байланышкан маселелерди, акча каражаттарынын келип түшүшүнүн жана чыгымдалышынын эсебин жана мыйзамдуулугунун көзөмөлдөө жана шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча финансылык отчетторду даярдоо жана өткөрүү боюнча маселелерди чечет;

2) финансылык эсептик документтерге жана финасылык отчетторго кол коюуга укуктуу;

3) саясий партияга, бир мандаттуу округ боюнча талапкерге тийиштиги бар финасылык маселе боюнча шайлоо комиссияларынын жыйынына катышууга укуктуу;

4) мыйзамдарда белгиленген финансылык маселелер боюнча башка ыйгарым укуктарды ишке ашырат.

3.8. Саясий партия, бир мандаттуу округ боюнча талапкер Борбордук шайлоо комиссиясына жазуу жүзүндө билдирүү менен ыйгарым укуктуу өкүлдүн ыйгарым укуктарын ар кандай убакта токтотууга укуктуу.

3.9. Саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү саясий партиянын курамында көрсөтүлгөн, бир мандаттуу округ боюнча көрсөтүлгөн бардык талапкерлердин, Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкердик статусун жоготкон учурдан тартып, бирок шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланган күндөн кечиктирилбестен аяктайт. Каржы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү шайлоонун жыйынтыктары аныкталган күндөн тартып 20 календардык күндөн кийин аяктайт.

4. Саясий партиялардын, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлердин ишенимдүү адамдары

4.1. Саясий партия, бир мандаттуу округ боюнча талапкер каттары катталгандан кийин өздөрүнүн ишенимдүү адамдарын дайындашат.

4.2. Ишенимдүү адамдарды каттоо Борбордук шайлоо комиссиясы бир мандаттуу округ боюнча талапкердин жазуу жүзүндөгү арызынын жана бир мандаттуу округ боюнча талапкердин ишенимдүү адамы болуу жөнүндө жарандын өзүнүн арызынын негизинде саясий партиянын жазуу жүзүндөгү сунуштамасынын, ушул депутаттыкка талапкердин жана саясий партиянын ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө жарандын өзүнүн арызынын же саясий партиянын жазуу жүзүндөгү сунуштамасынын жана парламенттик шайлоого катышууну каалаган саясий партиянын ишенимдүү адамы болууга макулдугу жөнүндө жарандын өзүнүн арызынын негизинде жүзөгө ашырылат. Шайлоо комиссиясы ишенимдүү адамга белгиленген үлгүдөгү күбөлүк берет.

4.3. Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттары, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкерлер, саясий, атайын мамлекеттик кызматты ээлеген адамдар, мамдекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, судьялар, укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматкерлери, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар ыйгарым укуктуу өкүл боло албайт.

4.4. Ишенимдүү адамдар саясий партия, бир мандаттуу округ боюнча талапкер тарабынан берилген ыйгарым укуктардын чектеринде аракеттенет.

4.5. Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуктуу:

1) талапкерлердин тизмесин, саясий партиялардын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин шайлоого көмөктөшүүчү үгүт жана башка ишти жүзөгө ашырууга, алардын шайлоо алдындагы программаларын сунуштоого;

2) шайлоо алдындагы чогулуштарда, шайлоочулар менен жолугушууларда чыгып сүйлөөгө, шайлоо алдындагы дебаттар менен дискуссияларга катышууга;

3) шайлоо комиссияларынын жыйналыштарына катышууга;

4) добуш берүүнү өткөрүүдө, шайлоочулардын добуштарын эсептөөдө жана добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөөдө шайлоо участкаларында болууга;

5) шайлоо комиссияларынын документтери, ошондой эле добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө, шайлоонун жыйынтыктары жөнүндө протоколдор менен таанышууга;

6) шайлоо комиссияларынын чечимдерине жана аракеттерине (аракетсиздигине) даттанууга жана даттануулар менен арыздарды кароого катышууга.

4.6. Ишенимдүү адамдар төмөнкүлөргө укуксуз:

1) шайлоо комиссияларынын ишине кийлигишүүгө;

2) шайлоо бюллетендерин алгандыгы үчүн шайлоочунун өтүнүчү боюнча ал үчүн кол коюуга, ошондой эле ал үчүн шайлоо бюллетенин толтурууга;

3) эгерде алар мындай жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакцияларынын журналисттери, чыгармачыл кызматкерлери же болбосо кызмат адамдары болуп саналса, маалыматтык теле- жана радиопрограммаларды (берүүлөрдү) жүргүзүүгө, шайлоону жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу чагылдырууга катышууга.

4.7. Саясий партиялар, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлер Борбордук шайлоо комиссиясына кабарлоо менен аларды ар кандай убакта чакыртып алууга укуктуу, ал ишенимдүү адамдарга берилген күбөлүктөрдү жокко чыгарат. Ишенимдүү адам Борбордук шайлоо комиссиясына өзүнө берилген күбөлүктү кайтарып берип жана бул жөнүндө өзүн дайындаган саясий партияга, бир мандаттуу округ боюнча талапкерге билдирүү менен ар кандай убакта өз демилгеси боюнча өзүнүн ыйгарым укуктарын алып салууга укуктуу.

4.8. Ишенимдүү адамдардын ыйгарым укуктары саясий партиянын талапкерлеринин тизмесинин курамында көрсөтүлгөн бардык талапкерлердин статусун жоготкон, бир мандаттуу округ боюнча талапкер статусун жоготкон учурдан тартып, бирок шайлоонун натыйжалары расмий жарыяланган күндөн кечиктирбестен аяктайт.

5. Саясий партиялардан, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлерден байкоочулар

5.1. Саясий партия, бир мандаттуу округ боюнча талапкер ар бир участкалык шайлоо комиссиясына экиден ашык эмес байкоочу дайындай алат, алар добуш берүүнү өткөрүүгө жана добуш берүү үчүн жайдагы башка шайлоо аракеттерине кезектешип байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашыруу укугуна ээ болушат. Шайлоо комиссиясынын жайында, добуш берүү үчүн жайда катталган бир талапкердин, бир саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин кызыкчылыктарын билдирүүчү эки же андан көп байкоочунун бир убакта байкоочунун ыйгарым укуктарын жүзөгө ашырууларына жол берилбейт.

5.2. Байкоочу байкоочунун укуктарына жана милдеттерине, тиешелүү шайлоо комиссиясына аны дайындаган талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиядан, бир мандаттуу округ боюнча талапкерден жолдомо келип түшкөндөн кийин ээ болот. Жолдомодо байкоочунун фамилиясы, аты-жөнү, туруктуу жашаган жери, шайлоо участокторунун номерлери, шайлоо комиссияларынын аталыштары көрсөтүлөт, ошондой эле анда мыйзамдарда каралган чектөөлөрдүн жок экени тууралуу жазуу жазылат.

Жолдомо паспортту же аны алмаштыруучу документти көрсөткөндө жарактуу, саясий партиянын мөөрү коюлганда жарактуу болуп эсептелет.

Байкоочуну жиберүү жөнүндө алдын ала кабарлоо талап кылынбайт.

5.3. Жигердүү шайлоо укугуна ээ болгон Кыргыз Республикасынын жарандары байкоочу болууга укуктуу.

Төмөнкүлөр байкоочу болууга укуксуз: Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаты, Жогорку Кеңештин, жергиликтүү кеңештин депутаттыгына талапкер,саясий, атайын

мамлекеттик кызматты ээлеген адамдар, мамдекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар, шайлоо комиссиясынын мүчөсү; талапкердин, талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиянын шайлоо комиссияларындагы өкүлдөрү; судьялар, прокурорлор, башка укук коргоо жана фискалдык органдардын кызматчылары, аскер кызматчылары.

5.4. Байкоочу төмөнкүлөргө укуктуу:

1) кандай гана болбосун деңгээлдеги шайлоо комиссиясынын курамын түзүүгө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

2) шайлоочулардын тизмесин түзүүнүн жүрүшүнө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

3) шайлоочуларды эсепке алуунун жүрүшүнө байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

4) шайлоону маалыматтык камсыз кылууга байкоо жүргүзүүнү жүзөгө ашырууга;

5) шайлоо комиссиясында турган шайлоочулардын тизмеси менен, добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү жөнүндө арыздардын (кайрылуулардын) реестри менен таанышууга;

6) добуш берүү күнү сутканын каалаган убагында добуш берүүчү жайда болууга;

7) шайлоочулардын добуш берүүчү жайдан тышкары жерде добуш берүүлөрүнө катышууга;

8) көпчүлүк алдында, анын ичинде жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу шайлоону даярдоо жана өткөрүү жөнүндө өз пикирин баяндоого, билдирүү жасоого;

9) ары-бери эркин жүрүүгө жана кайсы гана болбосун шайлоо участкаларында жана шайлоо комиссияларында болууга;

10) добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузбастан, уюштуруунун жана добуш берүүнүн белгиленген тартибине, анын ичинде шайлоо бюллетендеринин берилишине байкоо жүргүзүүгө; шайлоочулардын тизмесине киргизилген шайлоочулардын, шайлоочуларга берилген шайлоо бюллетендеринин, жокко чыгарылган шайлоо бюллетендеринин санын эсептөөгө байкоо жүргүзүүгө; шайлоо бюллетендеринин мазмунун көрүүнү камсыз кылган аралыкта жана шарттарда шайлоочулардын добуштарын эсептөөгө байкоо жүргүзүүгө; шайлоочулардын добуштарын саноодо толтурулган же толтурулбаган кандай болбосун шайлоо бюллетени менен таанышууга; шайлоо комиссиясынын добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколдорду жана башка документтерди түзүүлөрүнө байкоо жүргүзүүгө;

11) өзү жиберилген участкалык шайлоо комиссиясынын төрагасына, ал эми ал жокто - аны алмаштырган адамга добуш берүүнү уюштуруу маселелери боюнча сунуштар жана сын пикирлер менен кайрылууга;

12) ал өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын протоколу менен таанышууга;

13) шайлоо комиссиясынан протоколдордун жана ага тиркелген документтердин көчүрмөлөрүн алууга;

14) өзү жиберилген шайлоо комиссиясынын чечимдерине жана (же) аракеттерине (аракетсиздиктерине) мыйзамда белгиленген тартипте даттанууга;

15) тиешелүү шайлоо комиссияларында шайлоочулардын добуштарын кайра саноого катышууга;

16) өзүнүн статусу, аты-жөнү, аны шайлоо комиссиясына жиберген талапкердин аты-жөнү же саясий партиянын аталышы белгиленген, шайлоо алдындагы үгүт белгилерин камтыбаган төш белги тагынып жүрүүгө;

17) шайлоочулардын добуш берүүлөрүнүн сырын бузбастан, добуш берүүнүн жүрүшүнө, добуш берүүнүнжыйынтыктарын чыгарууга тоскоолдук кылбастан жеке өзү фото-көрмө тартууну, укма жазууну жүзөгө ашырууга.

5.5. Байкоочу төмөнкүлөргө укуксуз:

1) шайлоочуларга шайлоо бюллетендерин берүүгө;

2) шайлоочунун өтүнүчү боюнча, шайлоочу үчүн шайлоо бюллетендерин алганына кол коюуга;

3) шайлоочунун өтүнүчү боюнча, ал үчүн шайлоо бюллетенин толтурууга;

4) добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузуучу аракеттерди жасоого;

5) шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү жүргүзүп жаткан шайлоо бюллетендерин саноого түздөн-түз катышууга;

6) шайлоо комиссиясынын ишине тоскоолдук кылуучу аракеттерди жасоого;

7) шайлоочулардын арасында үгүт жүргүзүүгө;

8) тиешелүү шайлоо комиссиясы тарабынан чечимдерди кабыл алууга катышууга.

5.6. Эгерде байкоочу шайлоо комиссиясынын ишине же Кыргыз Республикасынын жараны өз шайлоо укуктарын жүзөгө ашыруусуна тоскоолдук кылууга, ошондой эле добуш берүүнүн жашыруундуулугун бузууга аракет кылса, ал добуш берүүчү жайдан сыртка чыгарылат. Бул жөнүндө чечим участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан жазуу жүзүндө кабыл алынат. Мында комиссия бул адамдарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке тартуу жөнүндө сунуштама менен тиешелүү органдарга кайрылууга укуктуу.

6. Шайлоо процессинин стадияларында саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин өкүлдөрү

6.1. Саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин өкүлдөрү (мындан ары – өкүлдөр) шайлоолорго катышуу менен жогоруда аталып кеткен ыйгарым укуктардан тышкары, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган башка ыйгарым укуктарды да ишке ашырат.

6.2. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө байкоочуларды кошпогондо, байкоочулар төмөнкүлөргө укуктуу:

- үгүт өнөгүн уюштурууга жана өткөрүүгө катышууга;
- телерадио көрсөтүү каналдарында биргелешкен үгүт иш-чараларына катышууга;
- үгүт материалдарын жайылтууга;
- башка үгүт иш-чараларына катышууга.

Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигин кыянат пайдаланууга жол берилбейт: улуттук, этностук, расалык, диндик, аймактар аралык кастыкты, гендердик жана башка социалдык артыкчылыктарды, басмырлоолорго, кастыкка чакырууларды үгүттөөгө; же бийликти басып алуу, конституциялык түзүлүштү зомбулук менен өзгөртүү жана мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу чакырыктарын; согушту үгүттөөгө; чет мамлекеттердин саясий жана мамлекеттик ишмерлери менен көпчүлүк катышкан иш-чараларды жалпына маалымдоо каражаттарында чагылдыруу менен өткөрүүгө;башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлеринин сүрөттөрүн пайдалануу менен фото- жана көрмө материалдарды пайдаланууга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынган жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигинен кыянат пайдалануунун башка тариздерине тыюу салынат.

Маданий имараттардын, курулмалардын жана алардын аймагшына киргендердин, коркунучтуу жана зыяндуу өндүрүш объектилеринин, электрстанцияларынын, темир жолдордун, нефть түтүктөрүнүн жогорку волттуу электр берүү линияларынын, пенитенциардык система объектеринин, саламаттык сактоонун мамлекеттик жана муниципралдык уюмдарынын, мектепке чейинки мекемелердин, мектепке чейинки билим берүү жана жалпы билим берүү уюмдарынын ичинде жана жанында (100 метрден кем эмес) үгүт иш-чарасын жүргүзүүгө, үгүт материалдарын таркатууга жол берилбейт.

Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө үгүт материалдарында диний теманы тике жана кыйыр түрдө көчүрүп алуу же шилтеме жасоо камтылган маалыматтардын (сүрөттөрдүн) бөлүктөрүнө жана элементерине жол берилбейт.

Шайлоо дайындалган учурдан тартып шайлоочуларды сатып алууга: акча каражаттарын төлөп берүүгө; белектерди жана башка баалуулуктарды тапшырууга; товарларды жеңилдетилген баада сатып өткөрүүнү жүргүзүүгө; талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиянын басылма үгүт материалдарын, алардын энбелгилерин камтыган төш белгилерди,

футболкаларды, баш кийимдерди, моюн ороочторду кошпогондо, кандай гана болбосун товарларды бекер таркатууга; Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан бекитилген тизмекке ылайык талапкердин сүрөтүн камтыган басылма үгүт материалдарын; ошондой эле акысыз же жеңилдетилген шарттарда кызмат көрсөтүүлөргө тыюу салынат.

Саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин өкүлдөрү шайлоо дайындалган учурдан тартып жана шайлоонун жыйынтыктары жарыялангaнга чейин кайрымдуулук иштерин жүргүзүүгө укуксуз.

Саясий партиялардын, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлердин өкүлдөрү талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкерлердин, саясий партиялардын, бир мандаттуу округ боюнча талапкерлердин ар-намысына, кадыр баркына же иш аброюуна зыян келтирген жана билип туруп жалган маалыматтарга негизделген жарыяланмаларга жол берүүгө укуксуз.

6.3. Добуш берүү күнү өкүлдөр добуш берүү үчүн жайда төмөнкүлөргө укуктуу:

- ошол участоктун шайлоочуларынын тизмеси, шайлоо бюллетендери жана участкалык шайлоо комиссиясынын мөөрү, ошондой эле жайдан тышкары добуш берүүнүн жыйынтыктары боюнча документтер болгон мөөр басылган сейфти (шкафты) ачууга катышууга;

- тизмеге киргизилген шайлоочулардын санын угузууга катышууга;

- шайлоочулардын кагаз жүзүндөгү жана электрондук тизмелерин жөнөкөй көз менен карап чыгууга жана салыштырып текшерүүгө;

- участкалык шайлоо комиссиясынын мөөрү менен басылган (пломба коюлган) добуш берүү үчүн бош ящиктерди карап чыгууга;

- контролдук баракчаларга кол коюуга жана алардын добуш берүү үчүн ящиктерге ташталышына байкоо жүргүзүүгө;

- шайлоо бюллетендерин кайра эсептөөгө жана алардын санын угузууга катышууга жана көз менен карап чыгууга;

- жогору турган шайлоо комиссиясынан участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан алынган шайлоо бюллетендеринин санынын добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколго жана анын чоңойтулган формасына киргизилишине байкоо жүргүзүүгө.

Өкүлдөр ошондой эле добуш берүү үчүн жайдан тышкары добуш берүүнү жүргүзүүдө катышууга укуктуу. Мында өкүлдөр ошондой эле добуш берүү үчүн жайдан тышкары добуш берүү үчүн бош ящиктерди карап текшерип чыгууга жана добуш берүү үчүн ящиктерге ташталуучу контролдук баракчаларга кол коюуга укуктуу.

6.4. Шайлоочулардын добуштарын эсептөөдө өкүлдөр төмөнкүлөргө укуктуу:

- шайлоочулардын добуштарын эсептөөгө катышууга. Шайлоочулардын добуштарын түздөн-түз эсептөө жүргүзүлгөн жер ага шайлоо комиссияларындагы бардык өкүлдөрдүн жетимдүүлүгү камсыз болгондой жабдылууга тийиш. Мында эсептөөгө катышкан бардык адамдар үчүн санап жаткан участкалык шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнүн аракеттерин толук көрүп туруулары камсыз кылынышы керек;

- участкалык шайлоо комиссиясынын төрагасы аныктап берген көрүнөө жерде фото сүрөт тартууга, кино-, видеотүшүрүү жүргүзүүгө жана участкалык шайлоо комиссиясынын ишине жолтоо болбоого;

- участкалык шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнүн контролдоосу астында иргелген шайлоо бюллетендери менен таанышып чыгууга;

- добуштарды кайра эсептөөнү талап кылууга;

- алар тараптан көз менен карап текшерүүдө шайлоо бюллетендерин кайра эсептөөгө катышууга;

- шайлоо бюллетендерин, шайлоочулардын тизмелерин таңгактоого, ошондой эле аларды мүшөккө же кутуга иреттеп салууга катышууга, ошондой эле мүшөккө же кутуга өзүнүн кол тамгасын коюуга;

- участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан добуштардын жыйынтыктары жөнүндө протоколго кол коюлгандан кийин добуш берүүнүн жыйынтыктарын угузууга катышууга;

- шайлоо бюллетендерин, шайлоочулардын тизмелерин, арыздарды (даттанууларды), алар боюнча кабыл алынган чечимдерди, участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн актыларды кошо алганда, добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколго кол коюлгандан кийин анын биринчи нускасын округдук/аймактык шайлоо комиссиясына жеткирүүнү коштоого;

- добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколдордо жана (же) жыйынды таблицаларда мүчүлүштүктөр, дал келишпестиктер аныкталганда же округдук/аймактык шайлоо комиссияларынан келип түшкөн протоколдордун түзүлүшүнүн тууралыгына шектенүүлөр келип чыккан учурда Борбордук шайлоо комиссиясынын экинчи ирет эсептешине катышууга;

- добуш берүүнүн жыйынтыктары жөнүндө протоколго кол коюлгандан кийин шайлоо комиссиясынын катчысынан мөөр менен күбөлөндүрүлгөн көчүрмөсүн тез арада алууга.

6.5. Өкүл «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузган мамлекеттик жана башка органдардын, алардын кызмат адамдарынын, башка шайлоо процессиндеги субъекттердин (саясий партиянын, бир мандаттуу округ боюнча талапкердин, талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкердин, шайлоо комиссиясындагы саясий партиянын өкүлүнүн) шайлоо укуктарын бузган шайлоо процессинин субъекттеринин чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги) Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарына ылайык прокуратура органдарына, ички иштер органдарына, шайлоо комиссияларына же сотко кайрылышы мүмкүн.

Шайлоо процессиндеги субъекттеринин шайлоо укуктарын бузган шайлоо комиссиясынын, алардын кызмат адамдарынын чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги) жогору турган шайлоо комиссиясына, Борбордук шайлоо комиссиянын чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги) сотко даттанылат.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын 2020-жылдын
26 – июнундагы № 112
токтому менен бекитилген

«Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарынын келип түшүшүн жана чыгымдалышын эсепке алуу тартиби жөнүндө»
ЖОБО

Мазмуну

Бул Жобо «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына (мындан ары – конституциялык Мыйзам) ылайык иштелип чыкты жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө талапкерлердин, саясий партиялардын атайын шайлоо эсептерин ачуу жана жүргүзүү, талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун каражаттары боюнча эсепке алуу жана отчеттуулук тартибин жөнгө салат.

1. Шайлоо фонддорун түзүү

1. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча көрсөтүлгөн Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлер, ошондой эле саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн шайлоо фондун түзүүгө милдеттүү.

Талапкерлердин тизмесинин курамында талапкерлигин койгондор өздөрүнүн шайлоо фонддорун түзүүгө укуксуз.

2. Шайлоо фонддорунун каражаттарын тескөө укугу аларды түзгөн талапкерлерге, саясий партияларга, алардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнө таандык.

2-1. Талапкерлер, саясий партиялар талапкерлердин, саясий партиялардын атынан чыккан экиден ашык эмес ыйгарым укуктуу өкүлдөрүн: шайлоого катышууга байланыштуу маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн жана финансы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындоого укуктуу.

2-2. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде Борбордук шайлоо комиссиясынын чечими боюнча округдук шайлоо комиссиялары арыздарды, кабарламаларды кабыл алууга, андан ары аларды Борбордук шайлоо комиссиясына берүү үчүн бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерден шайлоо фондунун атайын эсебин ачууга уруксат берүүгө укуктуу.

3. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер көрсөтүлгөн учурдан тартып, каттоо үчүн документтерин бергенге чейин Борбордук шайлоо комиссиясына же тийиштүү округдук шайлоо комиссиясына финансылык документтерге кол коюуга укугу бар, шайлоо фондусунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу адамдын аты-жөнүн жана маалыматтарын көрсөтүү менен шайлоо фондунун атайын эсебин ачууга арызын жөнөтүүгө тийиш.

4. Борбордук шайлоо комиссиясына (тийиштүү округдук шайлоо комиссиясына) берилүүчү документтер төмөндөгүлөр менен тастыкталууга тийиш:

- бир мандаттуу шайлоо округу боюнча- өзүн өзү көрсөткөн учурда талапкердин кол тамгасы менен;

- саясий партия көрсөткөн бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин кол тамгасы менен;

- талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен.

5. Борбордук шайлоо комиссиясы (тийиштүү округдук шайлоо комиссиясы) талапкерге, саясий партияга ушул билдирмени алганы жөнүндө токтоосуз жазуу жүзүндө ырастама жана талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондун түзүү максатында атайын шайлоо эсебин ачуу үчүн маалымкат берүүгө милдеттүү.

6. Борбордук шайлоо комиссиясы зарыл документтер келип түшкөн күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде ыйгарым укуктуу өкүлдөргө, анын ичинде каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлгө ырастама берет же болбосо конституциялык Мыйзага ылайык каттоодон баш тартуу жөнүндө жүйөлүү чечим кабыл алат.

7. Саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, анын ичинде каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүБорбордук шайлоо комиссиясы тарабынан катталып, каттоо күбөлүктөрү берилгенден кийин дайындалган болуп эсептелет жана ыйгарым укуктуу өкүлдүн укуктарына жана милдеттерине ээ болот.

8. Каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдөрдүн ыйгарым укуктарынын мөөнөтү шайлоонун натыйжалары аныкталган күндөн тартып 20 календардык күндөн кийин аяктайт.

9. Талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партия өзүнүн шайлоо өнөктүгүн каржылоо үчүн саясий партиянын каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү катталгандан кийин 5 календардык күндүн ичинде шайлоо фондун түзөт.

Финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындаган бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер Борбордук шайлоо комиссиясы финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн каттагандан кийин, талапкерди каттоо үчүн документтерин бергенге чейин жана Борбордук шайлоо комиссиясынан же тийиштүү округдук шайлоо комиссиясынан атайын эсебин ачуу үчүн маалымкат алгандан кийин шайлоо фондун түзөт.

Финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн дайындабаган бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер Борбордук шайлоо комиссиясынан же тийиштүү округдук шайлоо комиссиясынан атайын эсебин ачуу үчүн маалымкат алгандан кийин шайлоо фондун түзөт.

10. Талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоодон баш тартылган, талапкер өзүнүн талапкерлигин алган, саясий партия талапкерлердин тизмесин чакыртып алган же талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоо жокко чыгыралган учурда шайлоо фондуна келип түшкөн каражаттар аларды кайрымдуулук иретинде берүүнү жана которууну жүзөгө ашырган уюмдарга жана адамдарга кайтарылып берилет. Мында аталган каржаттарды кайтарууга байланышкан чыгымдар которушкан жарандардын жана уюмдардын эсебинен жабылат.

11. Талапкерлер, талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиялар катталгандан кийин шайлоо алдындагы үгүт иштерин каржылоо үчүн өздөрүнүн ачылган шайлоо фонддорунун эсептерин жүргүзүүнү улантат.

12. Шайлоо фондун түзбөгөндүк талапкерди, талапкерлердин тизмесин каттоодон баш тартуу үчүн негиз болуп саналат.

2. Шайлоо фонддорунун атайын эсептерин ачуу жана жабуу тартиби

13. Шайлоо фондун түзүүчү бардык акча каражаттары банктагы же башка мекемедеги атайын эсепке которулат. Ушул эсеп Борбордук шайлоо комиссиясынын уруксаты менен талапкер, саясий партия тарабынан ачылат.

13-1. Талапкер, саясий партия өзүнүн шайлоо фондунун бир гана атайын эсебин ачууга укуктуу.

14. Шайлоо фондун түзүү үчүн бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер Борбордук шайлоо комиссиясына же тийиштүү округдук шайлоо комиссиясына, ал эми талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партия банкта же башка мекемеде атайын эсеп ачууга документтерди тариздөө жөнүндө 1-форма боюнча арыз менен Борбордук шайлоо комиссиясына кайрылат.

15. Банк же башка мекемелердин тизмегибанк же башка мекемелер менен макулдашуу боюнча Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан белгиленет.

16. Борбордук шайлоо комиссиясынан (тийиштүү округдук шайлоо комиссиясынан) атайын эсеп ачууга 2-форма боюнча жазуу жүзүндө уруксат (маалымкат) алгандан кийин саясий партия шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсеп ачат.

Талапкер, саясий партия Борбордук шайлоо комиссиясы белгилеген банк мекемелеринде шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсеп ачышат.

17. Банк мекемелери талап кылган документтер берилгенден кийин, жана Борбордук шайлоо комиссиясы (тийиштүү округдук шайлоо комиссиясы) тарабынан төмөнкү документтер берилгенден кийин атайын эсеп ачуу ишке ашырылат:

1) Борбордук шайлоо комиссиясынын (тийиштүү округдук шайлоо комиссиясынын) № 2 форма боюнча жазуу жүзүндөгү уруксаты;

2) талапкердин финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүн каттоо жөнүндө Борбордук шайлоо комиссиясынын чечиминин көчүрмөсү (ал дайындалган учурда);

3) финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдү катоо күбөлүгүнүн көчүрмөсү (ал дайындалган учурда).

18. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер (финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү жок болгон учурда) жеке өзү же болбосо каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүл шайлоо фондунун атайын эсеби ачылган күндөн тартып, 3 күндүк мөөнөт ичинде Борбордук шайлоо комиссиясына же тийиштүү округдук шайлоо комиссиясына атайын эсептин реквизиттерин 3-форма боюнча жазуу жүзүндө билдирүүгө милдеттүү.

18-1. Шайлоо фондунун атайын эсеби талапкер, саясий партия корутунду финансылык отчетун бергенден кийин Борбордук шайлоо комиссиясынын көрсөтмөсү боюнча банк мекемелери тарабынан жабылат.

19. Эсепти тейлөөнүн бардык шарттары банк эсебин тейлөө жөнүндө келишимде чагылдырылууга тийиш.

3. Шайлоо фонддорун каржылоо булактары

20. Бирдиктүү шайлоо округу боюнча талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фонду мыйзамдардын талаптарын эске алуу менен түзүлгөн төмөндөгү акча каражаттарынын эсебинен, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясы эске алган үгүт-маалыматтык мүнөздөгү материалдардан түзүлүшү мүмкүн:

1) эсептик көрсөткүчтөн 15000 эседен ашуусу мүмкүн болбогон, талапкерлердин тизмесине киргизилген, талапкердин өз каражаттарынан;

2) эсептик көрсөткүчтөн 1000000 эседен ашуусу мүмкүн болбогон, саясий партиянын өз каражаттарынан;

3) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 2000 эседен ашуусу мүмкүн болбогон, жеке жактардын ыктыярдуу кайрымдуулук берүүлөрүнөн;

4) өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 30000 эседен ашуусу мүмкүн болбогон, юридикалык жактардын ыктыярдуу кайрымдуулук берүүлөрүнөн.

Талапкерлердин тизмесин көрсөткөн саясий партиянын шайлоо фондунун келип түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектик суммасы эсептик көрсөткүчтөн 3 000 000 эседен ашуусу мүмкүн эмес.

20-1. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин шайлоо фонду мыйзамдардын талаптарын эске алуу менен түзүлгөн төмөндөгү акча каражаттарынын эсебинен түзүлүшү мүмкүн, ал Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан эсепке алынат:

1) талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкердин жеке каражаттары, ал эсептик көрсөткүчтөн 1 500 эседен ашуусу мүмкүн эмес;

2) аны көрсөткөн саясий партия бөлгөн каражаттар, ал эсептик көрсөткүчтөн 10 000 эседен ашуусу мүмкүн эмес;

3) жеке адамдардын кайрымдуулугу, анын өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 2 000 эседен ашуусу мүмкүн эмес;

4) юридикалык жактын кайрымдуулугу, анын өлчөмү эсептик көрсөткүчтөн 5 000 эседен ашуусу мүмкүн эмес.

Талапкердин шайлоо фондунун келип түшкөн жана чыгымдалган акча каражаттарынын чектик суммасы эсептик көрсөткүчтөн 1 00 000 эседен ашуусу мүмкүн эмес.

21. Кайра добуш берүү өткөрүлгөн учурда талапкердин, саясий партиянын бардык чыгымдарынын жалпы чектик суммасы шайлоо фондунун каражаттарынын эсебинен бир жарым эсеге көбөйтүлүшү мүмкүн.

22. Талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун атайын шайлоо эсебине өз акча каражаттарын акы албай киргизүү ыктыярдуу кайрымдуулук көрсөтүү деп таанылат.

23. Тиешелүү шайлоо фондуна жеке адамдардан түшүүчү ыктыярдуу каражаттарды банк жана башка мекеме Кыргыз Республикасынын жаранынын паспорту көрсөтүлгөндө гана кабыл алат. Төлөм документтеринде кайрымдуулук кылуучунун фамилиясы, аты-жөнү, туулган датасы, жашаган (катталган) жеринин дареги, жарандын паспортунун сериясы жана номуру көрсөтүлөт, аларды банк кызматкери паспорттун маалыматтары менен салыштырат. Накталай акча взносуна квитанцияларда кайрымдуулук кылуучунун толук маалыматтары “төлөмдүн багыты” деген графада көрсөтүлөт. Көрсөтүлгөн каражаттарды акча каражаттарын алган банктан шайлоо фонду ачылган банкка которгон учурда төлөм тапшырмасында кайрымдуулук кылуучу жөнүндө маалыматтартолук көрсөтүүлгө тийиш.

24. Шайлоо фондуна укуктук жактардан түшүүчү ыктыярдуу каражаттар банк же башка мекеме тарабынан тийиштүү салык кызматынан жана Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун бөлүмчөсүнөн алардын бюджет алдында карызы жок экендиги жөнүндө маалымкат көрсөтүлгөндө гана кабыл алынат. Укуктук жактардын төлөм документтериндеги "төлөм багыты" деген графада салык төлөөчүнүн иденттештирүү номуру, укуктук жактын толук аталышы, жайгашкан дареги камтылууга тийиш.

25. Белгиленген өлчөмдөн ашык келип түшкөн акча каражаттары шайлоо фондуна киргизилүүгө тийиш эмес, алар жарандарга жана уюмдарга кайтарылып берилет. Мында көрсөтүлгөн каражаттарды кайтарып берүүгө байланыштуу чыгымдар аларды берген жарандардын жана уюмдардын эсебинен жабылат.

26. Саясий партиялардын шайлоо фонддоруна түшүүчү акча каражаттарышайлоону дайындоо күнүнө карата Кыргыз Республикасынын мыйзамы менен белгиленген эсептик көрсөткүчтөн эсептелет.

27. Шайлоо фонддоруна түшүүчү акча каражаттары улуттук валютада кабыл алынат. Көрсөтүлгөн эсептер боюнча кирешелер эсептелбейт жана төлөнбөйт.

4. Шайлоо фонддоруна кайрымдуулукка тыюу салуулар

28. Шайлоо фонддоруна төмөнкүлөрдүн ыктыярдуу кайрымдуулук берүүлөрүнө жол берилбейт:

- чет мамлекеттердин, чет өлкөлүк мамлекеттик органдардын, мекемелердин жана ишканалардын, башка чет өлкөлүк укуктук жактардын, алардын бөлүмдөрүнүн жана өкүлчүлүктөрүнүн, катышуучусу чет өлкөлүк жарандар жана укуктук жактар болуп саналган чет өлкөлүк жарандардын, эл аралык уюмдардын Кыргыз Республикасында катталган укуктук жактарынын;
- жарандыгы жок адамдардын;
- мамлекеттик бийлик органдарынын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын;
- мамлекеттик жана муниципалдык мекемелердин жана ишканалардын;

- уставдык капиталында мамлекеттик же муниципалдык үлүш бар, ошондой эле салыктар, жыйымдар жана башка милдеттүү төлөмдөр боюнча жеңилдиктерден пайдаланган укуктук жактардын;

- аскер бөлүктөрүнүн, аскердик мекемелердин жана уюмдардын;

- укук коргоо органдарынын, соттордун;

- кайрымдуулук менен алектенген уюмдардын;

- диний уюмдардын;

- атын атабай кайрымдуулук кылуучулардын (атын атабай кайрымдуулук кылуучу болуп төмөнкү маалыматтардын бирин: фамилиясын, атын, атасынын атын, жашаган жеринин дарегин, паспорттук маалыматтарын көрсөтпөгөн, ошондой эле өзү жөнүндө анык эмес маалыматтарды көрсөткөн жаран түшүнүлөт).

29. Саясий партиянын шайлоо фондуна мамлекеттик бюджеттин же Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун алдында карызы бар укуктук жактардын, укуктук жак түзбөстөн ишкердикти жүзөгө ашыруучу жеке жактардын акча каражаттарын кошууларына жол берилбейт. Көрсөтүлгөн укуктук, жеке жактар шайлоо фондуна акча каражаттарын которгон учурда талапкер, саясий партия жоопкерчилик тартпайт. Талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондуна жогоруда көрсөтүлгөн жеке жана укуктук жактар которгон акча каражаттары келип түшкөн учурда, соттун чечими боюнча банк же башка мекеме, ал каражаттарды Борбордук шайлоо комиссиясынын атайын фондуна (депозит эсеби) которууга милдеттүү, ал өз кезегинде бул каражаттарды мамлекеттик бюджетке же Кыргыз Республикасынын Социалдык фондуна которот.

29-1. Эгерде ушул Жобонун 28, 29-пункттарына ылайык мындай кайрымдуулукту ишке ашырууга укугу жок жаран же юридикалык жак тарабынан кайрымдуулук жасалса, ал толук көлөмүндө кайрымдуулук жасаганга кайтарылууга жатат.

29-2. Эгерде кайрымдуулук ушул Жобонун 20, 20-1-пункттарынын талаптарын бузуу менен жасалса, анда ал толук көлөмүндө кайрымдуулук жасаганга кайтарылууга жатат же кайтаруунун себеби көрсөтүлүү менен конституциялык мыйзамда белгиленген кайрымдуулуктун максималдуу өлчөмүнөн ашкан бөлүгү кайтарылууга жатат.

29-3. Аталган каржаттарды кайтарууга байланышкан чыгымдар аларды которушкан жарандардын жана уюмдардын эсебинен жабылат.

5. Шайлоо күрөөсү

30. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлер өзүнүн шайлоо фондунун атайын эсебинен Борбордук шайлоо комиссиясынын депозиттик эсебине мыйзамдарда белгиленген эсептик көрсөткүчтүн миң эселенген өлчөмүндөгү шайлоо күрөөсүн төгөт, бул тууралуу тийиштүү банк документин алат.

31. Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча депутаттыкка талапкерди каттоо үчүн талапкер же анын ыйгарым укуктуу өкүлү, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү шайлоо күнүнө чейин 40 календардык күндөн кечиктирбестен, жергиликтүү убакыт боюнча саат 18:00гө чейин Борбордук шайлоо комиссиясына саясий партиянын жетекчисинин колу жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлгөн бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерди көрсөтүү жөнүндө саясий партиянын чечимин же болбосо өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде талапкерди көрсөтүү жөнүндө арызды жана ушул березненин 1-бөлүгүнүн 2 жана 3-пункттарында каралган документтерди берет.

32. Шайлоо күрөөсү талапкерлерге, саясий партияларга төмөнкүдөй учурларда кайтарып берилет:

1) Шайлоодон кийин 10 календардык күндөн кеч эмес өзүнүн фондунун өлчөмү жана аны түзүүнүн бардык булактары, ошондой эле жүргүзүлгөн бардык чыгымдар жөнүндө отчетун Борбордук шайлоо комиссиясына бергенден кийин бир мандаттуу шайлоо округу боюнча добуш берүүгө катышкан шайлоочулардын добуштарынын 5 пайыздан кем эмесин алгандарга;

2) эгерде Борбордук шайлоо комиссиясы Жогорку Кеңештин депутаттыгына талапкерди катоодон баш тартуу тууралуу чечим кабыл алса;

3) шайлоо бюллетендеринин тексти жана формасы бекитилгенге чейин шайлоого андан ары катышуудан баш тартканда;

4) эгерде шайлоо болгон жок же анык эмес деп таанылса, ушул пункттун 1) пунктчасында көрсөтүлгөн отчетту Борбордук шайлоо комиссиясына бергенден кийин.

Күрөөнүн калган суммасы бюджеттин эсебине чегерилет.

32-1. Мыйзамдарды бузгандыгынын натыйжасында добуш берүү күнүнө чейин талапкерди, саясий панртиянын талапкерлеринин каттоо жокко чыгарылган учурда, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясы талапкер боюнча добуш берүүнүн жыйынтыгын анык эмес деп тааныса, конституциялык мыйзамдын 37-беренесинин 4-1-бөлүгүндө каралган, талапкер, саясий партия тарабынын киргизилген шайлоо күрөөсү кайтарылып берилбейт жана бюджетке чегерилүүгө жатат.

6. Шайлоо фонддорунун каражаттарын эсепке алуу жана чыгымдоо

33. Шайлоо фонддорунун каражаттары максаттуу болот. Алар шайлоо өнөктүгүн өткөрүүгө байланышкан чыгымдарды жабуу үчүн гана пайдаланылышы мүмкүн.

34. Шайлоо фонддорунун каражаттары төмөнкүлөргө гана пайдаланылышы мүмкүн:

1) шайлоо алдындагы үгүткөбагытталган уюштуруу-техникалык чараларды каржылык камсыздоого;

2) ушул конституциялык Мыйзамда белгиленген өлчөмдө шайлоо күрөөсүн төлөөгө;

3) шайлоо өнөктүгүн өткөрүү менен түздөн-түз байланышкан жумуштарды аткарууга, кызматтарды көрсөтүүгө төлөөгө, атап айтканда, төмөнкүлөргө:

- маалыматтык жана кеңеш берүү мүнөздөгү кызмат көрсөтүүлөргө;
- үгүт материалдарын чыгарууга жана таратууга;
- жайларды, жабдыктарды ижарага алууга;
- транспорттук жана иш сапар чыгымдарын жабууга;
- байланыш кызмат көрсөтүүлөрүнө;
- канцеляриялык товарларды, жабдыктарды сатып алууга;
- жарыяларды жана талапкердин сүйлөгөн сөздөрүн жалпыга маалымдоо каражаттарына жарыялоого;
- шайлоочулар менен шайлоо алдындагы чогулуштарды, жолугушууларды өткөрүүгө.

35. Талапкер, саясий партия кайрымдуулук кылуучулар тарабынан добуш берүү күнүнө чейин белгиленген тартипте которулган жарандардын жана укуктук жактардын кайрымдуулук берүүлөрүн гана пайдаланууга укуктуу.

36. Талапкерлерге, саясий партияларга шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө, башка шайлоо алдындагы иш-чараларды жүзөгө ашырууга өздөрүнүн шайлоо фонддоруна келип түшкөн каражаттардан тышкары акча каражаттарын пайдаланууга тыюу салынат.

37. Талапкер, саясий партия банк же башка мекемедеги өзүнүн шайлоо фондунун эсебине келип түшкөн акча каражаттарынын булактары жана өлчөмдөрү жөнүндө маалымат менен таанышууга укуктуу.

Талапкерлер, саясий партиялар өздөрүнүн шайлоо фонддорунун эсептериндеги акча каражаттарынын келип түшүүлөрүнүн жана чыгымдалышынын эсебин жүргүзүүгө жана Борбордук шайлоо комиссиясына тийиштүү финансылык отчетторун берүүгө милдеттүү.

38. Банк же башка мекеме жума сайын, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясынын талабы боюнча – күн сайын 24 сааттын ичинде саясий партиянын атайын эсебинде турган каражаттардын келип түшүүлөрү жана чыгымдалышы жөнүндө маалыматтардын Борбордук шайлоо комиссиясына берип туруруга милдеттүү.

Көрсөтүлгөн маалыматтар ведомстволор аралык электрондук өз ара аракеттенүү системасы аркылуу электрондук форматта жана/же кагаз жүзүндө банктын же башка мекеменин

жетекчисинин колтамгасы жана мөөрү менен тастыкталып берилет. Бул маалыматтарды берүү жөнүндө жобо банк эсебин тейлөө жөнүндө келишимге киргизилет.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фондунун атайын эсептерин тейлеген банк же башка мекеме үчүн добуш берүү күнүнүн мурунку күнү жумуш күн болуп саналат.

39. Талапкерди каттоодон баш тартылган, талапкер өзүнүн талапкерлигин алып койган учурда саясий партия талапкерлерди чакырып алган же талапкерди, талапкерлердин каттоо жокко чыгарылган (алынып салынган) учурда, шайлоо фондуна келип түшкөн акча каражаттары аларды берген жарандарга жана уюмдарга кайтарылып берилүүгө тийиш. Мында көрсөтүлгөн каражаттарды кайтарып берүүгө байланыштуу чыгымдар аларды берген жарандардын жана уюмдардын эсебинен жабылат.

40. Кайра добуш берүү өткөрүүдө аларга карата кайра добуш берүү өткөрүлүп жаткан талапкерлердин атайын эсептери боюнча каржылык операциялар кайра добуш берүү күнү дайындалган күнү кайра ачылат.

41. Шайлоо фонддорунун каражаттарына, көрсөтүлгөн фонддорго ыктыярдуу кайрымдуулук менен берилген жана чегерилген каражаттарга, ошондой эле көрсөтүлгөн фонддордун чыгымдарына салык салуунун тартиби Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленет.

7. Жарандар жана укуктук жактар менен эсептешүү

42. Талапкердин, саясий партиянын шайлоо өнөктүгүнө байланыштуу белгилүү жумуштарды аткаруу (кызмат көрсөтүү) жөнүндө жарандар жана укуктук жактар менен келишимдер (макулдашуулар) талапкердин жеке өзү тарабынан же болбосо шайлоого катышууга байланышкан маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүл тарабынан, саясий партиянын шайлоого катышууга байланышкан маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү тарабынан түзүлөт.

Талапкерлердин, саясий партиялардын атайын эсептеринен төлөөлөр боюнча келишимдер жана макулдашуулар добуш берүү күнүнүн мурунку күнүнөн кеч түзүлүшү мүмкүн эмес.

Жеке жана юридикалык жактар менен эсептешүү боюнча бардык финансылык операциялар, ошондой эле атайын эсепте турган чыгымдалбаган акча каражаттарын кайтаруу боюнча операциялар добуш берүү күнүнөн кийин 5 календардык күндөн кеч эмес токтотулат.

Талапкерлердин, саясий партиялардын ортосунда шайлоо өнөктүгүн жүргүзүүгө байланышкан иштерди (кызмат көрсөтүүнү) аткарганы(көрсөткөнү) үчүн эсептешүүлөр которуу жолу менен гана жүзөгө ашырылат.

42-1. Талапкер, саясий партия үгүт жүргүзүү боюнча кызмат көрсөткөндүгү тууралуу келишимди Кыргыз Республикасынын жарандары менен төмөндөгү чектерде түзүүгө укуктуу:

- саясий партиялар – 10 000 агитатордон ашык эмес;
- бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер - 500 апгитатордон ашык эмес.

43. Жарандар жана укуктук жактар аткаруучу акы төлөнүүчү иштер жана кызмат көрсөтүүлөр жазуу жүзүндө (келишим, эсеп-фактура, коштомо кагаз, кабыл алуу-өткөрүү актысы ж.б.) тариздел үүгө тийиш. Келишимдер тараптардын реквизиттерин, тапшырылуучу иштин көлөмү жөнүндө маалыматтарды, анын наркын, иштердин түрлөрү боюнча бааларды (калькуляция, смета), акы төлөө тартибин, иштерди аткаруу мөөнөтүн, тараптардын жоопкерчилигин жана башка шарттарды камтууга тийиш. Иштерди аткарууга жана кызмат көрсөтүүгө жарандарды тартуу жөнүндө келишимдер Кыргыз Республикасынын жашы жеткен жарандары менен гана түзүлүшү мүмкүн.Аткарылган иштер жана кызмат көрсөтүүлөр тапшырыкчы (каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүл) жана аткаруучу кол койгон аларды кабыл алуу актылары же берилген продукциягакоштомо кагаз(накладной) документтери менен ырасталууга тийиш.

44. Шайлоо алдындагы үгүт материалдарын чыгаруу, жайгаштыруу жана таркатуу менен байланышкан тапшырыктарды түзүү учурунда жарандар жана укуктук жактар мезгилдүү басылманын редакциясына, телерадиоберүү уюмуна, үгүт продукциясын чыгарууну жүзөгө

ашыруучу ишканага 6-тиркемеде келтирилген форма боюнча бул иштерди (кызмат көрсөтүүлөрдү) аткарууга жана аларга шайлоо фондунан акы төлөөгө каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлдүн макулдугун жазуу жүзүндө ырастоону берет.

45 Бардык басылма жана башка үгүт материалдары үгүт материалдарын даярдаган уюмдун, жеке ишкердин аталышын жана дарегин (адамдын фамилиясын, аты-жөнүн), үгүт материалдарын даярдоону тапшырык кылган талапкердин фамилиясын, аты-жөнүн, саясий партиянын аталышын, алардын тиражы жана чыгаруу датасы жөнүндө маалыматты, даярдагандык үчүн тийиштүү шайлоо фондунун каражаттарынан акы төлөө жөнүндө маалыматты, ошондой эле тапшырыкка акы төлөгөн талапкердин же финансы маселеси боюнча талапкердин, саясий партиянын ыйгарым укуктуу өкүлүнүн фамилиясын, аты-жөнүн камтууга тийиш.

Көрсөтүлгөн маалыматты камтыбаган үгүт материалдарын таркатууга тыюу салынат.

46. Тийиштүү шайлоо фондунун каражаттарынан алдын ала акы төлөнмөйүнчө үгүт материалдарын даярдоого тыюу салынат.

47. Жарандар жана юридикалык жактар шайлоо фонддору аркылуу гана талапкерди, талапкерлердин шайлоого көмөктөшүүчү ишке каржылык (материалдык) колдоо көрсөтүүгө укуктуу.

Акысыз негизде шайлоого тике же кыйыр түрдө байланышкан өздөрүнүн ыйгарым укуктарын ишке ашырууга, иштерди жана кызмат көрсөтүүлөрдү жүргүзүүгө укуктуу болгон талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым куктуу өкүлдөрүн, ишенимдүү адамдарын, байкоочуларды, өкүлдөрдү кошпогондо, юридикалык жактардын, алардын филиалдарынын, өкүлчүлүктөрүнүн, ошондой эле жеке жактардын шайлоого түздөн-түз же кыйыр түрдө байланышкан иштерди, кызмат көрсөтүүлөрдү акысыз аткаруусуна же негизсиз төмөндөтүлгөн баада аткаруусуна, товарларды жеңилдетилген шартта сатуусуна тыюу салынат.

8. Отчеттуулук жана контроль

48. Талапкерлер, саясий партиялар өз фондун түзүүнүн өлчөмдөрү жана бардык булактары, ошондой эле бардык жумшалган чыгымдар жөнүндө Борбордук шайлоо комиссиясына отчет берүүгө милдеттүү. Отчет кагазда, электрондук версияда (колу жана мөөрү менен сканерленген көчүрмө) жана EXCEL форматында электрондук сактагычта 4-форма боюнча төмөнкүдөй иретте берилет:

1) Биринчи каржылык отчет – добуш берүү күнүнө чейин 10 күндөн кеч эмес;

2) Экинчи каржылык отчет (топтомо маалыматтар) - добуш берүү күнүнө чейин 10 күндөн кечиктирбестен.

Отчеттогу маалыматтар отчетту тапшыруу датасына чейинки 3 күндөн ашпаган датага карата түзүлөт.

Топтомо отчетко шайлоо фондунун атайын эсебине акча каражаттары келип түшкөндүгүн жана чыгымдалгандыгын ырастаган кагаздагы баштапкы финансылык длокументтердин бардык түп нускалары (эсеп-фактура, келишим, коштомо кагаз, кабыл алуу-өткөрүү актысы, банктык көчүрмөлөр ж.б.) тиркелет.

49. Жыйынтыктоочу каржылык отчеттогу баштапкы каржылык документтер каржылык операциялар атайын эсептерде чагылдырылышына жараша хронологиялык ырааттуулукта тандалууга тийиш. Мында шайлоо фонддорунун атайын эсептеринен көчүрмөлөр негиз катары кабыл алынат, аларга акча каражаттарын эсепке кошуу же эсептен чыгаруу үчүн негиз болгон зарыл документтер тиркелет.

50. Топтомо каржылык отчет брошюраланган түрдө берилип, беттерине, анын ичинде тиркемелерине баштан аяк номурлар коюлууга тийиш. Суроолор пайда болгон учурда Борбордук шайлоо комиссиясынын суроо-талабы боюнча талапкер өзү (финансы маселелери боюнча ыйгарым укуктуу өкүл юок болгон учурда) талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрү каржылык отчетко түшүндүрмө кат берет.

51. Каржылык отчетко (биринчи, экинчи, жыйынтыктоочу) бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкер жана финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүл (бар болсо) же болбосо саясий партиянын жетекчиси жана каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү кол коёт жана саясий партиянын мөөрү менен күбөлөндүрүлөт.

Борбордук шайлоо комиссиясына жыйынтыктоочу каржылык отчеттордун, бардык баштапкы документтердин берилгендиги кабыл алуу актысы менен таризделет.

52. Жыйынтыктоочу каржылык отчет берилгенге чейин калган бардык акча каражаттары кайрымдуулук кылуучуларга кайтарылып берилүүгө тийиш.

53. Атайын эсептеги чыгымдалбаган акча каражаттарынын калдыктары добуш берүү күнүнөн кийин талапкерге, саясий партияга кайтарылып берилет.

54. Талапкердин, саясий партиянын каржылык отчетун берүү милдети талапкердин жеке өзүнө (финансы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлү жок болгон учурда), саясий партиянын каржы маселеси боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнө жүктөлөт.

55. Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорун түзүү жана алардын каражаттарын чыгымдоо тартибине Борбордук шайлоо комиссиясы контролдук жүргүзөт.

56. Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддоруна акча каражаттарынын келип түшүү булактарын, каражаттардын туура эсептелишин жана пайдаланылышын контролдоо, талапкерлердин, саясий партиялардын каржылык отчетторун текшерүү үчүн Борбордук шайлоо комиссиясынын алдында контролдоо-текшерүү тобу түзүлөт.

9. Шайлоо фонддорун каржылоонун айкындуулугу

57. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүнүн ачык-айкындуулугу максатында Борбордук шайлоо комиссиясы талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо фонддорунун каражаттарынын келип түшүшү жана чыгымдалышы жөнүндө, талапкерлердин, саясий партиялардын финансылык отчетторун шайлоочуларга маалымдап турат.

10. Жоопкерчилик

58. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүнүн ачык-айкындуулугу максатында төмөнкү маалыматтар Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына милдеттүү түрдө жайгаштырылууга тийиш:

1) Банк же башка мекеме тарабынан берилүүчү талапкердин, саясий партиянын атайын эсебинде турган каражаттардын келип түшүүлөрү жана чыгымдалышы жөнүндө маалыматтар жекече маалыматтар жана банктык сыр жөнүндө мыйзамдарды эске алуу менен. Чагылдыруу форматы кайрымдуулук кылуучулардын акча каражаттарынын келип түшүүсү (түшкөн датасы, укуктук жактын аталышы/жеке жактын ФАА, кайрымдуулуктун түрү жана суммасы) жана каражаттардын чыгымдалышы (чыгымдоо датасы, укуктук жактын аталышы/жеке жактын ФАА, төлөмдүн багыты жана суммасы) боюнча маалыматтарды камтыйт;

2) Шайлоо өнөктүгүн каржылоо жөнүндө талапкердин, саясий партиялардын каржылык отчету (биринчи, экинчи, жыйынтыктоочу);

3) Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо күрөөлөрүнөн түшкөн каражаттардын суммасы, талапкерлерге, саясий партияларга кайтарылып берилген шайлоо күрөөлөрүнүн суммасы жана бюджетке чегерилген сумма жөнүндө маалыматтар.

59. Талапкерлер, саясий партия тарабынан шайлоо фондун түзүү, акча каражаттарын чыгымдоо тартибин бузуу, шайлоо фондунун чыгымдарынын чектүү суммасын ашыруу, каржылык отчетторун бербөө жана жарыялабоо, талапкерлердин, саясий партиялардын отчетторунда камтылган анык эмес маалыматтарды берүү Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке кириптер кылат.

60. Саясий партия өзүнүн шайлоо өнөктүгүн каржылоодо шайлоо фондунун каражаттарынан тышкары, талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондуна келип түшкөн акча каражаттарынын жалпы суммасынын 0,5 пайыздан ашыгын түзгөн башка акча каражаттарын пайдаланганда же талапкер, саясий партия өзүнүн шайлоо фондунун каражаттарынан чыгымдарды шайлоо фондундагы каражаттардын бардык чыгымдарынын белгиленген суммасынын чегинен 0,5 пайыздан ашыкча чыгымдаганда Борбордук шайлоо комиссиясынын контролдоо-текшерүү тобунун сунушу менен талапкерди, талапкерлердин каттоосу жокко чыгарылат.

61. Өз өкүлдөрүнүн конституциялык Мыйзамдын талаптарын бузууга байланыштуу аракеттери үчүн талапкерлер, саясий партиялар жоопкерчиликке кириптер кылынат.

62. Борбордук шайлоо комиссиясы бузуу фактысын аныктоо максатында көмөктөшүү үчүн мамлекеттик бийлик органдарына, фискалдык жана укук коргоо органдарына, жергиликтүү өз алдынча башкаруунун органдарына, мекемелерге, уюмдарга, ишканаларга кайрылууга укуктуу.

Талапкер, саясий партия тарабынан
шайлоо комиссиясына берилет

№1 форма

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоо

Кыргыз Республикасынын
____
шайлоо комиссиясына талапкерден,
саясий партиядан
____
(талапкердин аты-жөнү, саясий
партиянын аталышы)

Атайын эсеп ачууга

АРЫЗ

Өз шайлоо фондун түзүү үчүн ____
(банк мекемесинин аталышы, юридикалык дареги)
атайын эсеп ачууга уруксат берүүнү өтүнөбүз.

Төмөнкүлөр шайлоо фондунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу адамдар болуп саналат:

биринчи кол коюу укугу менен____
(**талапкердин**/саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А.)

экинчи кол коюу укугу менен____
(**талапкердин** / саясий партиянын финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.)

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө саясий партиялардын шайлоо фонддорун ачуу, ал фонддордун каражаттары боюнча атайын эсептерди жүргүзүү тартиби жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен тааныштык жана сактоого милдеттенебиз.

____ ___________________________
(талапкердин/саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А.**)** **(колу)**
М.О.

____ ___________________________
(финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.**)** **(колу)**

«___» _____________20___-ж.

ТАСТЫКТАЛГАН*: ____________________
(колу)
М.О. ________________________________
(ОШК төрагасынын Ф.А.А.)
***округдук шайлоо комиссиясына арыз бергенде толтурулат**

Шайлоо комиссиясы тарабынан
талапкерге, саясий партияга берилет

№2 форма

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутатын мөөнөтүнөн мурда шайлоо

____

____

(банк мекемесинин аталышы)

Атайын эсеп ачуу жөнүндө
МААЛЫМКАТ

«Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 41-беренесинин 5-бөлүгүнө ылайык Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **талапкердин**/саясий партиянын шайлоо фондун түзүү үчүн атайын эсеп ачууга уруксат берет.

____

(**талапкердин Ф.А.А.**/саясий партиянын аталышы)

Төмөнкүлөр **талапкердин**/саясий партиянын шайлоо фондусунун акча каражаттарын тескөөгө ыйгарым укуктуу болуп саналат:

1.____

(**талапкердин**/саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А.)

2.____

(финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.)

Шайлоо комиссиясынын
төрагасы ________________________________

(Ф.А.А., колу)

М.О.

«___» _______________20____-ж.

Талапкер, саясий партия тарабынан
шайлоо комиссиясына берилет

№3 форма

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоо

«______» _______________20____-ж.
(добуш берүү датасы)

Кыргыз Республикасынын
____
шайлоо комиссиясына талапкерден,
саясий партиядан
____
(**талапкердин аты-жөнү**, саясий
партиянын аталышы)

Шайлоо фондусундагы атайын эсептин реквизиттери жөнүндө

БИЛДИРМЕ

Шайлоо фондунун акча каражаттары боюнча эсепке алуу жана отчеттуулук үчүн

____
(банк мекемесинин аталышы)

№ ______________________________________ атайын эсеп ачылганын билдиребиз.

____
(**талапкердин**/саясий партиянын
жетекчисинин Ф.А.А.)

____
(колу)

«___» ______________20__ж.

М.О.

	ТАСТЫКТАЛГАН*: ____________________ (колу) **М.О.** __________________________________ (ОШК төрагасынын Ф.А.А.) ***округдук шайлоо комиссиясына арыз бергенде толтурулат**

Талапкер, саясий партия тарабынан
Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана
референдум өткөрүү боюнча
борбордук комиссиясына берилет

№7 форма

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоо

____
(шайлоо өнөктүгүнүн аталышы)

20__ -ж. «___» _______________ 20___-ж. «___» ___________________ мезгил үчүн

талапкердин/саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынын келип түшүүлөрү жана чыгымдалышы жөнүндө

КАРЖЫЛЫК ОТЧЁТ

____
(талапкердин Ф.А.А. / саясий партиянын аталышы)

____
(банк реквизиттери, атайын эсептин №)

Саптын коду	Каражат булагынын жана чыгым түрүнүн аталышы	Суммасы, сом
	Отчеттук мезгилдин башталышына калдык	
55220000	**Шайлоо фондуна/референдум фондуна акча каражаттары келип түштү, анын ичинде:**	
55221000	Талапкердин өз каражаттары	
55222000	Саясий партиянын өз каражаттары	
55223000	Жеке жактардын ыктыярдуу кайрымдуулуктары	
55224000	Юридикалык жактардын ыктыярдуу кайрымдуулуктары	

	Акча каражаттарын кайтарып берүү, анын ичинде:	
55211000	Төлөм тапшырмасында реквизиттердин туура эмес көрсөтүлүшүнө байланыштуу акча каражаттарынын кайтарылышы (сторно)	
	Кайрымдуулук кылуучуларга каражаттырын кайтарып берүү (сторно)	
	Шайлоо фондунан каражаттар чыгымдалды, бардыгы анын ичинде	
10000000	**Мамлекеттик бюджетке кирешелер боюнча төлөмдөр, бардыгы:**	
11111100	Салык агенти төлөгөн киреше салыгы	
11111200	Бирдиктүү салык декларациясы боюнча киреше салыгы	
11122100	Милдеттүү патенттик салык	
11122200	Ыктыярдуу патенттик салык	
12111000	Социалдык фондго камсыздандыруу төгүмдөрү, анын ичинде:	
12111110	Пенсиялык фондго, милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондуна, эмгекчилердин ден соолугун чыңдоо фондуна камсыздандыруу төгүмдөрү	
12111120	Полистер үчүн камсыздандыруу төгүмдөрү (Мамлекеттик топтоочу пенсиялык фондду кошпогондо)	
12111210	Мамлекеттик топтоочу пенсиялык фондго камсыздандыруу төгүмдөрү	
12111220	Мамлекеттик топтоочу пенсиялык фонддун полиси боюнча камсыздандыруу төгүмдөрү	
14511900	Башка салыктык эмес кирешелер (шайлоо күрөөсүн төлөө)	
41000000	**Товарлар үчүн төлөмдөр, бардыгы:**	
41090400	Кийим жана аксессуарлар	
41100400	Кеңсе товарларын сатып алуу	
41100500	Күйүүчү-майлоочу материалдарын (бензин, дизель жана башка күйүүчү отун) сатып алуу	
41100600	Запастык бөлүктөрдү сатып алуу	
42000000	**Кызмат төлөмдөрү, бардыгы:**	
42110000	***Иш сапар чыгымдары, бардыгы:***	

42111000	Ички иш сапар чыгымдары, анын ичинде:	
42111100	Транспорт чыгымдары	
42111200	Мейманкана чыгымдары	
42111300	Күнүмдүк чыгымдар	
42111900	Башка чыгымдар	
42112000	Чет өлкөгө иш сапар чыгымдары, анын ичинде:	
42112100	Транспорт чыгымдары	
42112200	Мейманкана чыгымдары	
42112300	Күнүмдүк чыгымдар	
42112900	Башка чыгымдар	
42121000	***Коммуналдык кызматтар, анын ичинде:***	
42121100	Муздак суу жана саркынды суулар үчүн төлөмдөр	
42121200	Электр энергиясы үчүн төлөм	
42121300	Жылуулук жана ысык суу үчүн төлөмдөр	
42121400	Газ үчүн төлөм	
42121500	Лифт үчүн төлөм	
42121600	Таштанды чыгаруу үчүн төлөм	
42121999	Башка кызматтар үчүн төлөмдөр	
42122000	***Байланыш кызматтары, анын ичинде:***	
42122100	Интернет кызматтары	
42122500	Программаларды берүү кызматтары - телеберүүлөр, радиоуктуруулар	
42122600	Телефон жана факс кызматтары	
42122700	Мобилдик байланыш кызматтары	
42122800	Почта жана курьер кызматтары	
42122900	Башка телекоммуникация кызматтары	
42131000	***Ижара төлөмү, анын ичинде:***	
42131100	Имараттарды жана жайларды ижарага алуу	
42131200	Жабдууларды жана инвентарды ижарага алуу	

42131300	Транспорт каражаттарын ижарага алуу	
42131900	Башка мүлктү ижарага алуу	
42151000	***Башка кызматтар (маалыматтык жана кеңеш берүүчү кызматтар), анын ичинде:***	
42151110	Юридикалык кызматтар	
42151210	Башка консультациялык кызматтар	
42151310	Коопсуздук кызматтары	
42151410	Маалыматтык технологиялар кызматтары	
42151510	Банктык кызматтар	
42151610	Аудитордик кызматтар	
42151710	Бухгалтердик кызматтар	
42151900	Келишим боюнча көрсөтүлгөн башка кызматтар	
42152000	***Мүлктү, машиналарды жана жабдууларды тейлөө, анын ичинде:***	
42152110	Имараттарды жана жайларды учурдагы тейлөө	
42152130	Жабдууларды жана инвентарды учурдагы тейлөө	
42152140	Эмеректи учурдагы тейлөө	
42152150	Компьютердик техниканы жана офистик оргтехниканы учурдагы тейлөө	
42152190	Башка учурдагы тейлөө	
43000000	**Активдер үчүн төлөмдөр, бардыгы:**	
43410000	***Эмеректерди жана жабдууларды сатып алуу үчүн төлөмдөр, анын ичинде:***	
43411000	Эмерек сатып алуу	
43412000	Компьютердик жабдууларды сатып алуу	
44000000	***Кызматкерлерге эмгек акы, анын ичинде:***	
44001100	Эмгек акысы	
44001200	Келишимдер боюнча алдын ала төлөмдөр	
44001300	Жөлөкпулдар	
44001400	Кошумча төлөмдөр жана компенсациялар	
44001900	Башка төлөмдөр	
45000000	***Социалдык камсыздандыруу боюнча жөлөкпулдар жана пенсиялар, анын ичинде:***	

45010000	Мамлекеттик эмес пенсиялык фонддун пенсиялары	
46000000	**Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызматтар көрсөтүүлөрү, бардыгы:**	
46001100	Жалпыга маалымдоо каражаттарынын кызмат көрсөтүүлөрү, анын ичинде:	
46001200	Басмаканалардын кызмат көрсөтүүлөрү	
46001300	Жарнама-басмаканалык кызмат көрсөтүүлөр	
46001400	Ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген шайлоочулар үчүн маалымат материалдарын даярдоо боюнча кызмат көрсөтүүлөр	
46001900	Башка кызмат көрсөтүүлөр	
	Отчеттук мезгилдин аягына калдык	

Ушул каржылык отчетто көрсөтүлгөн маалыматтардын тууралыгын жана толуктугун ырастайм. Шайлоо өнөктүгүн уюштурууга жана өткөрүүгө шайлоо фондусундагы акча каражаттарынан башка каражаттар тартылган жок. Анык эмес маалыматтарды бергендик үчүн жоопкерчилик жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарынын талабы менен таанышканбыз.

____ ____________________

(талапкердин / саясий партиянын жетекчисинин Ф.А.А) (колу)

М.О.

____ ____________________

(финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн Ф.А.А.) (колу)

"_____" _________________ 20__-ж.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын 2020-жылдын
26-июнундагы № 118
токтому менен бекитилген

Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө Жобо

(КР Борборшайлоокомунун 2020-жылдын 13-ноябрындагы № 317, 2021-жылдын 15-сентябрындагы №691 токтомдорунун редакцияларына ылайык)

1. Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүүдө шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн тартиби жөнүндө ушул Жобо (мындан ары - Жобо) Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн, ошондой эле шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет басылмалардын шайлоо алдындагы үгүт иштерине катышуусунун тартибин жана шарттарын регламенттейт.

2. Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер саясий партиялар жана башка шайлоо процессинин субъекттери тарабынан шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө шайлоо мыйзамдарын бир түрдүү пайдаланууну камсыз кылуу, шайлоо жөнүндө мыйзамдарга жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык эркин үгүт жүргүзүүнү камсыз кылуу ушул Жобонун максаты болуп саналат.

3. Ушул Жобо Кыргыз Республикасынын Конституциясына, "Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө" Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына (мындан ары - конституциялык Мыйзам), Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамы, "Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө", "Журналистин кесиптик ишин коргоо жөнүндө", "Массалык маалымат каражаттары жөнүндө", "Маалыматка жетүүнүн кепилдиктери жана эркиндиги жөнүндө", "Тынч чогулуштар жөнүндө" Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, Кыргыз Республикасынын жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын (мындан ары - Борбордук шайлоо комиссия) башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыкты.

1-глава. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү түшүнүгү жана мөөнөттөрү

4. Кыргыз Республикасынын жарандарынын, талапкерлердин, саясий партиялардын ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн жана ишенимдүү адамдарынын шайлоочуларды тигил же бул талапкерлерге же болбосо аларга каршы добуш берүүгө түрткөн же болбосо түртүү максатын көздөгөн шайлоо өнөктүгүнүн мезгилиндеги маалыматтарды даярдоо жана таратуу боюнча иштери шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү болуп саналат.

(КР Борборшайлоокомунун 2020-жылдын 13-ноябрындагы № 317 токтомунун редакциясына ылайык)

5. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү талапкерлердин каттоо мөөнөтү бүткөн күндөн тартып башталат жана добуш берүүгө чейин 24 саат калганда токтотулат.

6. Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар шайлоо өткөрүлгөндө конституциялык Мыйзамга, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына, башка ченемдик укуктук актыларга, ошондой эле ушул Жобого ылайык мамлекет тарабынан эркин үгүт иштерин жүргүзүү камсыз кылынат.

7. Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар шайлоого катышуу үчүн үгүт иштерин жүргүзүүгө, ар кандай талапкер талапкерлерди жактап же аларга каршы үгүт жүргүзүүгө, шайлоо жөнүндө мыйзамдардын талаптарын сактоо менен талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы программаларын эркин жана ар тараптуу талкуулоого укуктуу.

8. Шайлоо кампаниясынын мезгилинде Кыргыз Республикасынын жарандары, талапкерлер, саясий партиялар сунуш кылган талапкердин, саясий партиянын макулдугу боюнча гана жана анын шайлоо фондусу аркылуу каржылоо талап кылынган шайлоо алдындагы үгүт иштерин жүргүзүүгө укуктуу.

Үгүт иштери жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле интернет басылмалар аркылуу чогулуштарда, митингдерде өткөрүлүшү мүмкүн. Үгүт иштеринин формасы жана усулу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык келүүгө тийиш.

9. Төмөнкүлөр шайлоо алдындагы үгүт деп таанылат:

1) тигил же бул талапкер үчүн добуш берүүгө же болбосо аларга каршы добуш берүүгө үндөөлөр;

2) айрым талапкерлерге, саясий партияларга карата колдоону билдирүү;

3) талапкерлердин тизмелерин шайлоонун же шайлабай коюунун мүмкүн болуучу кесепеттерин баяндап жазуу;

4) талапкерлердин, алардын кесиптик иштерине же алардын өздөрүнүн кызматтык (кызмат орундук) милдеттерин аткарууларына байланышпаган ишмердиги жөнүндө маалыматтарды таратуу.

10. Шайлоо өткөрүүдө үгүт иштери төмөндөгүлөр аркылуу ишке ашырылышы мүмкүн:

1) жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу;

2) концерттерди, театралдаштырылган көрсөтүүлөрдү, ошондой эле спорттук иш-чараларды кошпогондо, эл алдында ачык үгүт иштерин (митингдерди, чогулуштарды, теле дебаттарын) жүргүзүү аркылуу;

3) басылма, аудиокөрсөтүү жана башка үгүт материалдарын чыгаруу жана таркатуу жолу менен;

4) конституциялык Мыйзамда тыюу салынбаган башка формаларда.

Кыргыз Республикасынын, саясий партиянын гимнин аткаруу концерт болуп саналбайт.

11. Үгүт жүргүзүүгө, бардык үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга төмөнкүлөр укуксуз:

- мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматчылар;
- Жогорку Кеңештин депутаттарын кошпогондо, мамлекеттик саясий кызматтарды ээлеген адамдар;
- жергиликтүү кеңештердин депутаттарын кошпогондо, атайын мамлекеттик жана саясий муниципалдык кызматтарды ээлеген адамдар;
- шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү;
- байкоочулар;
- эл аралык байкоочулар;
- диний уюмдардын өкүлдөрү;
- кайрымдуулук иштери менен алектенген уюмдардын уюштуруучулары жана мүчөлөрү;

- 18 жашка чыга элек адамдар (шайлоо өнөктүгүндө эмблемалар, логотиптер, ураандар, слогандар же талапкердин сүрөтү менен талапкердин, саясий партиянын сүрөттөрүн кошо алганда, анын ичинде таратылган үгүт материалдарындагы мындай адамдардын билдирүүлөрүн колдонуу);

- чет өлкөлүк жарандар жана уюмдар;

- жарандыгы жок адамдар;

-аймактык коомдук өз алдынча башкаруунун кызматкерлери.

2-глава. ДСМЧ шайлоочуларды үгүттөөнүн өзгөчөлүктөрү

12. Талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатууга укуктуу.

Талапкерлер, саясий партиялар ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген шайлоочулар үчүн окуу үчүн ыңгайлуу болгон чоңойтулган тамгалар менен басылган, сурдокоторууну жана субтитрлерди, ошондой эле Брайль тамгаларын пайдалануу менен, үгүт материалдарынын нускасынын жалпы санынын бир пайызынан кем эмес санда үгүт материалдарын жарыялоого жана таркатууга милдеттүү.

Кыргыз Республикасынан тышкары жерлерде үгүт материалдарын даярдоого тыюу салынат. Үгүт материалдарынын басылма жана башка нускалары же алардын көчүрмөлөрү Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

3-глава. Жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу үгүт жүргүзүү формасы

13. Шайлоо алдындагы үгүткө Борбордук шайлоо комиссиясында аккредитештирилген жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалары катышууга укуктуу.

14. Талапкерлерге, саясий партияларга жалпыга маалымдоо каражаттарына жетүүсүнө бирдей шарттар кепилденет.

15. Талапкерлер, саясий партиялар жалпыга маалымдоо каражаттары аркылуу өзүнүн үгүт иштеринин формасын жана мүнөзүн белгилеп алууга укуктуу.

16. Талапкер, саясий партия үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн акысыз берилген телеберүүнү ишке ашыруучу уюмдардын каналдарында үгүт жүргүзүү үчүн берилген эфир убактысын, басылма продукцияны, аянтчаны төмөнкү максаттарга колдонууга укугу жок:

1) талапкерге, саясий партияга каршы добуш берүүгө чакырыктарды таратууга;

2) тигил же бул талапкер, саясий партия шайланган учурда мүмкүн болуучу терс натыйжаларды сыпаттоого;

3) кайсы бир талапкердин, саясий партиянын талапкери тууралуу маалыматтар көз көрүнөө басымдуулук кылган, терс пикирлер менен коштолгон маалыматтарды таратууга;

4) талапкерге, катталган талапкерди көрсөткөн саясий партияга карата шайлоочуларда терс мамилени жаратууга көмөктөшүүчү маалыматтарды таратууга.

17. Талапкердин, саясий партиянын катталган талапкерлердин чыгып сүйлөөсүн токтотууга, ошондой эле аны кандайдыр бир комментарийлер менен коштоого тыюу салынат.

18. Кыргыз Республикасынын аймагында таратылуучу чет өлкөлүк жалпыга маалымдоо каражаттарында шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүгө тыюу салынат. Шайлоо өткөрүү мезгилинде чет өлкөлүк теле- жана радио программалар жазылып алынган түрүндө берилет. Талапкер талапкерлердин тизмесине киргизилген талапкерлердин ар намысына, кадыр-баркына жана ишкердик беделине шек келтирген теле- жана радио программаларды жазып алып берүүгө тыюу салынат. Мындай учурларда ушуга окшогон маалыматтарды таратканы үчүн жергиликтүү жалпыга маалымдоо каражаттары жоопкерчилик тартышат.

19. Эгерде көрсөтүлгөн адамдар ушул жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмаларынын уюштуруучулары жана бир эле учурда талапкерлер же болбосо конституциялык Мыйзамга ылайык алардын өкүлдөрү болуп саналса, жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакцияларынын журналисттерине, башка чыгармачыл кызматкерлерине, ошондой эле кызмат адамдарына маалыматтык теле- жана радио программаларын алып барууга, ошол жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалары аркылуу шайлоону чагылдырууга катышууга тыюу салынат. Ушул эреже ушул Жободо каралган тартипте мамлекеттик жана жергиликтүү телерадио уюмдарынын мамлекеттик жана жергиликтүү каналдарында көрсөтүлгөн адамдар акысыз обо убактысын пайдаланганда үгүттөп чыгып сүйлөөлөрүнө тиешелүү болбойт.

20. Уюштуруучулары (тең уюштуруучулары, ээлери) мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары же аларга ведомстволук баш ийүүдөгү мекемелер жана ишканалар болуп саналган, толугу менен же жарым-жартылай республикалык же жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржыланган жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле салык жана милдеттүү төлөмдөрдү төлөөдө башка жалпыга маалымдоо каражаттарына салыштырганда жеңилдиктери бар жалпыга маалымдоо каражаттары талапкерлерге, саясий партияларга шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө тең мүмкүнчүлүктөрдү камсыз кылууга милдеттүү.

21. Ушул жобонун 20-пунктунун колдонулушуна туура келбеген жалпыга маалымдоо каражаттары, интернет-басылмалар, талапкерлерге, саясий партияларга обо убактысын, басма аянттарын келишимдик негизде берүүгө укуктуу.

Эфир убактысын берүүнүн, мезгилдүү басма сөздө же интернет-басылмаларда жарыялоо үчүн акы төлөөнүн өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болууга тийиш.

22. Шайлоо өнөктүгүнүн мезгилинде талапкерлердин аты-жөнүн же сүрөттөрүн пайдалануу менен коммерциялык жана шайлоо менен байланышпаган башка ишмердүүлүк жарнагын, ошондой эле талапкерлерди көрсөткөн талапкерлердин, саясий партиялардын аталышын, эмблемаларын жана башка символикаларын пайдаланган жарнакты төлөө тиешелүү шайлоо фондунун каражаттарынын эсебинен гана жүргүзүлөт. Добуш берүү күнү жана добуш берүү күнүнөн мурунку күнү мындай жарнакка, анын ичинде шайлоо фондунун каражаттарынын эсебинен төлөнгөн жарнакка жол берилбейт.

23. Шайлоо өткөрүүдө обо убактысына жана басма сөз аянтына же интернет-басылмаларда жарыялоо укугуна акы төлөөнүн өлчөмү жана башка шарттары жөнүндө маалыматтар тиешелүү телерадио берүү уюму, мезгилдүү басылманын редакциясы, интернет-басылмалардын ээси тарабынан Борбордук шайлоо комиссиясына аккредитациялоо максатында шайлоону дайындоо жөнүндө чечим расмий жарыялангандан кийин 20 календардык күндөн кечиктирбестен берилүүгө тийиш.

Берилген маалыматтар Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жалпыга маалымдоо үчүн шайлоолорду дайындоо жөнүндө чечим расмий жарыяланган күндөн тартып 25 күндөн кеч эмес жарыяланат.

24. Катталган талапкерлери көрсөтүлгөн саясий партияларга эфирдик убакыт, басылма орундарын берген же интернет-басылмаларда укук берген телерадио уюмдар, интернет-басылмалар жана мезгилдүү басма сөз редакциялары (менчигинин түрүнө карабастан) ушул жободо белгиленген эсеп жүргүзүүнүн түрүнө жана тартибине ылайык алардын көлөмү жана баасы тууралуу өзүнчө эсеп жүргүзүүгө милдеттүү. Мындай эсептин маалыматтары шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн ар бир 10 күнүндө жана добуш берүү күнүнөн кийин 10 күндүк мөөнөттө Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясынан суроо-талап келип түшкөн учурда, жалпыга маалымдоо каражаттарынын редакциясы суроо-талап берилген күндөн тартып үч күндүн ичинде ага жазуу жүзүндө маалымат берүүгө, ал эми зарыл болгон учурда суралган материалдардын көчүрмөсүн берүүгө милдеттүү.

3.1. Теле көрсөтүү жана радио боюнча шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү

25. Уюштуруучулары (тең уюштуруучулары) мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары же аларга ведомстволук баш ийүүдөгү мекемелер жана ишканалар болуп саналган, толугу менен же жарым-жартылай республикалык же жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын эсебинен каржыланган жалпыга маалымдоо каражаттары, же интернет-басылмалар, ошондой эле салык жана милдеттүү төлөмдөрдү төлөөдө башка жалпыга маалымдоо каражаттарына салыштырганда жеңилдиктери бар жана шайлоо өткөрүлүп жаткан аймакта телерадио берүүнү жүзөгө ашыруучу жалпыга маалымдоо каражаттары талапкер талапкерлердин көрсөткөн саясий партияларга бул телерадио уюмдарынын каналдарынан акысыз обо убактысын берүүгө милдеттүү. Көрсөтүлгөн обо убактысы теле- жана радио программалар аудиториянын көпчүлүгүн чогултуучу - саат 20дан саат 24кө чейинкиге мезгилге туура келиши керек.

26. Президентти жана Жогорку Кеңештин депутаттарын бирдиктүү шайлоо округу боюнча шайлоодо үгүт жүргүзүү үчүн мамлекеттик телерадио уюму бөлүп берген акысыз обо убактысынын жалпы көлөмү жумуш күндөрү бир сааттан кем болбоого тийиш. Көрсөтүлгөн акысыз обо убактысы, катталган жана берүүгө келген талапкер талапкерлерди көрсөткөн саясий партиялардын ортосунда тең негизде бөлүштүрүлөт.

Бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча акысыз эфирдик убакыттын жалпы көлөмү регионалдык телерадио уюмдарынын каналдарында жумушчу күндөрү отуз мүнөттөн кем болбоого тийиш.

27. Ушул Жобонун 28-пунктунда көрсөтүлгөн телерадио уюмдары, шайлоонун деңгээлине жараша, талапкердин, саясий партиялардын үгүт жүргүзүүсү үчүн акы төлөнүүчү обо убактысынын сактамын калтырууга милдеттүү. Көрсөтүлгөн обо убактысы келишимдин негизинде тиешелүү талапкерлердин, саясий партиянын талабы боюнча акыга берилүүсү тийиш. Сактамга калтырылган акы төлөнүүчү обо убактысынын жалпы көлөмү акысыз обо убактысынын жалпы көлөмүнөн кем болбошу, ошондой эле акы төлөөнүн өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болушу керек. Мында ар бир талапкер, саясий партия катталган обо убактысынын жалпы көлөмүнөн ал көлөмдү талапкердин, саясий партиялардын жалпы санына бөлүштүрүүдөн алынган үлүш чегиндеги убакытты алууга укуктуу.

28. Талапкерлерге, саясий партияларга берилген акы төлөнүүчү оболук убакыттын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес.

29. Талапкерлерге, саясий партияларга менчигинин түрүнө карабастан обо убактысын берген телерадио уюмдары обо убактысын ошондой эле шартта (баанын, обого чыгуу убактысынын, убакыт көлөмүнүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга берүүгө милдеттүү.

30. Шайлоо алдындагы үгүткө арналган теле жана радио берүүлөрдүн тартиби, көлөмү жана убактысы телерадио уюмдарынын жетекчилиги менен макулдашуу боюнча шайлоо комиссиялары тарабынан белгиленет жана талапкерлердин, саясий партиялардын ортосунда теңчилик принцибин сактоо менен бөлүштүрүлөт.

31. Борбордук шайлоо комиссиясы чүчүкулак өткөрүү күнүнө чейин 3 календардык күндөн кечиктирбестен катталышкан талапкерлерге, талапкерлерди көрсөткөн саясий партияларга чүчүкулак өткөрүү күнү, убактысы жана орду жөнүндө билдирет жана акысыз эфир убактысын жана басма аянтты алуу үчүн чүчүкулакка катышууга алардан келип түшкөн табыштамаларды каттайт.

Катталган талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы үгүт материалдарын, биргелешкен үгүт иш-чараларын мамлекеттик телерадио уюмдарынын каналдарында акысыз негизде эфирге чыгуу күнүн жана убактысын аныктаган чүчүкулакты тийиштүү телерадио уюмдарынын өкүлдөрүнүн катышуусу менен тийиштүү шайлоо комиссиясы өткөрөт. Бир мандаттуу округдар боюнча катталган талапкерлердин шайлоо

алдындагы үгүт материалдарын, биргелешкен үгүт иш-чараларын мамлекеттик регионалдык телерадио уюмдарынын каналдарында акысыз негизде эфирге чыгуу күнүн жана убактысын аныктаган чүчүкулакты тиешелүү округдук шайлооо комиссиялары жүргүзүүгө укуктуу. Чүчүкулак талапкерлерди каттоо аяктагандан кийин, бирок добуш берүү күнүнө чейин 35 күндөн кечиктирбестен жүргүзүлөт. Чүчүкулактын натыйжалары протокол менен таризделет. Чүчүкулактын натыйжасында аныкталган эфирдик убакытты бөлүштүрүү графиги шайлоо комиссиясынын чечими менен бекитилет жана тийиштүү түрдө мамлекеттик мезгилдүү басылмаларда жарыяланат.

3.2. Айтышууларды уюштуруу жана өткөрүү тартиби

32. *Биринчи жана экинчи абзац КР БШКнын 2021-жылдын 15-сентябрындагы № 691 токтомунун редакциясына ылайык күчүн жоготту.*

Бөлүнгөн акысыз эфирдик убакыттын жалпы көлөмүнүн жарымынан көбү айтышууларды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү үчүн талапкерлеринин көрсөтүшкөн саясий партияларга гана берилет. Акысыз эфирдик убакыттын ушул үлүшүн пайдаланууга бардык талапкерлерге, саясий партияларга бирдей негизде жол берилет.

Айтышууларды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү жалпы улуттук деңгээлде жүргүзүлөт.

Ошондой эле айтышууларды же башка ушуга окшош иш-чараларды биргелешип өткөрүү ушул Жобонун 20-пунктуна жараша аймактык телерадио уюмдарында жүргүзүлүшү мүмкүн.

33. Эгерде телерадиокомпаниялардын орун-жайлары бардык талапкерлерди, саясий партиялардын өкүлдөрүн бир учурда батыра албаса, айтышуулар бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бир учурда же талапкерлердин, саясий партиялардын топтору менен өзүнчө өткөрүлүшү мүмкүн. Айтышуулардын катышуучу топторунун курамы чүчүкулак тартуу аркылуу аныкталат.

Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагына, ошондой эле регионалдык телерадио уюмдарынын каналдарында берилген телерадио уюмдарынын каналдарында жүргүзүлүүчү дебаттарда жана башка ушуга окшогон иш-чараларга катталган талапкерлер, анын ичинде саясий партиялардын катталган талапкерлер жеке өздөрү гана катыша алышат.

Катталган талапкердин же саясий партиянын өкүлдөрүнүн жана колдоочу топторунун мындай иш-чараларга катышуусуна жол берилбейт.

Биргелешкен үгүт иш-чараларына катышуудан баш тартканда же келбей калганда акысыз эфир убактысы башка убакта берилбейт.

34. Бардык талапкерлерге, саясий партияларга айтышууларды өткөрүүнүн жүрүшүндө чыгып сүйлөө үчүн бирдей убакыт берилет. Оппоненттерге суроо берүү үчүн жумшалган убакыт да жалпы эсепте эске алынат.

Берилген убакытты пайдаланууну программаны көрүүдө байкаса болот (ар бир телерадио уюмдар таймер коюп, талапкердин убактысын көрсөтүп турат). Убакытты эсепке алуу үчүн жоопкерчилик тийиштүү телерадио компанияларга жүктөлөт.

Эгерде талапкер тийиштүү раундга бөлүнгөн убакыттын лимитинен ашып кетсе, убакыттын ошол саны талапкер үчүн бөлүнгөн убакыттын жалпы санынан алынып салынат.

Айтышуулар, эреже катары, төмөндөгү компоненттерден турат:

1) талапкердин, саясий партиянын программасын көрсөтүү;

2) суроолорго жооп берүү;

(Айтышууларда берилүүчү талапкерлер үчүн суроолорду Борбордук шайлоо комиссиясы мөөр басылып чапталган конверттерде жөнөтөт, алар кошумча түрдө сейф-пакетте жайгаштырылат жана түз эфирде айтышуулардын жүрүшүндө ачылат. Талапкерлер конверттерди суроолору менен тандабай туруп алышат.

Борбордук шайлоо комиссиясы ар бир катышуучуга суроолордун санын бирдей таркатууну эске алуу менен суроолорду бирдей санда даярдайт);

3) спикерлердин бири бирине суроолор (суроолордун саны айтышууга катышып жаткандардын (талапкерлердин, саясий партиялардын талапкерлердин) санына жараша аныкталат);

4) шайлоочуларга кайрылуу (калган убакыт аны тең бөлүштүрүү менен берилет).

35. Айтышуунун катышуучулары ушул Жобонун 16-пунктунда көрсөтүлгөн максаттарда эфирдик убакытты пайдаланууга укугу жок.

36. Шайлоо алдындагы айтышуулардын катышуучулары төмөндөгүлөргө милдеттүү:

- айтышуунун ар бир компонентине бөлүнгөн убакыттын көлөмүнүн регламентин сактоого;
- чыгып сүйлөөнүн лимитинен ашып кетүүгө жол бербөөгө;
- айтышуунун тийиштүү тартибин бузбоого;
- айтышууну этикалык норманын алкагында жүргүзүүгө.

37. Айтышууну өткөрүүнүн тартибин сактоону айтышууну алып баруучу камсыз кылат.

3.3. Басылма жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалар аркылуу шайлоо алдында үгүт жүргүзүү

38. Мамлекеттик бийлик органдары жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан расмий билдирүүлөрдү жана материалдарды, ченемдик жана башка актыларды жарыялоо үчүн гана уюштурулган басылмаларды кошпогондо, ушул жобонун 20-пунктуна ылайык колдонулушуна туш келген мезгилдүү басылма жалпыга маалымдоо каражаттары, ошондой эле интернет-басылмалар талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилүүчү материалдар үчүн тең шарттарда А4 өлчөмүндө бир беттен кем эмес басылма аянтын бөлүп берүүгө тийиш. Адистештирилген (балдар, техникалык, илимий жана башка) басма сөз басылмалары үчүн шайлоо өнөктүгүнө кандай гана түрдө болбосун толук катышпаган шартта, кандай гана формада болбосун үгүт материалдарын жарыялоодон баш тартууга жол берилет.

39. Талапкерлерге, саясий партияларга басма аянттарын берген мезгилдүү басылмалар же интернет-басылмалар менчигинин түрүнө карабастан, ошондой эле шарттарда (баанын, көлөмдүн бирдейлиги жана башка шарттар) башка талапкерлерге, саясий партияларга басма аянттарын берүүгө милдеттүү. Мында басма аянтынын баасы шайлоо дайындалган күнгө чейинки 6 ай үчүн алынган баадан ашышы мүмкүн эмес.

40. Мурда шайлоо комиссияларынын имараттарынан жана орун-жайларынан тышкары жерлерде жайгаштырылган үгүт басылма материалдары (баракчалар, плакаттар, билборддор жана башка материалдар) добуш берген күнү мурдагы орундарында тура берет.

4-глава. Басылма, укма-көрмө жана башка үгүт материалдарын чыгаруу жана таратуу

41. Талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте басылма, укма-көрмө жана башка үгүт материалдарын чыгарууга жана таратууга укуктуу. Үгүт материалдарын Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары даярдоого тыюу салынат. Басылма жана башка үгүт материалдарынын нускалары жана алардын көчүрмөлөрү Борбордук шайлоо комиссиясына берилүүгө тийиш.

Бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкерлердин басылма жана башка үгүт материалдарынын нускалары жана алардын көчүрмөлөрү тиешелүү округдук шайлооо комиссиясына берилиши мүмкүн.

42. Бардык басылма жана башка үгүт материалдары, басылма үгүт материалдарын даярдаган уюмдун, жеке ишкердин аталышын жана дарегин (фамилиясын, атын, атасынын атын), үгүт материалдарын даярдоого тапшырык берген талапкердин фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиянын аталышын, алардын нускасы жана чыгарылган күнү

жөнүндө маалыматты, ошондой эле тапшырык акысын төлөгөн талапкерлердин же талапкердин, саясий партиянын финансылык маселелер боюнча ыйгарым укуктуу өкүлүнүн фамилиясын, атын, атасынын атын камтышы керек. Көрсөтүлгөн маалыматтарды камтыбаган үгүт материалдарын таратууга тыюу салынат.

Тийиштүү шайлоо фондусунан алдын ала акы төлөөсүз жана ушул беренеде белгиленген талаптарды бузуу менен шайлоо алдындагы үгүт материалдарын даярдоого жол берилбейт.

43. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары 21-пунктка ылайык үгүт материалдарын илүү үчүн ар бир шайлоо участкасында атайын орундарды бөлүп, жабдууга милдеттүү.

44. Үгүт материалдарын эстеликтерге, эстелик мамыларга жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттарга, ошондой эле шайлоо комиссияларынын орун жайларына, алардын кире бериш жерлерине жана добуш берүүчү жайларга жайгаштырууга тыюу салынат.

Эстеликтерге, эстелик мамылар жана тарыхый, маданий же архитектуралык баалуулугу бар имараттар тарыхый-маданий мурастар болуп саналат жана элдин турмушундагы тарыхый окуялар, коомдун жана мамлекеттин өнүгүшү, чыгармачылыктын материалдык жана руханий чыгармалары менен байланышкан. Кыргыз Республикасынын жана Кыргыз Республикасынын субъекттеринин менчигинде турган тарыхтын жана маданияттын эстеликтери мамлекет тарабынан кайтарылат.

"Тарыхый-маданий мурастарды коргоо жана пайдалануу жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык төмөнкү кыймылсыз жана кыймылдуу (бүтүндөй же белгиленген бөлүгүндө) материалдык тарыхый күбөлөр тарыхый-маданий мурас объекттери катары таанылышы мүмкүн:

1) Кыймылсыздар, анын ичинде:

- тарыхый эстеликтер: элдин турмушундагы эң маанилүү тарыхый окуяларга, коом менен мамлекеттин өнүгүшүнө, илим менен техникага, элдердин маданияты менен турмуш-тиричилигине, ошондой эле республиканын көрүнүктүү ишмерлеринин өмүрүнө байланышкан имараттар, курулуштар, мемориалдык жерлер, тарыхый көрүстөндөр жана мемориалдар;

- археологиялык эстеликтер: үңкүрлөр, конуштар, чалдыбарлар, дөбөлөр, төрткүлдөр, жер үстүндөгү жана суу алдындагы байыркы кыштактардын, чыңдоолордун, чеп курулуштарынын калдыктары, байыркы өндүрүштөр жана кендер, каналдар менен сугат тармактары, жолдор менен көпүрөлөр, айрым коргондор жана көрүстөндөр, аска бетиндеги сүрөттөр жана аска бетиндеги жазуулар;

- шаардык курулуш жана архитектуралык эстеликтер: архитектуралык ансамблдер менен комплекстер, тарыхый борборлор, маалалар, аянттар, көчөлөр, шаарлардын жана башка калктуу пункттардын байыркы пландаштырылыштарынын жана түзүлүштөрүнүн калдыктары, жарандык, өнөр жайлык, аскердик, диний архитектуранын, элдик курулуш өнөрүнүн курулуштары, ошондой эле аларга байланышкан монументалдык, сүрөт, декоративдүү-прикладдык, бак-шактуу парк жана башка искусство түрлөрүнүн чыгармалары".

45. Үгүт материалдарын жайгаштыруу максатында тигилүү жашыл бак-дарактарды, тоолордун жана жылгалардын беттерин, башка жаратылыш бөксөлөрүн пайдаланууга жол берилбейт.

46. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоонун натыйжалары жарыялангандан кийин 10 календардык күндүн ичинде тиешелүү аймактарда үгүт материалдарынан тазалоону камсыз кылууга милдеттүү.

47. Жалган жасалма үгүт материалдары же болбосо ушул Жобонун 40-пунктунда көрсөтүлгөн маалыматтарды камтыбаган үгүт материалдары таратылып жатканы жөнүндө маалымат алган Борбордук шайлоо комиссиясы, округдук шайлоо комиссиясы бул иштерге бөгөт коюу боюнча чараларды көрөт жана укукка каршы үгүт иштерин болтурбоо жана

мыйзамсыз үгүт материалдарын алып коюу жөнүндө сунуштама менен тиешелүү укук коргоо жана башка органдарга кайрылууга укуктуу.

48. Басма үгүт материалдары көрсөтүлгөн обьекттердин менчик ээлеринин макулдугу жана тийиштүү шартта гана илинет (жабыштырылат, жайгаштырылат).

49. Басылма, укма-көрмө жана башка үгүт материалдарын жок кылгандыгы, зыян келтиргендиги жана бузгандыгы үчүн жарандар мыйзамда белгиленген тартипте жоопкерчилик тартышат.

50. Ушул Жобонун 42-пунктунда көрсөтүлгөн талаптар радио аркылуу жүргүзүлүүчү шайлоо алдындагы үгүт иштерине жайылтылбайт.

5-глава. Көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү аркылуу шайлоо алдындагы үгүттөө

51. Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары талапкерлерге, саясий партияларга чогулуштарды жана жарандар менен жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды, митингдерди, демонстрацияларды жана жүрүштөрдү уюштурууга көмөк көрсөтүүгө, көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүүнүн коопсуздугун камсыз кылууга милдеттүү.

52. Талапкерлер, саясий партиялар шайлоочулар менен чогулуштарды жана жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды өткөрүү үчүн жайларды акысыз жана акы төлөп алуу укугуна ээ.

Талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоочулар менен жолугушуу өткөрүү үчүн мамлекеттик жана муниципалдык менчиктеги жайларды бөлүп берүү жөнүндө арыздары мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан алар берилген күнү каралат.

Талапкерлерге, саясий партияга шайлоочулар менен жолугушуу үчүн жай бөлүп берүүдөн баш тартылган учурда, мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары баш тартуу жөнүндө жазуу жүзүндөгү жүйөлүү чечимди берүүгө милдеттүү.

Эгерде көрсөтүлгөн жай көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү үчүн талапкерлердин, саясий партиялардын бирине берилген учурда, ошол эле жайды башка талапкерге, саясий партияга берүүдөн баш тартууга жол берилбейт.

53. Мамлекеттик же муниципалдык менчикте турган, мамлекеттик ишканалардын, мекемелердин жана уюмдардын балансында турган жай талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрүнүн, алардын ишенимдүү адамдарынын, ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн шайлоочулар менен жолугушуусу үчүн бирдей шартта пайдаланууга берилет.

54. Талапкерлер, саясий партиялар көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүү үчүн менчиктин кандай болбосун түрүн келишимдик негизде акыга ижарага алууга да укуктуу. Жайдын менчик ээси тарабынан белгиленүүчү ижара акысынын өлчөмү бардык талапкерлер, саясий партиялар үчүн бирдей болууга тийиш жана алар үчүн акы төлөө шайлоо фонддорунун гана жүзөгө ашырылууга тийиш.

55. Митингдер, демонстрациялар аркылуу үгүт жүргүзүүдө талапкерлер, саясий партиялар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген аларды өткөрүүнүн эрежелерин сактоого, мамлекеттик бийлик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарына көпчүлүк катышкан иш-чаранын орду, убактысы, катышуучуларынын болжолдонгон саны, маршруту жөнүндө кабарлоого; жарандардын өмүрүнө жана ден соолугуна залал келтирүүчү курал же буюмдар болбоого; үгүт иш-чараларын конституциялык түзүлүштү өзгөртүү, мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу, улуттук жана диний жек көрүүчүлүктү тутандыруу, согушту үгүттөө жана зомбулук жана башка тыюу салынган чакырыктарга чакыруу максатында пайдаланбоого тийиш.

56. Тынч чогулуш өткөргөн убакта анын катышуучулары жана уюштуруучулары "Тынч чогулуштар жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын талаптарын жана чогулуштун тынчтык мүнөзүн сактоого милдеттүү.

57. Пландаштырылган тынч чогулушту өткөрүү жөнүндө уюштуруучулардын кабарландыруусу аны өткөрүү күнүнө чейин 30 күндүк мөөнөттөн эрте эмес жана 2 жумушчу күндөн кеч эмес уюштуруучулар тарабынан жазуу жүзүндө жүзөгө ашырылат. Кабарландыруу кат, телеграмма, телефонограмма түрүндө, почта, факсимилдик, электрондук же башка байланыш аркылуу же болбосо башка ыкмада же формада берилиши мүмкүн.

Кабарландыруу уюштуруучу (уюмдун аталышы жана (же) жарандын фамилиясы, аты, атасынын аты) жана анын байланыш маалыматтары (уюмдун турган жери жана (же) адамдын дареги, телефон номери) тууралуу, өтүүчү орду жана (же) кыймылынын каттамы, датасы жана башталуу жана аяктоо убактысы, максаттары, катышуучуларынын болжолдуу саны жөнүндө, тынч чогулуш өткөрүүдө үн күчөтүүчү аппаратураны же башка нерселерди пайдалануу тууралуу маалыматтарды камтыйт. Тынч чогулуштун уюштуруучусу кабарландыруунун мазмунуна башка маалыматтарды киргизүүгө, ошондой эле ага башка документтерди тиркөөгө укуктуу.

58. Тынч чогулуш өткөрүү жөнүндө кабарландырган адамдар кабарландыруу алынганын талап кылууга, ал эми мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары кабарландыруу алууда ошол эле күнү жазуу жүзүндө ырастоо берүүгө милдеттүү.

Мамлекеттик органдын же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын жазуу жүзүндөгү ырастоосу кабарландырууну кабыл алган кызматкердин фамилиясын, атын, атасынын атын жана койгон колун, кабарландыруу түшкөн датаны жана убакытты өзүндө камтуусу тийиш.

59. Тынч чогулуштар Кыргыз Республикасынын бүткүл аймагында өткөрүлүшү мүмкүн. Катышуучулардын коопсуздугун камсыз кылуу максатында тынч чогулуштар коркунучтуу жана зыяндуу өндүрүш объекттерине, электрстанцияларына, темир жолдорго, мунай түтүктөрүнө жана электр берүүнүн жогорку чыңалуудагы чубалгыларынын алдына, пенитенциардык тутумдун объекттерине, мамлекеттик жана муниципалдык саламаттык сактоо уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүү жана жалпы билим берүү уюмдарына жакын (100 метрден кем эмес) жерлерде өткөрүлүшү мүмкүн.

6-глава. Шайлоо алдындагы үгүт маселелери боюнча шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын иш-милдеттери

60. Шайлоо комиссиялары шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибинин сакталышын контролдойт жана кетирилген мүчүлүштөрдү четтетүү боюнча чараларды көрөт.

61. Борбордук шайлоо комиссиясы:

- шайлоо алдындагы үгүткө катышуу үчүн обо убактысын, басылма аянтын берүү үчүн акы төлөөнүн өлчөмү жана башка шарттары жөнүндө жалпыга маалымдоо каражаттары жана интернет-басылмалары тарабынан жарыялоонун жана берүүнүн мөөнөттөрү жана эрежелери жөнүндө жалпыга маалымдоо каражаттарына өз убагында кабарлайт жана маалымдайт;
- жалпыга маалымдоо каражаттарына жана интернет-басылмаларга шайлоо мыйзамдары жана шайлоо алдындагы үгүткө катышуунун эрежелери боюнча маалыматтык жана консультациялык жардам көрсөтөт;
- жалпыга маалымдоо каражаттарынан жана интернет-басылмалардан келип түшкөн документтерди кабыл алууну жана каттоону жүзөгө ашырат;
- Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоону өткөрүү мезгилинде шайлоо алдындагы үгүткө

катышуучу жалпыга маалымдоо каражаттарынын жана интернет-басылмалардын тизмелерин Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына жайгаштырат;

- талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы программаларын жарыялайт.

62. Шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү талапкерлердин, саясий партиянын шайлоо алдындагы үгүт иш-чараларына катышууга укуктуу.

63. *КР БШКнын 2021-жылдын 15-сентябрындагы № 691 токтомунун редакциясына ылайык күчүн жоготту.*

64. Мамлекеттик органдар, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары талапкерлерге, саясий партияларга чогулуштарды жана жарандар менен жолугушууларды, көпчүлүк алдындагы дебаттарды жана дискуссияларды, митингдерди, демонстрацияларды жана жүрүштөрдү уюштурууга көмөк көрсөтүүгө, көпчүлүк катышкан иш-чараларды өткөрүүнүн коопсуздугун камсыз кылууга милдеттүү.

65. Мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоо алдындагы үгүт иштеринде талапкерлерге, саясий партияларга бирдей шарт түзүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

Мында мамлекеттик органдын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын кызматкери үгүт жүргүзүүгө, кандай гана болбосун үгүт материалдарын чыгарууга жана таркатуу укугу жок.

66. Үгүт жүргүзүү үчүн мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары республикалык бюджеттин каражаттарынын эсебинен жолугушууларды өткөрүүнүн бардык талаптарына жооп берген орун-жайларды, үгүт материалдарын илүү үчүн орун же аянт берүүгө тийиш.

67. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары шайлоолор дайындалган күндөн тартып 10 календардык күндүн ичинде ар бир шайлоо участкасында үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн атайын орундарды бөлүп берүүгө милдеттүү.

Талапкерлер, саясий партиялар үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн бирдей шарттар менен камсыз кылынууга тийиш. Үгүт материалдарын жайгаштыруучу жай шайлоочулардын баруусу үчүн ыңгайлуу жана ал жердеги маалыматтар менен шайлоочулар тааныша алгыдай болууга тийиш.

Талапкер талапкерлердин тизмесине катталгандарга шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүчү басма материалдарын жайгаштыруусу үчүн бирдей аянт бөлүнүп берилүүгө тийиш. Бөлүнгөн аянт аларга шайлоо комиссияларынын маалыматтык материалдарын жана талапкерлердин, саясий партиянын басылма үгүт материалдарын жайгаштыруу үчүн жетиштүү болуусу зарыл.

Талапкерлер, саясий партия тийиштүү округдук/аймактык шайлоо комиссиясынан шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүчү басылма материалдарын жайгаштыруусу үчүн орун алууга укуктуу.

7-глава. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү укугун кыянат пайдалануулардын жол берилбестиги

68. Шайлоо комиссиялары шайлоо алдында үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибинин сакталышын көзөмөлдөйт.

69. Шайлоо алдында үгүт жүргүзүүдө жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндиги кыянат пайдаланууга жол берилбейт, төмөндөгүлөргө тыюу салынат:

- улуттук, этностук, расалык, диндик, аймактар аралык кастыкты, гендердик жана башка социалдык артыкчылыктарды, басмырлоолорго, кастыкка чакырууларды үгүттөөгө;

- бийликти басып алуу, конституциялык түзүлүштү зомбулук менен өзгөртүү жана мамлекеттин бүтүндүгүн бузуу чакырыктарга;

- согушту үгүттөөгө;

- башка мамлекеттердин мамлекеттик жана саясий ишмерлеринин сүрөттөрүн пайдалануу менен фото- жана көрмө материалдарды пайдаланууга

- Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында тыюу салынган жалпыга маалымдоо каражаттарынын эркиндигинен кыянат пайдалануунун башка формаларына.

Ибадат кылуу имараттарына, курулмаларына жана аларга тиешелүү аймактарга, кооптуу жана зыяндуу өндүрүштөрү бар объекттерге, электр станцияларга, темир жолдорго, мунай куурларга жана жогорку чыңалуудагы электр берүү линияларына, пенитенциардык тутумдун объекттерине, саламаттык сактоонун мамлекеттик жана муниципалдык уюмдарына, мектепке чейинки балдар мекемелерине, мектепке чейинки билим берүүчү жана жалпы билим берүүчү уюмдардын ичинде жана уюмдарга жакын жерлерде (аралыгы 100 метрден аз) үгүт иш-чараларын жүргүзүүгө, үгүт материалдарын таратууга жол берилбейт.

Шайлоо алдындагы үгүттү өткөрүүдө, үгүттүк материалдарда тикелей жана кыйыр өздөштүрүп алынган маалыматтык бөлүктөрдү жана элементтерди (сүрөттөлүштөрдү) көрсөтүүгө же башкача пайдаланууга же диний тематикага шилтеме жасоого жол берилбейт.

70. Шайлоо дайындалган учурдан тартып төмөндөгүдөй шайлоочуларды сатып алууну жүзөгө ашырууга тыюу салынат:

- шайлоочуларга акча каражаттарын төлөп берүүгө;
- шайлоочуларга белектерди жана башка баалуулуктарды тапшырууга;
- товарларды жеңилдетилген баада сатып өткөрүүнү жүргүзүүгө;
- Борбордук шайлоо комиссиясы бекиткен тизмекке ылайык талапкер талапкерлерди көрсөткөн талапкерлердин, саясий партиянын басылма үгүт материалдарын, алардын эн белгилерин камтыган төш белгилерди, футболкаларды, баш кийимдерди, моюн ороочторду кошпогондо, кандай гана болбосун товарларды бекер таркатууга;
- акысыз же жеңилдетилген шарттарда кызмат көрсөтүүлөргө.

Кыргыз Республикасынын Жазык кодекси шайлоочулардын добуштарын сатып алгандык үчүн жазык жоопкерчилигин карайт.

Талапкерлердин, саясий партиянын жана аткаруучунун ортосунда жазуу жүзүндө жол-жоболонгон эмгек мамилелеринин алкагында аткарылган жумушка талапкердин, саясий партиянын шайлоо фондунун каражаттарынан акы төлөө сатып алуу болуп эсептелбейт.

71. Талапкерлер, алардын жакын туугандары, жубайлары, талапкерлердин, саясий партиялардын өкүлдөрү шайлоо дайындалган учурдан тартып жана шайлоонун натыйжалары жарыяланганга чейин кайрымдуулук иштерин жүргүзүүгө укуксуз.

"Меценаттык жана соопчулук иши жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык жарандардын жана юридикалык жактардын жарандарга же юридикалык жактарга мүлктү, анын ичинде акча каражаттарын пайда көздөбөй (акысыз же жеңилдетилген шарттарда) берүү, пайда көздөбөй иштерди аткаруу, кызмат көрсөтүүлөрдү, башка колдоолорду көрсөтүү боюнча ыктыярдуу ишти жүзөгө ашыруулары соопчулук иши деп түшүнүлөт.

Мыйзамдарга ылайык жакын туугандарга төмөнкүлөр кирет: ата-энеси, балдары, асырап алуучулар, асырап алынгандар, ата-энеси бир жана ата-энесинин бирөө өгөй ага-инилер жана эже-сиңдилер, чоң ата-таяталар, чоң энелер-таенелер, неберелер.

72 "Кыргыз Республикасындагы юбилейлик иш-чаралар жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамына ылайык Кыргыз Республикасынын Президентин, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын жана жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо алдындагы үч айда жана шайлоо мезгилинде юбилейлик иш-чараларды уюштурууга жол берилбейт.

73. Талапкер талапкерлерди көрсөткөн же шайлоонун катышуучусу катары катталган талапкерлер, саясий партиялар же алардын өкүлдөрү тарабынан аларды идентификациялоого (алардын таандуулугун аныктоо) жол берүүчү талапкерлердин, фамилиясын, атын, атасынын атын, саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, төш белгилерин, логотиптерин же алардын мүнөздүү курамдык бөлүктөрүн, желегин, девиздерин, жазууларын жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) пайдалануу менен шайлоочуларга маалыматтарды жайылтуу үгүт болуп саналат жана шайлоо

дайындалган күндөн тартып жана талапкерлерди каттоо мөөнөтү аяктаганга чейинки мезгилде жана добуш берүү башталганга 24 саат калганга чейин жол берилгис.

Талапкерлердин, аясий партиялардын штабдары жайгашылган имараттарда жана жайларда талапкерлердин, фамилиясын, атын, атасынын атын саясий партиялардын аталыштарын (толук, кыскартылган же аббревиатураларын), эмблемаларын, логотиптерин, төш белгилерин, желегин, девиздерин жана/же башка атрибуттарын (символикаларын) жайгаштыруу шайлоо алдындагы үгүт болуп саналбайт.

74. Талапкерлердин, саясий партиялардын, жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрү, башка жактар, шайлоо алдындагы өнөктүктөргө катышууда билип туруп жалган маалыматтарга негизделген жана талапкер талапкерлердин, саясий партиялардын абийирине, ар-намысына же ишкер беделине зыян келтирген жарыялоолорго жол берүүгө укуксуз. Мындай жарыялоолорго жол берген жалпыга маалымдоо каражаттары, интернет-басылмалар талапкердин, саясий партиянын талабы боюнча акысыз төгүндөө жарыялоого мүмкүнчүлүк берүүгө же чындыкка ылайык келбеген же аны бурмалаган макалага же билдирүүлөргө түшүндүрмө жарыялоого милдеттүү.

Төгүндөө же түшүндүрмө берүү атайын рубрикада же болбосо жооп берилип жаткан маалымат басылган тилкеде, ошондой арип менен мезгилдүү басылманын кийинки санында, интернет-басылмаларда - төгүндөө же түшүндүрүү келип түшкөн күнү, ал эми телекөрсөтүү же радио боюнча чыгып сүйлөөгө төгүндөө же түшүндүрмө - төгүндөө же түшүндүрмө келип түшкөн күндөн кийинки чыгарылышта берилет.

Төгүндөөнү же башка түшүндүрүүнү жарыялоо үчүн талапкерге, саясий партияга баштапкы маалымат жарыяланган сутканын убактысында эфирдик убакыт берилүүгө тийиш, жана анын көлөмү баштапкы маалыматты жарыялоо үчүн берилген эфирдик убакыттын көлөмүнөн кем болбоого, бирок эки минуттан кем эмес болууга тийиш.

75. Талапкерлерге, саясий партияга шайлоо алдында үгүттөө мөөнөтү бүткөнгө чейин алардын кадыр-баркына зыян келтирген маалыматты жарыяланган жалпыга маалымдоо каражаттарында өзүнүн беделин коргоо иретинде ушул Жобонун 72-пунктунда белгиленген төгүндөө же башка түшүндүрмөлөрдү жарыялоого мүмкүнчүлүк бербегени, ошол жалпыга маалымдоо каражатын Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жоопкерчилигине тартуу жана Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан аккредитациялоодон ажыратуу үчүн негиз болуп саналышы мүмкүн.

76. Талапкерлер, саясий партия, ошондой эле алардын өкүлдөрү, жалпыга маалымдоо каражаттары, интернет-басылмалар тарабынан ушул бөлүмдүн талаптарын бузулган учурда, шайлоо комиссиялары, шайлоочулар, талапкерлер, саясий партия, ошондой эле алардын өкүлдөрү, жалпыга маалымдоо каражаттары укукка каршы үгүт ишине бөгөт коюу жана күнөөлүү адамдарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жоопкерчиликке тартуу жөнүндө укук коргоо органдарына, сотко сунуштама менен кайрылууга укуктуу.

8-глава. Шайлоо алдындагы үгүттүн эрежелерин бузгандыгы үчүн юридикалык жоопкерчилик

77. Борбордук шайлоо комиссиясы, округдук шайлоо комиссиясы шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнүн белгиленген тартибин сактоону көзөмөлдөйт жана кетирилген мүчүлүштөрдү четтетүү боюнча чараларды кабыл алат. Ушул Жободо көрсөтүлгөн талаптарды талапкерлер, саясий партия бузган учурда тийиштүү шайлоо комиссиясы бузуулар жөнүндө ага жазуу жүзүндө эскертүү берүүгө укуктуу. Ушул Жободо белгиленген шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү эрежелерин талапкерлер, саясий партия бир нече жолу (эки же андан көп) бузган учурда, тийиштүү шайлоо комиссиясы Кыргыз Республикасынын Бузуулар жөнүндө кодексине жана шайлоо мыйзамдарына ылайык аны жоопкерчиликке тартууга укуктуу.

Ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдын корутундусу (актысы) менен тастыкталган, ушул Жобонун 72-пунктунда көрсөтүлгөн шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү эрежеси бузулган учурда, Борбордук шайлоо комиссиясы талапкер талапкерлерди жокко чыгаруу тууралуу чечим кабыл алууга укуктуу.

Ушул Жобонун талаптарын бузуу менен жалган басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын таркаткан учурда, ошондой эле ушул Жободо белгиленген шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү тартиби телерадиоберүү уюмдары, мезгилдүү басма сөз редакциялары, интернет-басылмалар тарабынан бузулган учурда Борбордук шайлоо комиссиясы укукка сыйбаган үгүт иштерине бөгөт коюу, мыйзамсыз үгүт материалдарын алып коюу жана телерадиоберүү уюмдарын, мезгилдүү басма сөз редакцияларын, түйүндүк басылма редакциясын, алардын кызмат адамдарын, ошондой эле башка адамдарды мыйзамдарга ылайык жоопкерчиликке тартуу боюнча укук коргоо органдарына, сотко, маалыматтык саясат, анын ичинде электрондук жана массалык, маалыматтык технологиялар жана байланыш чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдарга сунуштама берүүгө милдеттүү.

78. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүү эрежесин сактоо боюнча көзөмөлдү камсыз кылуу максатында Борбордук шайлоо комиссиясы шайлоочуларды жана шайлоо процессинин башка субъекттерин маалымдоо маселелери жана үгүт жүргүзүү эрежелери боюнча Жумушчу тобун түзөт.

79. Көзөмөлдөө-текшерүү тобу Борбордук шайлоо комиссиясынын жазуу жүзүндөгү тапшырмасы боюнча талапкерлердин, саясий партиялардын шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүнү каржылоонун белгиленген тартибинин сакталышын көзөмөлдөйт.

80. Укук коргоо жана башка органдар укукка сыйбаган үгүт иштерине бөгөт коюуга, шайлоо алдындагы жалган жана мыйзамсыз басылма, аудиокөрүү жана башка үгүт материалдарын даярдоону болтурбоого жана аларды алып коюуга, андай материалдарды даярдагандарды жана ага акы төлөгөн булактарды издеп табуу боюнча чараларды көрүүгө, ошондой эле белгилүү болгон фактылар жана кабыл алынган чаралар жөнүндө токтоосуз түрдө тийиштүү шайлоо комиссияларына маалымдоого милдеттүү.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоожана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын 2015-жылдын
28-июлундагы № 92
токтому менен бекитилген

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын ортосунда, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча депутаттыкка талапкерлердин ортосунда чүчүкулак өткөрүүнүн тартиби жөнүндө
НУСКАМА
(БШКнын 2021-жылдын 15-сентябрындагы № 694 токтомунун редакциясына ылайык)

1. Ушул Нускама Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын ортосунда, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча депутаттыкка талапкерлердин (мындан ары – бир мандаттуу округдар боюнча талапкерлер) ортосунда чүчүкулак өткөрүүнүн тартибин жөнгө салат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо саясий партиялардын ортосундагы жана бир мандаттуу округдар боюнча талапкерлердин ортосундагы чүчүкулакты Борбордук шайлоо комиссиясы өткөрөт.

2. Катталган саясий партиялардын ортосунда жана бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин ортосунда шайлоо бюллетенине киргизүүнүн кезектүүлүгүн аныктоо боюнча чүчүкулак каттоо мөөнөтү бүткөндөн кийин жана шайлоо бюллетенинин тексти бекитилгенге чейин жүргүзүлөт.

3. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы) чүчүкулак өткөрүүнүн датасын жана убактысын аныктайт.

4. Борбордук шайлоо комиссиясы чүчүкулак өткөрүүнүн датасы, убактысы жана орду жөнүндө катталган саясий партияларга жана бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерге маалымдайт.

5. Катталган саясий партияларды жана бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлерди тийиштүү бюллетендерге киргизүүнүн кезектүүлүгүн аныктоо боюнча чүчүкулакка төмөнкүлөр катышат:

- катталган саясий партиялардын, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрү, алардын ыйгарым укуктары тиешелүү документтер менен ырасталган (Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан берилген саясий партиянын, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин ыйгарым укуктуу өкүлдөрүнүн каттоо күбөлүгү жана инсандыгын ырастоочу документ);

-Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү;

-жалпыга маалымдоо каражаттарынын өкүлдөрү.

6. Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо жайды, барабанды, лотторду, башка зарыл атрибуттарды, ошондой эле чүчүкулактын протоколун даярдоо Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратына жүктөлөт.

7. Чүчүкулак төмөнкүдөй тартипте жүргүзүлөт:

-лототрон орнотулат, анда номерлери менен шарик түрүндөгү лоттор жайгаштырылат. Лоттордун саны катталган саясий партиялардын, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин санына дал келүүгө тийиш. Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсү залда катышып отургандардын ичинен бир адамды чакырат, ал алдын ала бардык катышуучуларга көрсөтүп, номерлери менен шариктерди лототронго салат;

-андан кийин саясий партиялардын, бир мандаттуу шайлоо округдары боюнча талапкерлердин өкүлдөрү талапкерди, талапкерлерди каттоо үчүн документтерди тапшыруу

тартибинде чакырылат жана барабан тегеретилет. Саясий партиянын, бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин өкүлү лотту алып чыгат жана алып чыккан лотту бардык катышуучуларга көрсөтүп, номерин жарыялайт.

8. Саясий партиянын, бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин өкүлү келбеген учурда жок болгондун ордуна залда катышып отургандардын ичинен көз карандысыз адамды (жалпыга маалымдоо каражаттарынын, коомдук бирикмелердин өкүлүн жана башка) чүчүкулак процессине катышуу үчүн чакырууга болот.

9. Чүчүкулактын натыйжалары бардык катышуучуларга жарыяланат.

10. Өткөрүлгөн чүчүкулактын натыйжалары боюнча протокол толтурулат. Протоколдун тиешелүү графаларына чүчүкулакка катышкан саясий партиянын, бир мандаттуу шайлоо округу боюнча талапкердин ыйгарым укуктуу өкүлүнүн фамилиясы, аты, атасынын аты жазылат жана анын колу коюлат.

Протоколго чүчүкулакта болгон бардык Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөлөрү кол коюшат.

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум
өткөрүү боюнча борбордук
комиссиясынын 2017-жылдын
7-июлундагы № 212
токтому менен бекитилген

«Кыргыз Республикасында шайлоону жана референдумдарды өткөрүүдө шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) шайлоо комиссиялары карап чыгышынын тартиби жөнүндө»
ЖОБО

(КР БШКнын 2020-жылдын 22-январындагы № 12 токтомунун, 2021-жылдын 5-сентябрындагы №676 токтомунун редакциясына ылайык)

1. Жалпы жоболор

1.1. Бул Жобо Кыргыз Республикасында шайлоону жана референдумдарды өткөрүүдө шайлоону жана референдумдарды даярдоо жана өткөрүү мезгилинде келип түшкөн шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) шайлоо комиссиялары карап чыгуусу боюнча шайлоо комиссияларынын максаттарын, милдеттерин, ыйгарым укуктарын жана ишинин жана даттануулардын реестрин жүргүзүүнүн тартибин аныктайт.

1.2. Бул Жобо Кыргыз Республикасынын Конституциясынын, «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – конституциялык Мыйзам), «Кыргыз Республикасынын референдуму жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – референдум жөнүндө конституциялык Мыйзам), «Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө» конституциялык Мыйзамынын (мындан ары – Борбордук шайлоо комиссиясы жөнүндө конституциялык Мыйзам), «Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын (мындан ары – жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө мыйзам, «Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча шайлоо комиссиялары жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын жана Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларынын ченемдерине негизденет.

1.3. Бул Жобо төмөнкүлөргө жайылтылбайт:

- мыйзамдарды жана башка ченемдик укуктук актыларды өркүндөтүү, шайлоо комиссияларынын ишин жакшыртуу боюнча жарандардын сунуштамаларын камтыган кайрылууларга;
- конституциялык Мыйзамдын 15-беренесине ылайык шайлоочулардын тизмелери менен тааныштыруу тартибинде берилүүчү шайлоочулардын арыздарына;
- төмөнкүлөр үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык административдик жана жазык жоопкерчилиги каралган аткаруу бийлик органдарынын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын, алардын кызмат адамдарынын чечимдерине жана (же) аракетине (аракетсиздигине) шайлоо процессинин субъекттеринин арыздарына (даттанууларына).

1.4. Жободо колдонулуучу терминдер:

шайлоо комиссиялары – Борбордук шайлоо комиссиясы, округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы, участкалык шайлоо комиссиясы;

Борбордук шайлоо комиссиясы – Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы;
жумушчу топ – округдук/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын шайлоочулардын жана шайлоо процессинин башка субъекттеринин арыздарын жана даттанууларын карап чыгуу боюнча жумушчу топ;

округдук шайлоо комиссиясы - Жогорку Кеңештин депутаттарын шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилинде Борбордук шайлоо комиссиясы аныктаган тартипте, тиешелүү шайлоо округдарында иштеп жаткан тиешелүү аймактык шайлоо комиссияларынын мүчөлөрүнүн ичинен Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн шайлоо комиссиялары;

кызмат адамы – бийликтин өкүлүнүн функцияларын туруктуу, убактылуу же атайын ыйгарым укук боюнча жүзөгө ашыруучу же болбосо мамлекеттик органда же жергиликтүү өз алдынча башкаруу органында, мамлекеттик же муниципалдык мекемелерде, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Куралдуу Күчтөрүндө жана башка аскердик түзүлүштөрүндө уюштуруу-тескөө, административдик-чарбалык, контролдук-текшерүү функцияларын аткаруучу адам, ошондой эле мамлекеттик органдардын ыйгарым укуктарын түздөн-түз аткаруу үчүн Кыргыз Республикасынын Конституциясында, Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамдарында белгиленген мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген адамдар;

арыз – өзүнүн шайлоо укуктарын же башка адамдардын шайлоо укуктарын ишке ашырууга көмөктөшүү жөнүндө шайлоо процессинин субъектинин өтүнүчүн камтыган жазуу жүзүндөгү, электрондук формадагы кайрылуу же болбосо мыйзамдарды жана башка ченемдик укуктук актыларды бузуу, ошондой эле шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана (же) алардын кызмат адамдарынын ишиндеги бузуулар (кемчиликтер) жөнүндө билдирүү;

даттануу – мамлекеттик органдардын, жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын жана (же) алардын кызмат адамдарынын чечимдери жана (же) аракеттери (аракетсиздиги), ошондой эле шайлоо процессинин башка субъекттеринин (катышуучуларынын) аракеттери (аракетсиздиги) менен өзүнүн бузулган шайлоо укуктарын же мыйзамдуу кызыкчылыктарын же болбосо башка адамдардын бузулган шайлоо укуктарын же мыйзамдуу кызыкчылыктарын калыбына келтирүү жөнүндө шайлоо процессинин субъектинин өтүнүчүн камтыган кайрылуу;

жамааттык кайрылуу – эки жана андан ашык жарандын кайрылуусу, жарандардын атынан уюмдун кайрылуусу;

электрондук кайрылуу – Борбордук шайлоо комиссиясынын электрондук почтасынын расмий дарегине келип түшкөн (анын ичинде Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайты аркылуу берилген), Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында жана ушул Жободо белгиленген тартипте каралуучу арыз ээсинин (арызды (даттанууну) берген адамдын) кайрылуусу;

шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) – шайлоочулар, талапкерлер жана алардын өкүлдөрү, саясий партиялар жана алардын өкүлдөрү, коммерциялык эмес уюмдар жана алардын коомдук байкоочулары, «макул» топ жана алардын өкүлдөрү, «каршы» топ жана алардын өкүлдөрү, шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, мамлекеттик органдар жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары;

талапкерлердин, саясий партиялардын, «макул» топтордун, «каршы» топтордун өкүлдөрү – шайлоо комиссияларындагы өкүлдөр, ыйгарым укуктуу өкүлдөр, ишенимдүү адамдар, талапкерлердин, саясий партиялардын байкоочулары;

ыкчам чара көрүүнүн координациялык топтору (ЫЧКТ) - шайлоо мыйзамдарынын бузулушуна жана жарандарды көрүлүп жаткан чаралар жөнүндө маалымдоого ыкчам чара көрүү максатында шайлоолорду даярдоо жана өткөрүүдө түзүлөт, алардын курамына тиешелүүлүгүнө жараша Борбордук шайлоо комиссиясынын, округдук шайлоо

комиссияларынын, аймактык шайлоо комиссияларынын мүчөлөрү, Борбордук шайлоо комиссиясынын аппаратынын кызматкерлери, прокуратура органдарынын, ички иштер органдарынын, Кыргыз Республикасынын улуттук коопсуздук органдарынын тиешелүү деңгээлдеги органдарынын (укук коргоо органдарынын) өкүлдөрү кирет.

1.5. Арыздарды (даттанууларды) кароо боюнча шайлоо комиссияларынын иши мыйзамдуулук, маалымдуулук, ачыктык, көзкарандысыздык, калыстык, коллегиялуулук, адилеттүүлүк, шайлоо процессинин бардык субъекттеринин (катышуучуларынын) теңдештигинин принциптеринде жүзөгө ашырылат.

1.6. Арыздарды (даттанууларды) шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) берет.

Шайлоо комиссияларынын, мамлекеттик жана башка органдардын, алардын кызмат адамдарынын, шайлоо процессинин башка катышуучуларынын чечимдерине жана (же) аракеттерине (аракетсиздигине) арыздар (даттануулар) менен шайлоочулар, талапкерлер, саясий партиялар, коммерциялык эмес уюмдар, алардын өкүлдөрү жана байкоочулар кайрыла алат. Арыздар (даттануулар) жүйөлөштүрүлгөн болууга жана алар негизделген далилдер менен бирге берилүүгө тийиш.

Далилсиз берилген же арыз势ануучунун байланыш маалыматтарын көрсөтпөстөн берилген арыздар (даттануулар) каралбайт. Бирок административдик же кылмыш жоопкерчилигине алып келиши мүмкүн болгон мыйзам бузуулар жөнүндө сигналдарды камтыган арыздар (даттануулар) Борбордук шайлоо комиссиясынын ЫЧКТсына жөнөтүлөт.

1.7. Арыздарда (даттанууларда) төмөнкүлөр камтылууга тийиш:

- арыз (даттануу) жөнөтүлүп жаткан шайлоо комиссиясынын аталышы;

- арыз (даттануу) берген адамдын фамилиясы, аты, атасынын аты (кийинкиси бар болсо);

- ал боюнча жооп жөнөтүлүүгө тийиш болгон арызды (даттанууну) берген адамдын почта дареги, байланышуу маалыматтары (анын ичинде телефон номери);

- болжолдонгон бузуунун маңызы, ага карата арыз (даттануу) берилип жаткан аракет (аракетсиздик);

- арыз (даттануу) берген адамдын талаптары;

- арыз (даттануу) берген адамдын жеке колу жана арызга (даттанууга) кол коюлган дата.

Шайлоо процессинин субъектинин (катышуучусунун) арызы (даттануусу) арыз (даттануу) берген адамдын жүйөлөрүн ырастаган далилдерди тиркөө менен негизделген болууга тийиш.

Шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) арыздын (даттануунун) формасынын үлгүлөрүн – ушул Жобонун № 1 тиркемесин жетекчиликке алууга тийиш.

1.8. Шайлоо комиссиясына келип түшкөн, анын ичинде электрондук почта аркылуу жана Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайты аркылуу келип түшкөн бардык арыздар (даттануулар) тиешелүү шайлоо комиссиялары тарабынан кириш кат-кабар журналында келип түшкөн күнү милдеттүү түрдө катталууга тийиш.

1.9. Шайлоо укуктарын бузуу жөнүндө арыздарды (даттанууларды) шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) өздөрүнүн шайлоо укуктары бузулгандыгы жөнүндө өздөрүнө белгилүү болуп калган, чечимдер кабыл алынган, аракеттер (аракетсиздик) жасалган учурдан тартып, бирок болжолдуу бузуу учурунан 3 календардык күндөн кечиктирбестен тиешелүү шайлоо комиссиясына берет.

Добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоо жөнүндө, анын ичинде тиешелүү протоколдорду бекитүү жөнүндө шайлоо комиссияларынын чечимдерине арыздар (даттануулар) добуш берүүнүн жыйынтыктары белгиленген жана шайлоонун натыйжалары аныкталган учурдан тартып 3 календардык күндүн ичинде берилет.

Арыз (даттануу) менен кайрылууга мөөнөттү эсептөө жана аны кароо ушул Жобого ылайык чечим кабыл алынган, аракеттер (аракетсиздик) жасалган, арыз (даттануу) келип түшкөн күндөн кийинки күнү башталат.

Шайлоо укуктарын бузуу жөнүндө, ошондой эле добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жана шайлоонун натыйжаларын аныктоо жөнүндө шайлоо комиссияларынын чечимдерине (протоколуна) арыздар (даттануулар) ушул Жобонун 2-3-бөлүмдөрүнө ылайык берилет жана каралат.

Добуш берүү күнүнөн кийин 5 (беш) календардык күн өткөндөн кийин арыздар (даттануулар) шайлоо комиссиялары тарабынан берилбейт же кабыл алынбайт.

Арыздарды (даттанууларды) берүү мөөнөтү чечим кабыл алынгандан, аракет (аракетсиздик) жасалгандан кийинки күнү башталат.

Ыйгарым укугу жок адам тарабынан же болбосо ушул пунктта көрсөтүлгөн арыз (даттануу) берүү мөөнөтүн бузуу менен берилген арызды (даттанууну) шайлоо комиссиялары карабайт жана арызды (даттанууну) берген адамга кароодон баш тартуунун себептерин көрсөтүп, Жумушчу топтун жетекчиси кол коюп, коштогон кат менен үч календардык күндөн кечиктирбестен кайра кайтарылат.

Конституциялык Мыйзамда белгиленген арыз (даттануу) берүү мөөнөттөрү кайрадан калыбына келтирилбейт.

1.10. Шайлоо процессинин субъекттеринин арыздарын (даттанууларын) кароонун жыйынтыктары боюнча шайлоо комиссияларынын чечимдери мыйзамдуу жана негиздүү болууга тийиш.

Чечим киришүү, сыпаттоо, жүйөлөштүрүү жана резолюциялык бөлүктөрдөн турат.

Шайлоо комиссиялары чечимдин формасынын үлгүсүн – ушул Жобонун №2 тиркемесин жетекчиликке ала алат.

Чечимдин киришүү бөлүгүндө төмөнкүлөр көрсөтүлөт: чечим чыгарылган убакыт жана орду; чечим чыгарган шайлоо комиссиясынын аталышы; арыз (даттануу) берген адам; чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан орган; жүйө жана билдирилген талап.

Чечимдин сыпаттоо бөлүгү арыз (даттануу) берген адамдын талабын көрсөтүүнү, чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамдын, органдын каршы пикирин камтууга тийиш.

Чечимдин жүйөлөштүрүү бөлүгүндө төмөнкүлөр көрсөтүлөт:

1) иш боюнча белгиленген фактылар, шайлоо комиссиясынын тыянактары негизделген далилдер жана алар боюнча тигил же бул далилдер кабыл алынган же четке кагылган далилдер;

2) шайлоо комиссиясы жетекчиликке алган мыйзамдар жана башка ченемдик укуктук актылар;

3) иштин белгиленген жагдайларын юридикалык баалоо;

4) арыздын (даттануунун) негиздүүлүгү жагынан шайлоо комиссиясынын тыянактары.

Шайлоо комиссиясынын чечиминин резолюциялык бөлүгү арызды (даттанууну) канааттандыруу жөнүндө же арызды (даттанууну) канааттандыруудан толугу менен же анын бир бөлүгү жагынан баш тартуу жөнүндө шайлоо комиссиясынын тыянагын, чечимдин маңызын, чечимге даттануу мөөнөтүн жана тартибин көрсөтүүнү камтууга тийиш.

1.11. Шайлоо процессинин субъекттеринин (катышуучуларынын) арыздарын (даттанууларын) карап чыгуунун жыйынтыктары боюнча чечимдер Кыргыз Республикасынын мамлекеттик жана расмий тилдеринде таризделет.

Шайлоо процессинин субъекттеринин арыздарына (даттанууларына) жооптор арыз (даттануу) жөнөтүлгөн формада жөнөтүлөт.

2. Участкалык шайлоо комиссиялары арыздарды (даттанууларды) карап чыгуусу

2.1. Добуш берүү күнүнөн мурунку күнү (добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү), добуш берүү күнү добуш берүү учурундагы бузууларга, ошондой эле шайлоочулардын добуштарын эсептөө учурундагы бузууларга арыздарды (даттанууларды) шайлоо процессинин субъекттери (катышуучулары) өздөрүнүн укуктары бузулгандыгы, чечим кабыл алынгандыгы жөнүндө өздөрүнө белгилүү болуп калган учурдан тартып участкалык шайлоо комиссиясына токтоосуз берет.

Участкалык шайлоо комиссиясы (мындан ары – УШК) добуш берүү күнүнөн мурунку күнү (добуш берүү үчүн жайдан тышкары жерде добуш берүү), добуш берүү күнү добуш берүү учурундагы бузууларга, ошондой эле шайлоочулардын добуштарын эсептөө учурундагы бузууларга арыздарды (даттанууларды) карайт.

Катталгандан кийин арыздар (даттануулар) УШКнын төрагасына берилет.

2.2. Келип түшкөн арыздар (даттануулар) боюнча участкалык шайлоо комиссиясынын чечимдери ачык добуш берүү менен участкалык шайлоо комиссиясынын мүчөлөрүнүн белгиленген санынын көпчүлүк добушу менен кабыл алынат.

2.3. «Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 31-беренесинин 12-13-бөлүктөрүндө, «Кыргыз Республикасынын референдуму жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 32-беренесинин 12-13-бөлүктөрүндө, «Жергиликтүү кеңештердин депутаттарын шайлоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 31-беренесинин 17-18-бөлүктөрүндө каралган бардык арыздар (даттануулар) алар келип түшкөндөн кийин дароо каралууга тийиш. Башка арыздарды (даттанууларды) участкалык шайлоо комиссиясы жыйынтыктоочу отурумда добуштарды эсептөөнү жүргүзгөндөн кийин карайт.

Участкалык шайлоо комиссиясы ар бир арызды (даттанууну) кароого жана алардын ар бири боюнча чечим кабыл алууга милдеттүү.

Участкалык шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим арыз (даттануу) менен кайралган адамга, ошондой эле чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамга, органга тез арада берилет.

Участкалык шайлоо комиссиясы келип түшкөн бардык арыздардын (даттанууларды**н**) реестрин кагаз түрүндө жүргүзүүгө, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жарыяланган арыздардын жана даттанууларды**н** электрондук Реестрине жайгаштыруу үчүн аларды Борбордук шайлоо комиссиясына жөнөтүүгө милдеттүү.

2.3-1. «Участкалык шайлоо комиссиясынын катчысы келип түшкөн арыздын (даттануунун) көчүрмөсүн дароо Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү округдук шайлоо комиссиясындагы системдик администраторуна жөнөтөт, өз кезегинде системдик администратор 24 сааттын ичинде арыздын (даттануунун) сканерленген көчүрмөсүн электрондук почта аркылуу Борбордук шайлоо комиссиясынын жооптуу кызматкерине Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жайгашкан арыздардын жана даттануулардын Реестрине киргизүү үчүн жөнөтөт.».

2.3-2. Арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечим Борбордук шайлоо комиссиясына 2.3-1-пункта белгиленген тартипте жөнөтүлөт.

2.4. Добуш берүүнүн жыйынтыктары чыгарылгандан кийин, бардык каралган арыздар (даттануулар) участкалык шайлоо комиссиясы тарабынан Шайлоочулардын укуктарын бузуу фактылары жөнүндө реестрде чагылдырылууга тийиш, ал башка шайлоо документтери менен бирге жогору турган шайлоо комиссиясына берилет.

Участкалык шайлоо комиссиясынын чечими, аракети (аракетсиздиги) субъектиге (катышуучуга) анын шайлоо укуктары бузулгандыгы, аракеттер (аракетсиздиктер) жасалгандыгы жөнүндө белгилүү болуп калган учурдан тартып тез арада, бирок 3

календардык күндөн кечиктирбестен тиешелүү округдук шайлоо комиссиясына, аймактык шайлоо комиссиясына даттанылышы мүмкүн.

3. Округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы арыздарды (даттанууларды) карап чыгуусу

3.1. Округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы төмөнкүлөргө арыздарды (даттанууларды) карайт:

- участкалык шайлоо комиссияларынын, алардын мүчөлөрүнүн чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине);
- добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жөнүндө участкалык шайлоо комиссияларынын чечимдерине (протоколуна);
- шайлоо процессинин субъекттеринин (катышуучуларынын) чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине).

3.2. Борбордук шайлоо комиссиясы төмөнкүлөргө арыздарды (даттанууларды) карайт:

- округдук шайлоо комиссияларынын, аймактык шайлоо комиссияларынын, алардын мүчөлөрүнүн чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине);
- добуш берүүнүн жыйынтыктарын белгилөө жөнүндө округдук шайлоо комиссияларынын, аймактык шайлоо комиссияларынын чечимдерине (протоколуна);
- шайлоо процессинин субъекттеринин (катышуучуларынын) чечимдерине, аракеттерине (аракетсиздигине).

3.3. Арыздарды (даттанууларды) кароо мөөнөттөрү:

Арыздарды (даттанууларды) округдук шайлоо комиссиясы, аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы төмөнкүдөй карайт:

- арыздар (даттануулар) келип түшкөн учурдан тартып 3 күндүк мөөнөттө;
- эгерде шайлоону жана референдумду даярдоонун жүрүшүндө келип түшкөн арыздарда (даттанууларда) камтылган фактылар кошумча текшерүүнү талап кылса, алар боюнча чечимдер 5 күндүк мөөнөттөн кечиктирбестен кабыл алынат;
- добуш берүү күнү же добуш берүү күнүнөн мурунку күнү келип түшкөн арыздар (даттануулар) токтоосуз каралууга тийиш.

3.4. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы каттагандан кийин арыздар (даттануулар) тез арада Жумушчу топтун кароосуна берилет.

Жумушчу топ арыздарды (даттанууларды) алдын ала кароону жүзөгө ашырат жана округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын чечиминин долбоорун округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын отурумуна алып чыгат.

Жумушчу топтун чечими сунуштама мүнөзүндө болот, ар бир арызды (даттанууну) округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы маңызы боюнча карайт.

3.5. Жумушчу топтун ишинин тартиби Борбордук шайлоо комиссиясы бекитүүчү жобо менен жөнгө салынат.

3.6. Арыздарды (даттанууларды) округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/ Борбордук шайлоо комиссиясы отурумда карайт.

Арызды (даттанууну) кароо күнү, убактысы жана орду жөнүндө төмөнкүлөр милдеттүү тартипте (электрондук почта боюнча, жазуу жүзүндө, телефон байланышы менен) кабарландырылат:

- арыз (даттануу) берген адам жана (же) анын өкүлдөрү;
- чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адам, орган;
- башка таламдаш тараптар жана (же) алардын өкүлдөрү;

- арызды (даттанууну) карап жаткан шайлоо комиссиясында катталган коомдук байкоочулар.

Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү бөлүмү (округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясынын катчысы) арызды (даттанууну) кароо боюнча отурумга чакырылган ар бир адамга кабарлоо жөнүндө акт түзөт.

3.7. Арызды (даттанууну) кароо учурунда округдук шайлоо комисиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы колдо болгон бардык далилдерди изилдөөгө жана аларга баа берүүгө, арызды (даттанууну) берген адамды жана (же) анын өкүлдөрүн, ошондой эле чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамды, органды, ошондой эле зарылчылык болгон учурда башка таламдаш тараптарды же алардын өкүлдөрүн угууга тийиш.

Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы арызды (даттанууну) карап жаткан учурда арызды (даттанууну) берген адам жана (же) анын өкүлдөрү, ошондой эле чечими, аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамдар, органдар далилдерин ырастаган документтерди тиркөө менен өз позициясын билдирүүгө укуктуу.

3.8. Арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы өз ыйгарым укуктарынын алкагында төмөнкүдөй чечимдердин бирин кабыл ала алат:

- төмөн турган шайлоо комиссиясынын чечимин күчүндө калтыруу;

- төмөн турган шайлоо комиссиясынын чечимин толугу менен же болбосо анын бир бөлүгүн жокко чыгаруу жана арыздын (даттануунун) маңызы боюнча чечим кабыл алуу;

- аракеттерге (аракетсиздикке) даттануу жөнүндө арызды (даттанууну) канааттандыруудан баш тартуу;

- шайлоо процессинин субъектинин (катышуучусунун) аракеттерин (аракетсиздигин) мыйзамга ылайык эмес деп таануу жөнүндө жана аракети (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамды, органды айрым аракеттерди жасоого милдеттендирүү жөнүндө.

3.9. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим боюнча өзгөчө пикири бар же болбосо кабыл алынган чечимге макул болбогон округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын/Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсү өзгөчө пикирин жазуу жүзүндө билдирүүгө укуктуу, ал отурумдун протоколунда чагылдырылууга жана ага тиркелүүгө тийиш.

Борбордук шайлоо комиссиясынын мүчөсүнүн өзгөчө пикири «Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 8-беренесинин 7-бөлүгүндө белгиленген тартипте каралат.

3.10. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим тез арада арыз ээсине, ошондой эле чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) даттанылып жаткан адамга, органга жөнөтүлөт.

Шайлоо комиссияларынын чечимдери, аракеттери (аракетсиздиги) даттанылган учурда чечимдин көчүрмөсү тез арада тиешелүү төмөн турган шайлоо комиссиясына жөнөтүлөт.

Арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечимге карата арыз (даттануу) - жогору турган шайлоо комиссиясына, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясынын чечимине даттануу чечим чыгарылган учурдан тартып 3 календардык күндүн ичинде сотко берилет. Аракетсиздикке даттанылган учурда, арыз (даттануу) - жогору турган шайлоо комиссиясына, ал эми Борбордук шайлоо комиссиясынын аракетсиздигине даттанганда аракет көрүү керек болгон күндөн тартып 3 календардык күндүн ичинде сотко берилет.

3.11. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим тез арада Борбордук шайлоо комиссиясына жөнөтүлөт.

Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы караган бардык арыздар (даттануулар) Шайлоочулардын укуктарын бузуу фактылары жөнүндө реестрде (кагаз нускада, ошондой эле Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында) чагылдырылууга тийиш, мында Реестрдин кагаз нускасы ар күндөгү негизде Борбордук шайлоо комиссиясына берилет.

Округдук шайлоо комиссиясынын/аймактык шайлоо комиссиясынын талапкерлерди каттоо, каттоону жокко чыгаруу жөнүндөгү, талапкерлердин тизмеси, ошондой эле арызды (даттанууну) кароонун натыйжалары боюнча кабыл алынган чечим каралган даттануулардын тиркемеси менен дароо Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү округдук шайлоо комиссиясындагы/аймактык шайлоо комиссиясындагы системдик администраторуна жиберилет. Системдик администратор 24 сааттын ичинде чечимдин сканерленген көчүрмөсүн, каралган даттануулардын тиркемеси менен электрондук почта аркылуу Борбордук шайлоо комиссиясынын жооптуу кызматкерине Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында жайгашкан арыздардын жана даттануулардын Реестрине киргизүү үчүн жөнөтөт.

3.12. Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган чечим тез арада Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына жарыяланат.

4. Арыздардын жана даттануулардын электрондук реестри

4.1. Шайлоо комиссияларына келип түшкөн арыздар (даттануулар) жана алар боюнча кабыл алынган чечимдер жөнүндө маалыматтар милдеттүү тартипте Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтына Арыздардын жана даттануулардын реестри (мындан ары – электрондук Реестр) бөлүмүнө жайгаштырылат.

4.2. Электрондук Реестр шайлоо комиссияларынын ишинин ачыктыгын, маалымдуулугун камсыз кылуу, шайлоо комиссиялары караган арыздар (даттануулар) жөнүндө шайлоо процессинин субъекттерине (катышуучуларына), ошондой эле бардык таламдаш жактарга маалымдоо максатында Борбордук шайлоо комиссиясы тарабынан түзүлгөн.

4.3. Округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясында/Борбордук шайлоо комиссиясында катталган бардык арыздар (даттануулар) катталган учурдан тартып беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында Арыздар (даттануулар) реестринде чагылдырылат. Участкалык шайлоо комиссияларынын Арыздар (даттануулар) реестри жыйынтыктар чыгарылгандан кийин беш календардык күндөн кечиктирбестен Борбордук шайлоо комиссиясынын расмий сайтында чагылдырылат.

4.4. Электрондук Реестрде төмөнкүдөй маалыматтар камтылат:

- арызды (даттанууну) караган шайлоо комиссиясынын аталышы;
- арыз (даттануу) берген адамдын жана (же) анын өкүлүнүн инициалдары;
- арыз (даттануу) келип түшкөн дата;
- арыздын (даттануунун) кыскача мазмуну;
- арызды (даттанууну) карап чыгуунун натыйжалары боюнча шайлоо комиссиясынын чечими, мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле шайлоо комиссиясынын көрсөтүлгөн чечиминин көчүрмөсү тиркелет;
- эгерде Борбордук шайлоо комиссиясынын чечими сотко даттанылган болсо, биринчи инстанциядагы соттун жана Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун чечими. Мында мында электрондук Реестрдин тиешелүү бөлүмүндө кабыл алынган чечимдин кыскача мазмуну жайгаштырылат, ошондой эле соттун көрсөтүлгөн чечиминин көчүрмөсү тиркелет.

5. Корутунду жоболор

5.1. Келип түшкөн арыздар (даттануулар) боюнча округдук шайлоо комиссиясы/аймактык шайлоо комиссиясы/Борбордук шайлоо комиссиясы кабыл алган бардык чечимдер сактоо үчүн милдеттүү тартипте Борбордук шайлоо комиссиясынын тиешелүү бөлүмүнө берилет.

5.2. Арыздарды (даттанууларды) кароо менен байланышкан материалдар Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык сакталууга тийиш.